

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 18. APRILA 1985

ŠTEVILKA 15 • XXXIV

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1987. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z ordenom zasluga za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Grmovič, tehnični urednik — novinar Dare Bradakšja, lektorica — novinarka Cvetka Martinčič, novinarka Lilijana Kos, administracija — Marija Lužnik in Mira Keserovič. Naslov: Uredništvo Železarja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, novinarji 26-19, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

KROŽKI ZA IZBOLJŠANJE PROIZVODNJE

Inventivna dejavnost je vsako ustvarjalno delo, ki je usmerjeno k novim rešitvam določenih problemov na kateremkoli področju človekovega delovanja.

Množična inventivna dejavnost (MID) pa pomeni vključevanje in aktivno sodelovanje najširšega kroga delavcev v procesu uresničevanja inovacij. To je torej tista oblika, ki naj se kar najhitreje razvija in pripomore k uveljavljanju lastnega znanja v proizvodnem procesu. Izkušnje nam kažejo, da pri pospeševanju in razvijanju te dejavnosti potrebujemo metode in tehnike, ki bodo konkretizirale prizadevanja za pospeševanje množične inventivne dejavnosti. Med takšne metode brez dvoma sodijo tudi krožki za izboljšanje proizvodnje. V krožkih za izboljšanje proizvodnje delavci hitreje odkrivajo in rešujejo probleme, ki jih pri svojem delu najbolj občutijo.

Po podatkih Zavoda za produktivnost dela je bilo novembra 1984 v Sloveniji že 40 krožkov za izboljšanje proizvodnje, šest skupin, ki delujejo po USOMID metodologiji ter 30 timov za kakovost (Sava Kranj), to je 76 inovativnih skupin.

Statistični podatki o teh inovativnih skupinah povedo, da je vključeno v krožek povprečno osem članov, večina članov je stara od 26 do 40 let, sestajajo se dvakrat mesečno po eno uro in povprečno rešijo tri probleme letno; to je podatek, ki ni zanemarljiv.

V krožkih oziroma inventivnih skupinah največkrat razmišljajo o boljši kakovosti izdelkov, na drugem mestu pa je zmanjšanje stroškov proizvodnje.

Uvajanje krožkov za izboljšanje proizvodnje zahteva temeljite priprave in podporo vodstev. Analiza delovanja krožkov, ki je bila izdelana na podlagi dosedanjih izkušenj delovanja krožkov, je pokazala, da so taki krožki uspešni. Delavci, ki so bili temeljito seznanjeni s cilji in načinom delovanja krožkov, so pokazali veliko zanimanje in pripravljenost, da v krožkih s svojim znanjem in izkušnjami pomagajo reševati na videz drobne probleme in težave, ki jih imajo pri vsakdanjem delu, s tem pa prispevajo k boljšemu delu in k boljšim rezultatom poslovanja.

Krožki vzpodbujajo predvsem naslednja področja delovanja delavcev:

- vzpodbujajo množično inovacijsko dejavnost,
- zagotavljajo boljše gospodarjenje,
- razvijajo samoupravno delovanje in zavest,
- predstavljajo obliko izobraževanja ob delu in vzpodbujajo izmenjavo delovnih izkušenj.

Po številu inventivnih predlogov močno zaostajamo za razvitim svetom. Izkušnje kažejo, da samo s pravilniki ni mogoče bistveno spremeniti takega stanja. Potrebne so nam metode, ki bodo konkretizirale prizadevanje za pospeševanje množične inventivne dejavnosti. Med takšne metode brez dvoma sodijo krožki za izboljšanje proizvodnje, kajti sistematičen način dela omogoča kreativno reševanje problemov iz delovnega okolja. Rešitve, ki so rezultat dela krožka, so večinoma inovacije. Na ta način krožki kot množična oblika delovanja delavcev konkretno razvijajo množično inventivno dejavnost v OZD.

Delo v krožkih vzpodbuja delavce predvsem k razmišljanju, kaj je mogoče v neposrednem delovnem okolju izboljšati, kakšne so težave in ovire za doseganje boljših rezultatov. Obenem vzpodbujajo delavce, da sami razmišljajo, kako izboljšati delo in s tem doseči boljše rezultate.

Krožki za izboljšanje proizvodnje razvijajo tudi samoupravljanje. Reševanje problemov iz delovnega okolja, prizadevanja za izboljšanje dejanskega stanja pomenijo aktivno vključevanje delavcev v upravljanje delovnih procesov. To pomeni, da sami odločajo tudi o pogojih svojega dela in ustvarjajo takšne pogoje, ki jim omogočajo pridobivanje večjega dohodka. S tem izboljšujejo svoj položaj v združenem delu in razvijajo materialno osnovo združenega dela.

Ena od pozitivnih izkušenj delovanja krožkov je tudi izmenjava znanja in delovnih izkušenj ter pridobivanje novega znanja.

Cepprav so osnovna oblika dela krožkov sestanki, se vendar po svoji vsebini in načinu dela razlikujejo od ostalih sestankov. Delo v krožku temelji na skupnem obravnavanju in reševanju problemov. Zahteva aktivno sodelovanje vseh, nihče ne sme stati ob strani. Zato so tudi vsi predlogi, ki jih krožek daje rezultat skupnega dela.

Prednost dela v krožku je tudi v tem, da člani krožka obravnavajo tiste probleme, ki jih najbolj poznajo, to je probleme, ki jih imajo pri svojem delu. Le na ta način lahko odgovorno razpravljajo o njih, predlagajo rešitve, zbirajo podatke in z njimi utemeljujejo svoje predloge, posredujejo svoje predloge strokovnim službam in vodstvu. To je hkrati tudi velika vzpodbuda za njihovo delo, ker spremembe, ki so jih predlagali, občutijo predvsem sami pri svojem delu, saj jim olajšajo delo, zboljšujejo pogoje dela in vplivajo na njihove medsebojne odnose.

Dosedanje delo in izkušnje tako v Železarni kot tudi drugod potrjujejo, da je krožek za izboljšanje proizvodnje potrebno še širiti. Postati morajo dodatna oblika inventivnega delovanja delavcev, hkrati pa je treba dosedanje oblike množične inventivne dejavnosti v Železarni še okrepiti.

Ivanka Petrič,
vodja oddelka za zaščito
industrijske lastnine

DOBRI REZULTATI PRODAJE V MARCU

V marcu smo prodali 32.520 ton naših izdelkov in s tem ustvarili 5.094 milijonov din osnovne realizacije, kar je pri količini 2 % več, kot smo načrtovali z družbenim načrtom, ter 0,6 % več, kot je predvideval operativni program za marec 1985. Vrednost prodanih izdelkov je bila ravno na ravni, ki jo je predvideval družbeni načrt, precej pa je bila presežena vrednost prodaje operativnega programa, ki upošteva dejansko doseganje prodajnih cen.

Storitve prevalljanje so količinsko za 4 % zaostale za družbenim načrtom, za 3 % pa so presegle operativni program. Vrednost storitev prevalljanja zaostaja za družbenim planom za 6 %. Storitve vzdrževalnih TOZD so dosegle načrtovano realizacijo, ta-

ko da je skupna zunanja realizacija v višini 5.273 milijonov din ravno na planirani vrednosti.

Pregled prodaje po posameznih TOZD nam kaže, da so v marcu načrtovano količino in vrednost prodaje dosegli vsi TOZD.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Odsev pri peči (foto I. Kučina)

PROIZVODNJA V MARCU 1985

Tradicija se je nadaljevala! Marec je znan kot eden najboljših proizvodnih mesecev v letu zaradi specifičnih pogojev (brez praznikov in za delo ugodni vremenski pogoji). Tako je bilo tudi letos. Skupna in gotova proizvodnja za prodajo sta glede na povišani operativni plan doseženi s 104 %, oziroma 102,1 %. Le TOZD Valjarna debele pločevine ni dosegla načrtovanih rezultatov zaradi izpada proizvodnje uslug prevalljanja (ni bilo planiranega vložka) in 14-dnevne ustavitve valjavske proge zaradi pomanjkanja vložka — naročil navadnih kvalitiet in zmanjševanja prekomernih medfaznih zalog polizdelkov.

Dobro delo in od sredine marca dalje višje cene so dale zelo visoko finančno realizacijo, ki je presegla 5 milijard din. Dobava tujega vložka je bila kot v februarju nad planirano količino, vendar ne tam, kjer je bila najbolj potrebna (Hladna valjarna

Jesenice in Valjarna debele pločevine).

Se vedno je izredno problematična dobava niklja, tako da skoraj nismo odličali nerjavnih kvalitiet na bazi te kovine. Tudi delavcev nam še vedno primanjkuje in če se situacija ne iz-

boljša, bo to ena največjih »cokel« za doseganje dobrih rezultatov v »dopustniških mesecih«, ki so pred nami.

TOZD PLAVŽ

Oba plavža sta v marcu dobro delala in sta z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla 114,3 %.

TOZD JEKLARNA

Jeklarna je z operativnim programom načrtovano skupno proizvodnjo dosegla 102,7 %. Martinarna je svoj za 2.000 ton povišani operativni program (19 dni petpečnega obratovanja) izpolnila 101,9 %, elektro jeklarna pa je gospodarski načrt izpolnila 104 %. Izpolnjevanje kvalitietnega programa je bilo srednje. V martinarni je bilo izdelanih premalo jekel patentiranih kvalitiet, v elektro jeklarni pa je prišlo do 5-dnevnega izpada proizvodnje VOD naprave zaradi prodora jekla skozi ponovico ter

(Nadaljevanje na 6. strani)

V PRVEM TROMESEČJU REALNA VREDNOST OSEBNEGA DOHODKA

V zadnji številki Železarja smo podali le kratko informacijo o osebnem dohodku za mesec marec. Danes to informacijo dopolnjujemo s še nekaterimi podatki za prvo tromesečje.

Večji osebni dohodek v marcu je bil neposredni odraz boljših proizvodnih rezultatov in večje prodaje. Ob večji proizvodnji in produktivnosti je bila obračunana učinkovitost po rednih merilih za 2 % večja kot v februarju, višja pa je bila tudi stimulacija za produktivnost in v nekaterih TOZD tudi za izvoz in kvaliteten sestavo. Nadpovprečen rezultat v marcu je zlasti viden v premijah za izjemne proizvodne rezultate, ki so večje za 700 din na delavca.

Večina temeljnih organizacij je dosegla boljšo učinkovitost po vseh

treh omenjenih merilih. Največji napredek je dosegla TOZD Jeklarna, ki je s petpečnim obratovanjem uspela nadoknaditi večji del zaostanka za planom v prvih dveh mesecih. Tako so delavci Jeklarni v marcu zopet krepko na prvem mestu po višini osebnega dohodka.

Pri zaslugah za uspešno doseganje ciljev tokrat ne smemo izpustiti delavcev komercialnega sektorja. Nabava je zagotovila zadostne količine vložka za večjo proizvodnjo, prav tako pa je tudi prodaja uspela

(Nadaljevanje 2. strani)

PROUČEVANJE BENEFICIRANIH DELOVNIH MEST V SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

Po ustavi imamo pravico do varnih in humanih pogojev dela, pravica in dolžnost vseh delavcev v organizacijah združenega dela pa je skrb za nenehno izboljševanje in humanizacijo dela.

Eden od izjemnih in skrajnih ukrepov v celovitem varstvu delavcev je beneficirana delovna doba oziroma zavarovalna doba s povečanjem. Uvedena je za posebno težka in zdravju škodljiva dela in za tiste delavce, ki po določenih letih starosti ne morejo več uspešno opravljati svoje poklicne dejavnosti.

Toda beneficirana delovna doba, kakor navadno rečemo zavarovalni dobi s povečanjem, ni nobena dobrina. Pomeni namreč, da je delo na delovnem mestu toliko škodljivo, da ga ne bi mogli opravljati polno delovno dobo 35 oziroma 40 let. Beneficirana

delovna doba je v resnici zadnji ukrep, ko smo vse druge realne možnosti že izčrpali: ko ne pomaga niti poseben izbor in prilagajanje delavcev, niti uvedba posebnih oblik delovnega časa, odmorov, dodatnih dopustov in rotacij in ko ni tehničnih in ekonomskih pogojev za ergonomsko preureditev dela. (dr. Janko Sušnik: Beneficirani delovi dobi na rob, neobjavljen tekst)

Kaj smo v obdobju petnajstih let v Slovenskih železarnah uspeli spremeniti in s tem zmanjšati ali odpraviti škodljiv vpliv dela in delovnega

(Nadaljevanje na 3. strani)

NADALJUJEMO Z DOBRIM DELOM

Do 15. aprila smo po podatkih statistične službe izdelali 62.379 ton skupne proizvodnje, kar je 108,2 % družbenega plana ali 109,4 % nekoliko znižanega operativnega programa. Skupna proizvodnja je zelo uspešna, saj je nekaj TOZD visoko preseglo pričakovane rezultate: Valjarna blumingštel (129,7 %), Valjarna debele pločevine (125,1 %), Vratni podboji (136,9 %) ter Željarna (129,3 %).

V petnajstih dneh so delavci TOZD Plavž izdelali 6.308 ton grodlja, kar pomeni 80,4 % družbenega plana, ki je enak operativnemu programu. Plana niso dosegli zaradi tehnoloških zastojev na plavžu št. 1.

V TOZD Jeklarna so vili 19.430 ton jekla, kar je 103,4 % družbenega plana in 112,7 % nekoliko nižjega operativnega programa.

V enajstih odpremnih dneh smo odpremili 17.340 ton gotovih izdelkov in storitev ter ob tem presegli operativni program za 15,3 %. Najuspešnejši odpremniki so bile TOZD: Valjarna debele pločevine (176 %), Valjarna blumingštel (113,9 %), Valjarna žice (115 %), Profilarna (115,3 %) in Vratni podboji (124,9 %).

V PRVEM TROMESEČJU REALNA VREDNOST OSEBNEGA DOHODKA

(Nadaljevanje na 1. strani)

iztržiti vrednost, ki je nismo pričakovali. Nič manj uspešen ni bil izvoz. Po merilih učinkovitosti so delavci komercialne stimulirani za čimvečjo vrednost prodaje blaga, čimboljše sestavo proizvodnje in čimvečjo količino skupne proizvodnje. Po vseh teh elementih so bili v marcu uspešni, zato je nadpovprečna učinkovitost za te delavce povsem zaslužena, zaslužena pa je tudi mesečna stimulacija in poravnava gibljivega dela OD za prvo tromesečje.

V prvih treh mesecih letošnjega leta smo izplačali 23 % planiranih sredstev osebnega dohodka za leto 1985, in pri tem dosegli 94 % planirane višine neto osebnega dohodka na delavca.

Osebnih dohodkov prvega tromesečja je kar za 91 % večji kot v istem obdobju lani, glede na poprečje celega leta pa je večji za polovico.

Čeprav so v tem času tudi življenjski stroški naraščali zelo hitro, smo glede na poprečje lanskega leta uspeli realno vrednost osebnega dohodka povečati za 4 do 6 %, glede na prvo četrtletje lanskega leta pa celo za 12 do 14 %. To bi moralo biti za vse dovolj učinkovita vzpodbuda, da s skupnimi napori in voljo tudi vnaprej uspešno uresničujemo zastavljene cilje in na podlagi dobrih rezultatov tudi do konca leta zadržimo pozitivno vrednost realnega osebnega dohodka. Doseženi rezultati v marcu in sploh v prvem četrtletju dajejo upanje, da smo ta planski cilj sposobni uresničiti, če le ne bo prišlo do večjega poslabšanja pogojev gospodarjenja.

Oddelek za nagrajevanje

OBVESTILO

Delavce Železarne Jesenice obveščamo, da so od 15. aprila dalje informativni dnevi za vprašanja starostnega upokojevanja in pravic iz naslova invalidskega zavarovanja vsak torek in četrtek od 6. do 13. ure pri vodji oddelka.

Prosim, da upoštevate obvestilo, da bi delo oddelka lahko teklo normalno.

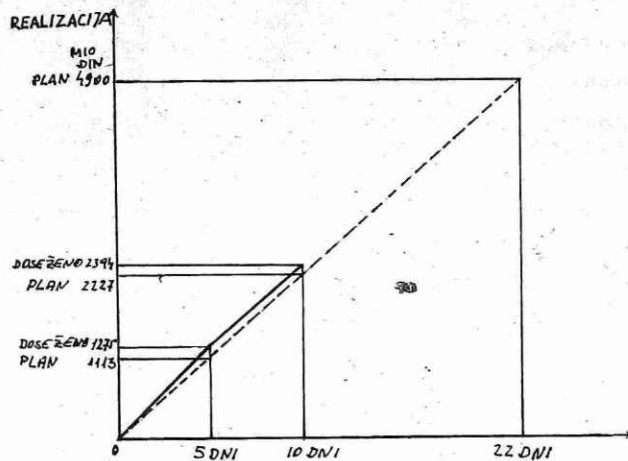
PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV MAREC 1985

Obdobje	Ur na zaposl.	OD na uro brez bol. nad 30 dni in brez faktur	Din na fizično zaposl.	Din na 182 ur	% učinka	Indeks OD na 1984
L 1979	182,8	41,89	7.658	7.624	36,7	28,30
L 1980	181,7	50,40	9.157	9.173	40,0	31,64
L 1981	181,4	68,05	12.345	12.386	45,4	42,72
L 1982	181,2	83,61	15.150	15.217	47,3	52,48
L 1983	180,4	106,48	19.210	19.379	49,0	66,84
L 1984	181,7	159,31	28.946	28.994	51,3	100,00
III. 1985	182,7	209,86	38.340	38.195	53,9	131,73
III. 1984	182,4	119,60	21.814	21.767	51,9	75,07
I-III. 1985	180,1	228,79	41.212	41.639	52,7	143,61
I-III. 1984	179,8	119,85	21.546	21.812	50,7	75,23

STRUKTURA OD ZA MESEC MAREC 1985

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	DIN na fiz. zaposl.	Struktura OD v %		
			26 = 100	23 = 10	19 = 100
1. Osnovni OD	76.987.527	12.415	31,7	32,4	34,9
2. Učinek	41.551.392	6.701	17,1	17,5	18,9
3. Stim. za proiz.	7.159.839	1.155	2,9	3,0	3,2
4. Ocena del. pr.	10.099.162	1.629	4,2	4,2	4,6
5. Skupaj 1-4	135.797.920	21.900	55,8	57,1	61,6
6. Nočni dodatek	5.094.693	822	2,1	2,1	2,3
7. Popol. dod.	2.836.216	457	1,2	1,2	1,3
8. Nadur. dod.	1.372.201	221	0,6	0,6	0,6
9. Nedelj. dod.	2.503.939	404	1,0	1,1	1,1
10. Sob. dod.	357.883	58	0,1	0,2	0,2
11. Praznič. dod.	—	—	—	—	—
12. Skupaj 6-11	12.164.932	1.962	5,0	5,2	5,5
13. Otež. dod.	2.672.537	431	1,1	1,1	1,2
14. Dod. za del. dobo	6.371.659	1.028	2,6	2,7	2,9
15. Sobot. dopust	1.524.800	246	0,6	0,6	0,7
16. Premije	15.770.199	2.543	6,5	6,6	7,2
17. Stim. za dos. cil.	44.303.738	7.145	18,2	18,6	20,1
18. Ost. plačila	1.776.194	286	0,7	0,7	0,8
19. Skup. 5 + 12 do 18	220.381.979	35.541	90,6	92,6	100,0
20. Plačan praz.	—	—	—	—	—
21. Red. izr. dop.	10.946.106	1.765	4,5	4,7	5,0
22. Nadom. OD za bol. ods. do 30 dni	6.419.985	1.035	2,6	2,7	2,9
23. Skup. OD iz sr. DO	237.748.070	38.341	97,8	100,0	107,9
24. Nad. OD za bol. ods. nad 30 dni	4.620.002	745	1,9	1,9	2,1
25. Refundac.	787.749	127	0,3	0,3	0,4
26. Izp. netto OD za mar.	243.155.821	39.213	100,0	102,2	110,4
27. Porav. I-III	50.785.414	8.190	20,9	21,4	23,0
28. Skupno s porav.	293.941.235	47.403	120,9	123,6	133,4

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA ZA APRIL 1985

V desetih dneh meseca aprila smo dosegli 2,4 mio din realizacije. Planirano realizacijo za teh deset dni smo presegli za 7,7 %. V prvih petih dneh je bila presežena realizacija za 14 %. V zadnjih dneh smo torej komaj dosegali raven realizacije, ki nam zagotavlja stimulacijo za doseganje skupnega cilja poslovanja. Presežek iz uspešnega starta v marcu, april je ostal enak, se je relativno zmanjšal skoraj za polovico.

Oddelek za nagrajevanje

DELAVKE — DELAVCI

Volilna komisija Železarne obvešča, da bodo volitve v organe upravljanja 23. aprila od 5. do 17. ure v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih Železarne.

Volili bomo delegate v delavske svete temeljnih organizacij delovnih skupnosti in delavski svet Železarne, delegate v odbor posebne finančne službe, člane v odbore samoupravne delavske kontrole temeljnih organizacij in v odbor samoupravne delavske kontrole Železarne ter člane v skupno disciplinsko komisijo.

Poleg delegatov in članov bomo volili tudi predsednika in 10 podpredsednikov ter 18 zunanjih članov z liste zbora združenega dela skupščine občine Jesenice za skupno disciplinsko komisijo.

V temeljni organizaciji Valjarna žice in profilov in delovni skupnosti KSI imajo nadomestne volitve delegatov v delegaciji za zbor združenega dela in delegacije SIS družbenih dejavnosti občine Jesenice.

Volitve bodo na voliščih, ki jih bodo pripravili volilni odbori. Pravico voliti imajo vsi delavci in delavke, ki so na dan volitev v delovnem razmerju. Vsak zaposleni voli v tisti temeljni organizaciji, v kateri opravlja svoje delo, to velja tudi za vse pripravnike.

Vsi volilni upravičenci so napisani v volilnih seznamih, ki jih lahko vsak pregleda pri tajnici svoje temeljne organizacije oz. delovne skupnosti.

Volilna komisija in volilni odbori bodo omogočili volitve tudi vsem delavcem, ki na dan volitev ne bodo na delu.

Volilna komisija
Železarne Jesenice

DOBRI REZULTATI PRODAJE V MARCU

(Nadaljevanje s 1. strani)

je presegla TOZD: Valjarna bluing-štekla, Valjarna debele pločevine, Žičarna, Jeklovlek in Žebljarna, boljše količinske rezultate od planiranih so dosegli še v TOZD: Hladna valjarna Bela, Vratni podboji in Elektrode, medtem ko ostale TOZD tako količinsko kot vrednostno zaostajajo za družbenim načrtom. TOZD Monter Dravograd je količinsko dosegel načrtovano višino, vrednostno pa zaostaja za 7 %. Zadovaljni smo lahko tudi s strukturo prodanih izdelkov, saj je bila za 4 % boljše kot lanskega marca; za 0,5 % pa boljše od februarke. Za načrtovano strukturo še vedno nekoliko zaostajamo.

Dosežena prodajna cena je za 2 % nižja, kot smo načrtovali. Najnižja je bila v TOZD Elektrode, kjer je zaostala za gospodarskim načrtom za 30 %, največje preseganje pa je bilo v TOZD Žebljarna, in sicer za 10 %.

Trimesečni prodajni rezultati so nekoliko slabši od marčevskih. Količina dosežene prodaje je na načrtovani višini, medtem ko je vrednost osnovne realizacije v višini 13.116 milijonov din za 13 % slabša od načrtovane zaradi zaostanka dosežene prodajne cene v primerjavi s planirano. Če pa primerjamo dosežene prodajne rezultate z operativnim programom za prvo tromesečje, ugotovimo, da so dejanski rezultati tako količinsko kot vrednostno boljši od operativnega programa. Upoštevanje vrednostnih rezultatov storitev prevalljanja in realizacije storitvenih TOZD ni izboljšala odstotka doseganja plana skupne zunanje realizacije, ki je znašala 13.596 milijonov din in je prav tako za 13 % slabša od načrtovane.

Količinsko in vrednostno je načrtovano prodajo presegla le TOZD Livarna, količino načrtovane prodaje pa tudi TOZD: Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Bela, Hladna valjarna Jesenice, Žičarna, Jeklovlek, Elektrode in Žebljarna, medtem ko so TOZD: Valjarna bluing-štekla, Valjarna žice in profilov, Vratni podboji ter Monter koli-

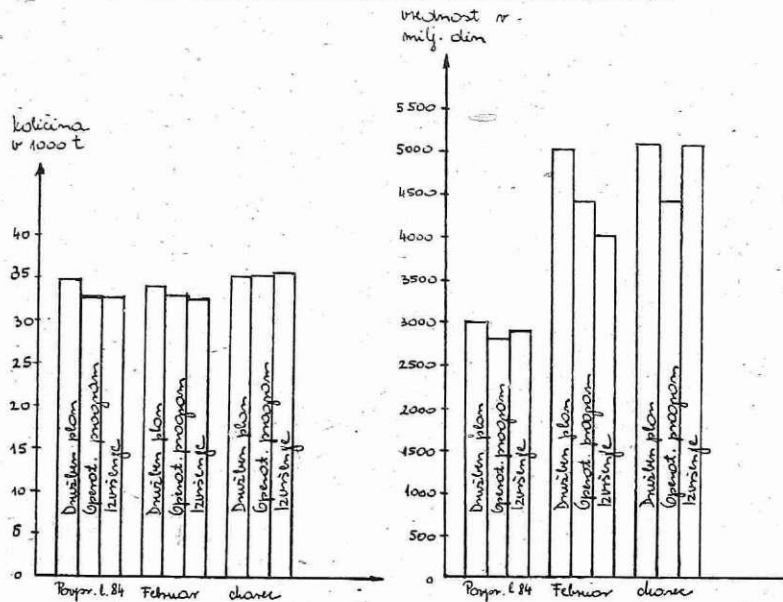
činsko in vrednostno zaostale za družbenim načrtom prvega četrtletja. Prodajna cena je na nivoju Železarne dosegla 87 % načrtovane višine, od posameznih TOZD pa je najbolj zaostala za planirano ceno TOZD Profilarna, in sicer za 24 %. Načrtovane prodajne cene je presegla le TOZD Livarna, in sicer za 5 %.

Izračun doseganja strukture prodaje s pomočjo metode izračuna

agregatnih indeksov nam je pokazal, da smo v prvem četrtletju imeli za 5,2 % slabšo strukturo prodanih izdelkov, kot smo načrtovali, vendar za 3,7 % boljše kot v istem obdobju lani. Doseganje načrtovane strukture prodanih izdelkov bi nam ob doseženi planirani količini prodaje zagotovilo še boljše poslovne rezultate.

Polonca Marjanovič

OSNOVNA REALIZACIJA IN PREVALJANJE

DEŽURSTVO V PROSTORIH DIATI

V Železarni Jesenice in v drugih delovnih organizacijah v občini Jesenice poteka več akcij za pospeševanje in organiziranje množične inventivne dejavnosti. V ta prizadevanja se aktivno vključuje tudi Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jesenice. Ena od oblik delovanja je tudi dežurstvo v prostorih DIATI (v Delavskem domu pri Jelenu — prvo nadstropje).

Namen dežurstva je poleg vpisovanja članov, pobiranja članarine, dajanje pojasnil o delovanju društva in pravilnikih, ki urejajo inovacijsko dejavnost, tudi sprejemanje pritožb članov društva in sprejemanje pobud za boljše delo društva in hitrejše uveljavljanje množične inovacijske dejavnosti.

Člani upravnega odbora bodo dežurni vsakih 14 dni, in sicer 19. aprila ter 9. in 23. maja, vedno od 14. do 16. ure.

Novatorji, pričakujemo vas!
Upravni odbor DIATI Jesenice

NISMO IMELI VEČJH TEŽAV

Današnji sogovornik je Branko Pagon, predsednik odbora za splošne zadeve pri delavskem svetu naše železarne. Povprašali smo ga o delu in problemih odbora.

Branko Pagon (foto B. Grce)

»Odbor je na svojih rednih mesečnih sejah največ časa namenil razpravam o predlogih službenih potovanj in oceni njihove uspešnosti ter potrjevanju internih pravilnikov in reševanju prošanj za denarno pomoč. Odbor ima posebno komisijo, ki je mesečno obravnavala nujna službena potovanja, ki niso mogla čakati na sejo odbora. Odboru je pri delu zelo pomagal mentor, ki je pojasnjeval nejasnosti in povezoval delo odbora s poslovnimi kolegijem in strokovnimi službami ter vodstvom temeljnih organizacij.

Večjih problemov pri svojem delu nismo imeli, čeprav je težko razpravljati o službenih potovanjih, če niso strokovnjak za tisto področje dela ali izobraževanja, kamor se potuje. V tem mandatnem obdobju smo imeli srečo, da je bil odbor tako sestavljen, da so bili v njem člani, ki so pokrivali celotno proizvodnjo in kontrolo kvalitete, le strokovne službe so bile slabo zastopane. Tako smo v odboru lažje ocenili realnost potreb po službenih potovanjih.

Odbor je pripravil oceno službenih potovanj in ugotovil, da so bila službena potovanja v realnih okvirih ter da smo se v primerjavi z drugimi podobnimi delovnimi organizacijami zelo racionalno in stabilizacijsko obnašali. Čeprav je bilo nekoliko več službenih potovanj zaradi jeklarne 2 in naložbe v Valjarno debele pločevine, je skupno število službenih potovanj glede na število zaposlenih in

značilnosti proizvodnje v primerjavi z drugimi podobnimi delovnimi organizacijami dokaj skromno.

Pri obravnavanju predlogov službenih potovanj smo upoštevali tri osnovna merila: prednost službenih potovanj, ki so povezana z gradnjo nove jeklarne, potovanja, vezana na uvoz in nakup surovin in repromateriala in nazadnje ogledi raznih razstav, sejmov in podobno. Ugotovili smo, da bi bilo treba spremeniti razmerje med službenimi potovanji. Potrebni bi bili več potovanj zaradi izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja in manj ogledov in obiskov razstav in sejmov.

Zanimivo je, da kljub večjemu številu službenih potovanj odbor še ni prejel negativne ocene. Poročilo o službenih potovanjih pripravi poslovodni odbor in do sedaj še niti eno potovanje ni bilo ocenjeno kot manj uspešno, kaj šele kot neuspešno(?). Sicer je res, da pri obravnavi predlogov za službena potovanja upoštevamo mnenje poslovodnega odbora, vendar so kljub temu tako ugodne ocene presenetljive.

Iz sklada skupne porabe so odboru odobrili sto tisoč dinarjev za pomoč raznim društvom in organizacijam. Če bo odbor tudi v prihodnje na tak način pomagal planincem, gasilcem, športnikom in drugim občanom v društvih in organizacijah, bo moral imeti mnogo več denarja, saj je prošnja za pomoč vsako leto več.

Pri delu odbora so nam zelo pomagale korespondentke na centru za samoupravljanje in informiranje, ki so člane odbora redno obveščale o nejasnostih in problemih, ob nujnih službenih potovanjih pa so prevzele tudi del odgovornosti. Za njihovo pomoč in sodelovanje se jim iskreno zahvaljujemo.

Omenil sem, da v tem mandatnem obdobju nismo imeli večjih težav, ker je bil odbor zelo dobro sestavljen, večina članov pa zelo aktivna. Tudi v prihodnje bo delo odbora zelo odvisno od njegove sestave in prizadevnosti delegatov, zato imajo prihodnje volitve toliko večji pomen.

Lilijana Kos

PROUČEVANJE BENEFICIRANIH DELOVNIH MEST V SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

(Nadaljevanje s 1. strani)

okolja na človekovo počutje in zdravlje?

Odgovor na to vprašanje bodo prinesle strokovne analize beneficiranih delovnih mest (analize bodo razširjene na vsa tipična delovna mesta) in negativnih kazalcev zdravja. Analizo pripravljajo naši strokovnjaki v sodelovanju s strokovnjaki iz obratnih ambulant železarne. Pomembno pa je tudi, da se uredi dokumentacija na področju benefikacije.

Analize potekajo po metodologiji za izdelavo strokovne dokumentacije, ki mora biti predložena zahtevi za določitev delovnega mesta, na katerem se zavarovalna doba šteje s povečanjem (Uradni list SFRJ št. 7/76) in jo je predpisala Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji. Strokovne podlage za izdelavo elaborata so delo prof. dr. Janka Sušnika. Elaborati delovnih mest pa morajo biti po sklepu skupščine SPIZ izdelani do junija 1986.

OCENJEVALNE IN MERSEKE ANALIZE DELOVNIH MEST

Osnovne podatke o delovnih mestih pridobivamo z ocenjevalno analizo oziroma metodo proučevanja delovnega mesta. V ekipo so vključeni štirje strokovnjaki, ki vsak iz svojega zornega kota ocenjuje delovno mesto. To so:

— fiziolog, zdravnik medicine dela, ki oceni delovno mesto z vidika zdravstvene obremenjenosti in ogroženosti človeka v delovnem okolju po karakteristikah, kot so: obremenitev rok in nog, težko dinamično delo, vid, sluh ipd.,

— psiholog oceni psihične obremenjenosti in zahteve delovnega mesta po naslednjih karakteristikah: potrebna budnost pri delu, vztrajnost, ustvarjalnost itd.,

— ekolog ocenjuje ekološke obremenitve: hrup, vibracije, razsvetljava, prašnost, razna sevanja, tvega-

nje zaradi nesreč pri delu itd. in tehnolog (lahko tudi vodja, delovodja), to je delavec opazovane TOZD, ki dobro pozna delovna mesta in ocenjuje, s kakšnimi objekti delavci dela (tekoči, čvrsti, umazani, lahko je to informacija o delu, o ljudih itd.), ocenjuje sredstva, ki jih delavec pri delu uporablja, delovni prostor, kakšna je organizacija dela, načini vodenja itd.

Ocenjevalne analize delovnega mesta nastajajo s pomočjo priročnika, ki zajema 377 različnih karakteristik, ki se ocenjujejo po določenih »ključih«. Teh je pet in omogočajo stopnjevanje karakteristik: če nastopajo, kakšna je intenzivnost, pomembnost, pogostost in trajanje.

Kjer kaj posebej izstopa, ali pa bi lahko bila ocena sporna, predlaga ekipa meritve določenih karakteristik. To je **merska analiza** delovnega mesta, ki se zmeraj usmerjena na posamezno značilnost delovnega mesta in se izvaja s pomočjo raznih znanstvenih instrumentov.

Proučevanje dela po navedenih metodah se odvija v vseh treh železarnah v SOZD, kjer imamo okrog 500 beneficiranih delovnih mest. Ocenjevalne analize bodo končane v juniju 1985, sledile jim bodo merske analize, ki bodo narejene do marca 1986.

Pomembno je, da so ekipe sestavljene iz domačih strokovnjakov, saj:

— smo s tem usposobili lastne strokovnjake, ki bodo tudi v prihodnje proučevali delovna mesta v svojih delovnih okoljih in sodelovali pri izboljšavi sedanjih delovnih mest ter pri načrtovanju novogradenj in tehnologij,

— je na ta način delo povezano s precej manjšimi stroški, kot bi jih imeli v sodelovanju z zunanji inštitucijami, čeprav bomo morali kupiti nekatere instrumente, ki pa bodo trajnega pomena.

VEČNAMENSKOST ANALIZ

Z omenjenimi analizami dobimo podatke o delu oziroma delovnih me-

stih, ki so nujno potrebi za:

1. načrtovano humanizacijo dela (prilaganje dela človeku, izboljšanje pogojev dela za bolj zdravo in varnejše delo),

2. celovitejše varstvo delavcev:

— pri preventivnih in obdobjih zdravniških pregledih,

— pri zaposlovanju delovnih invalidov,

— pri ugotavljanju upravičenosti do benefikacije,

3. kadrovske dejavnosti in so osnova za:

— izdelavo razvida del in nalog,

— ustrezno zaposlovanje in pre-

razporejanje delavcev (pravi človek na pravo mesto),

— načrtovanje izobraževalnih programov (za izobraževanje, usposabljanje, izpopolnjevanje),

4. sistem nagrajevanja. Podatki iz analiz so ena izmed osnov vrednote-

nja dela.

NEGATIVNI KAZALCI ZDRAVJA KOT POKAZATELJ PORUŠENEGA RAVNOTEŽJA MED ČLOVEKOM IN OKOLJEM

»Človek je z okoljem, v katerem živi, dela in biva, v nenehnem dinamičnem ravnesju. Več kot je škodljivosti in hujše kot so, bolj se poveča človekova reaktivnost. Če škodljivosti prevladajo nad človekovo reaktivnostjo po intenziteti ali zaradi padca reaktivnosti, pride do porušitve dinamičnega ravnesja med okoljem in človekom. Ljudje postanejo utrujeni, nezadovoljni, iščejo druga dela (fluktuacija), iščejo »predah« v odsotnosti z dela (stalež), zbolijo (morbiditeta), zmanjša se njihova delovna zmogljivost (invalidnost) ali celo umrejo (mortaliteta). Vse te pojave, ki so posledica porušenega odnosa med človekom in okoljem, imenujemo s skupnim izrazom »negativni kazalci zdravja«. Z njimi se ukvarjajo različne stroke, predvsem pa medicina dela. Spremljamo pogostnost njihovega pojavljanja in trajanja.

Napačno bi bilo misliti, da je delovno okolje škodljivo za človeka, pa tudi čas, ko je človek izpostavljen vplivom delovnega okolja, je vse manjši. Pomembno je tudi to, da s predhodnimi zdravstvenimi pregledi izbiramo tiste ljudi, ki imajo za določena dela večjo specifično reaktivnost, z obdobjimi pregledi pa ugotovljamo, kaj storiti, da bo človek še naprej živel v harmoniji z okoljem.

»Povsem nemogoče, je, da bi s sedanjim znanjem in razpoložljivimi sredstvi omogočili povsem varno delo. Mnogokrat sicer to uspe, za neuspešnost pa so krivi objektivni in subjektivni faktorji.« (mag. dr. Marjan Hrušovar: Negativni kazalci zdravja kot pokazatelj porušenega ravnotežja med človekom in okoljem, neobjavljen tekst)

Strokovnjaki — zdravniki medicine dela iz obratnih ambulant slovenskih železarn bodo prikazali negativne kazalce zdravja za delavce, ki delajo, oziroma so delali na beneficiranih delovnih mestih. Za primerjalno skupino bodo vzeli ustrezno skupino v panogi črne metalurgije in kovinske predelave v regiji in republiki za obdobje nekaj let nazaj. Pri tem bodo upoštevali mnogovrstno negativnih kazalcev zdravja. Ugotovljeno je že okrog 50 dejavnikov, ki vplivajo nanje in jih združujemo v nekaj skupin: značilnosti delavca, delovnega mesta, okolja in varstva pri delu.

Prikazana bo ocena delazmožnosti, poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom na podlagi preventivnega in obdobjnega zdravniškega pregleda za določeno obdobje.

Namen vseh teh prizadevanj v SOZD Slovenske železarn lahko izrazimo v enem stavku: Prilagoditi delo človeku in človeka delu.

Samo Šavc

OBVESTILO

Obveščamo vse člane kolektiva, ki zaradi različnih vzrokov niso dobili volne, (naknadna prijava, zmanjkalo določenih barv itd.), da jo bodo delili tudi v torek, 23. aprila, od 10. do 12. ure in od 14. do 17. ure v prostorih delavskega doma (pri Jelenu).

Volno bodo dvignili lahko samo tisti, ki so jo predhodno naročili in vplačali. Dodatna naročila niso več mogoča.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 22. APRILA DO 5. MAJA

22. aprila, Valentin MARKEŽ, vodja TOZD Vzdrževanje, Jesenice, Cesta talcev 4/a, tel. št. 83-345.
23. aprila, Jakob MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1/a, tel. št. 81-117.
24. aprila, Leon MESARIČ, vodja TOZD Željalna, Jesenice, Titova 3, tel. št. 81-216.
25. aprila, Srečo MEŽNAR, vodja TOZD Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107/a.
26. aprila, Vladimir OBLAK, vodja TOZD Stroj. delav., Jesenice, Titova 1/a, tel. št. 82-727.
27. aprila, Jože OSVALD, vodja TOZD Livarna, Rateče št. 21, tel. št. 88-012.
28. aprila, Janko PERNE, vodja invest. razvoja, Jesenice, Titova 20, tel. št. 81-904.
29. aprila, Janez POLJŠAK, vodja spl. sektorja, Hrušica 12.
30. aprila, Boris PESJAK, vodja FRS, Jesenice, Cesta revolucije 2/a, tel. št. 82-726.
1. maja, Ernest PUŠNIK, vodja komerciale, Hrušica 138.
2. maja, Bogdan RAVNIK, vodja TOZD HV Bela, Jesenice, Tavčarjeva 3/b, tel. št. 83-734.
3. maja, Vinko ROTAR, vodja TOZD Remont. delav., Jesenice, Cesta talcev 8/a, tel. št. 82-792.
4. maja, Martin ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-130.
5. maja, Lado ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-136.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 22. 4.	IVO LEBAN	SAŠO DOLŽAN
TOREK — 23. 4.	JOŽE CEJ	MITJA BENEDIČIČ
SREDA — 24. 4.	MATIJA URH	ALOJZ VARL
ČETRTEK — 25. 4.	MARJAN ROBIČ	JANEZ FALETIČ
PETEK — 26. 4.	ALOJZ LEBAR	MATJAŽ KELVIŠAR
SOBOTA — 27. 4.	JANKO CERKOVNIK	BORUT CEGNAR
NEDELJA — 28. 4.	MARJAN PINTAR	ALEŠ ROBIČ

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 22. do 26. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Janez Zaletel in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
DISPANZER ZA BORCE: dr. Ivica Vreš od 13,30 do 15. ure.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražisar in II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.
ZA BORCE: od 11. do 12. ure.
POPOLDNE: III. zobna ambulanta — mag. dr. Bela Gazafi.
ZA VATROSTALNO: od 15,30 do 16,30.

RAZPORED DEŽURNIH V VATROSTALNI ZENICA TOZD JESENICE

20. in 21. aprila, Ivan KLOKOČOVNIK, Jesenice, Kurirska 1/a, tel. št. 83-830.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure v Vatrostalni, telefon 81-743, oziroma telefon Železarn 34-65. V preostalem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dežurni dosegljiv na domu.

KADROVSKO GIBANJE V PRVEM TROMESEČJU

	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE				PREKINILI DELOVNO RAZMERJE					dejansko stanje 31.3.1985	planirano število zaposlenih v letu 1985	
	iz JLA	stipendisti	ostali	SKUPAJ	v JLA	disciplinsko	po sklepu odb. za bl.	upokojeni	umrli			SKUPAJ
PLAVŽ	1		2	3		1				1	206	220
JEKLARNA	3		6	9		4	1	3		8	666	723
LIVARNA				-					1	1	77	86
VALJARNA HL.ŠT.	1		2	3				1		1	348	380
VALJARNA ŽICE	1		1	2				1		1	162	165
VALJ. DEB. PLOČ.	2		5	7						-	191	182
HL. VALJARNA BELA	1		1	2		3	1	1		5	269	279
HL. VALJARNA JES.	1		1	2		1	1			2	203	216
ŽIČARNA	1			1		3		1		4	223	250
PROFILARNA				-						-	66	70
VRATNI PODBOČJI				-						-	55	50
JEKLOVLEN				-			1	2		3	143	148
ELEKTRODE			1	1						-	241	255
ŽEBLJARNA	1			1						-	84	82
STROJ. DELAVNICE	3			3				2		2	307	335
REMONT. DELAVNICE	2		3	5				1		1	512	505
VZDRŽEVANJE	6		3	9		1	1			2	568	560
ENERGETIKA	1			1						-	235	247
TRANSPORT	1		2	3		1				1	371	374
DS KO-FI			1	1				3		3	290	281
DS K S I			2	3			2	1		3	322	350
PRIPRAVNIKI S.V. VS ŠOLA	2		1	3			1			1	27	-
DS E T N	1			1			1			1	480	490
DRUŽBENA PREHELANA			7	7						-	176	171
SKUPAJ	28	-	39	67	-	14	9	16	1	40	6222	6419

	SKLENILI DELOVNO RAZMERJE				PREKINILI DELOVNO RAZMERJE				povprečje v 3 mesecih	planirano število zaposlenih v letu 1985
	iz JLA	stipendisti	ostali	SKUPAJ	v JLA	disciplinsko	po sklepu odb. za bl.	upokojeni		
PLAVŽ	1	2	3	1	1				205	220
JEKLARNA	4	16	20	2	9	2	7	1	665	723
LIVARNA	1	1	2	1				1	77	86
VALJARNA HL.ŠT.	2	2	4	1	1	3	2	1	350	380
VALJARNA ŽICE	1	4	5	1				3	162	165
VALJ. DEB. PLOČ.	2	9	11	1				2	182	182
HL. VALJARNA BELA	2	4	6	3	6	2	1	12	274	279
HL. VALJARNA JES.	1	3	4	2	1			1	203	216
ŽIČARNA	2	3	5	2	3	1	4	10	227	250
PROFILARNA		2	2						65	70
VRATNI PODBOČJI		1	1					1	54	50
JEKLOVLEK		1	1					1	143	148
ELEKTRODE		2	2	1	1	3	2	7	243	255
ŽEBLJARNA	1		1		1				84	82
STROJ. DELAVNICE	3	1	4	5		1	3	9	311	335
REMONT. DELAVNICE	2	5	7	5		2	1	8	509	505
VZDRŽEVANJE	6	4	10	3	1	1		5	564	560
ENERGETIKA	1	2	3	2		1	1	4	236	247
TRANSPORT	2	8	10	5	3	2	2	12	371	374
DS KO-FI		3	3					7	290	281
DS K S I		3	3					3	322	350
PRIPRAVNIKI S.V. VS ŠOLA	2	1	1	4	1			2	27	-
DS E T N	1	3	4	1		2	1	4	481	490
DRUŽBENA PREHELANA		10	10		1	1	1	3	171	171
SKUPAJ	34	1	90	125	34	31	30	38	6220	6419

TOZD ŽEBLJARNA: PRVI USPEHI PRI PROIZVODNJI NAVOJNIKOV

V TOZD Žebljarna so v lanskem letu začeli izdelovati navojne žeblje. Po prvih neuspehih pri izvozu navojnikov na zahodni tržniški pa sedaj, seveda ob izboljšanju kvalitete, že dobivajo nova naročila. O problematiki proizvodnje in ukrepih za izboljšanje kvalitete smo se pogovarjali z Leonom Mesaričem, vodjem TOZD Žebljarna.

»Z uvajanjem navojnih žeblov v proizvodnjo smo se v TOZD Žebljarna pravzaprav začeli navajati na izdelavo žeblov v zelo ozkih tolerancah. Navojni žebli se uporabljajo na avtomatskih linijah za izdelavo palet. Zaradi strojnega zabijanja smejo biti razlike v velikosti glave žebja zelo majhne, toleranca je dve desetinki milimetra. Prav zaradi tega je proizvodnja navojnih žeblov zelo zahtevna. Izdelava navojnega žebja poteka v dveh fazah: najprej se izdelava surovec (navadni žebelj), ki mu v drugi fazi vtisnemo navoje. Problematična je predvsem prva faza, pravač prav le izdelava glave žebja. Naši žebljarski stroji so zelo iztrošeni in zato na njih izdelamo le žebje z ovalnimi glavami namesto z okroglimi. Poleg tega imamo težave z rezervnimi deli. Večino jih sicer izdelamo doma, toda zmogljivosti TOZD Strojne delavnice so manjše od potrebe, zato na rezervne dele čakamo zelo dolgo. Stroji takrat seveda stojijo. Navadno od 40 strojev 10 strojev čaka na popravilo. Zato je planske obveznosti težko izpolnjevati, vendar izpad proizvodnje skušamo nadomestiti z delom ob sobotah.

Ugotavljamo, da le na nekaterih strojih lahko naredimo kvalitetne surovce za navojne žebje. Potrebno bo mnogo vzdrževalnega dela in rezervnih delov za usposodobitev tudi ostalih strojev za kvalitetno izdelavo surovcev.

Velike težave imamo tudi zaradi pomanjkanja ustreznih delavcev. Trije žebljari, ki so samostojno delali na valjarskih strojih, so odšli v druge TOZD. Po šestih mesecih usposabljanja za delo na valjarskih strojih so pač odšli tja, kjer je osebnih dohodkov boljši. Ponovno se je nekaj najboljših žebjarjev začelo učiti za delo na novih strojih. Sedaj imamo ekipo, ki lahko istočasno streže osmim ali devetim strojem, če manj zahtevna dela opravijo pomočniki.

Težave imamo tudi s prodajo navojnih žeblov. Za naše zmogljivosti ni dovolj naročil. Žal kupci iz Zahodne Nemčije in Amerike niso bili zadovoljni s prvo večjo količino žeblov zaradi odstopanj v dimenzijah. Kupce so predvsem motile ekscentrične in različno široke glave žeblov. Pri pomob na kvaliteto izdelave stebila navojnega žebja ni bilo, kar kaže, da so bili zadovoljni s profili žeblov. Od 30 ton poslanih navojnih žeblov so zahodni kupci zavrnili 19 ton prav zaradi ovalnih glav. Svojo napako smo popravili s tem, da smo jim še enkrat poslali isto količino boljših navojnikov. Zato so nam kupci obljubili, da bodo naše izdelke še kupovali. Že ta teden so prispela prva njihova naročila — kupec iz Zahodne Nemčije naroča 90 ton navojnikov. Če bi taka naročila dobili vsak mesec, bi lahko izpolnjevali načrtovano proizvodnjo 100 ton navojnih žeblov mesečno. Ponovno naročilo smo dobili tudi iz ZDA, kar je

potrditev, da navojne žebje znamo izdelovati. Začetniške težave smo torej premagali.

Za izdelavo navojnih žeblov bodo potrebovali tudi kvalitetnejšo žico kot doslej, ko so izdelovali samo navadne žebje. Kupci zahtevajo trdnost 800 N/mm², kar pa z nizkoogljikimi jekli ni mogoče doseči. Za to so potrebna kvalitetnejša jekla z visokim odstotkom ogljika. Ameriški kupci zahtevajo navojnike iz jekla s preko 0,40 % ogljika. To pa je že zelo kvaliteten izdelek. Pri navojnih žeblih so zahteve tako glede materiala kot glede izdelave postavljene zelo visoko, kajti ti žebli se uporabljajo za izdelavo palet na avtomatskih linijah. Les za paleta je zelo trd in avtomatizirano delo zahteva natančno izdelavo zaradi večje zanesljivosti dela.

»Cena navojnikov je za okoli 50 % višja od cene navadnih gradbenih žeblov, kljub temu pa njihova proizvodnja za nas ni tako ugodna, kot se na prvi pogled zdi, ker so navadni žebli na domačem trgu izredno dragi.

Zato tudi mnenje strokovnih delavcev s finančnega in ekonomskega področja v Železarni, da ta proizvodnja za nas ni dovolj ugodna. Najbrž tudi menijo, da je bolj rentabilno kupovati devize na prostem trgu.

Sedanje stanje kaže, da imamo še precejšnje možnosti za povečanje izvoza zlasti v Zahodno Evropo, pa tudi v ZDA, kamor bi že sedaj lahko izvažali vsaj 80 ton navojnih žeblov mesečno. To za nas pomeni obratovanje z osmimi stroji v dveh izmenah.

V TOZD Žebljarna smo takoj po ustavitvi naročil iz ZDA začeli aktivno urejati naše notranje odnose, še posebej odnos do dela. Vodstvo TOZD je pred organizatorje dela postavilo nove ostrejšje zahteve glede dela in glede kvalitete izdelkov. Posttrili smo kontrolo in pospešili popravila strojev. Pri tem smo dosegli uspehe, vendar z njimi še nismo zadovoljni. V pripravi so osebni regulativi in druge informacije za lažje delo, vsi žebljari pa so dobili nova, natančnejša navodila za kontrolo svojih izdelkov. Ugotavljamo tudi, da morajo žebljari skrbeti za preveč strojev (4 do 5), da bi lahko zagotovili popolno kvaliteto. Pri izdelavi surovcev za navojnike bo delavec naslednj nadzoroval le dva do tri stroje.

Slaba delovna disciplina vsaj glede kontrole lastnih izdelkov je bila očitna. O ureditvi tega problema smo se mnogokrat pogovarjali na SDS, odboru za gospodarstvo in delavskem svetu. Slednji je imenoval tudi posebno strokovno komisijo za analizo stanja na tem področju. In ugotovitev vzrokov za slabo kvaliteto izdelkov. Poizkusno smo vpeljali delovno mesto kontrolorja kvalitete, s čimer smo najverjetneje preprečili nekaj reklamacij. Ugotovili smo, da je kontrolor kvalitete v Žebljarni

njujno potreben za zaščito dobrega imena Železarne Jesenice in naših kupcev.

Tudi družbenopolitične organizacije so obravnavale probleme kvalitete. Na problemski konferenci o tem so sodelovali tudi odgovorni delavci strokovnih služb, ki imajo kakršenkoli vpliv na proizvodnjo v naši temeljni organizaciji, kakor tudi sodelavci iz prodaje in tisti, ki raziskujejo tržišče.

Vse te težave, ki so sicer zelo neprijetne, so nastale predvsem zato, ker se na proizvodnjo navojnih žeblov nismo dovolj resno pripravili že pred samo investicijo. To vrsto proizvodnje smo pri nas načrtovali že pred desetimi leti, vendar do realizacije ni prišlo iz številnih razlogov, ki so sicer značilni za našo Železarno (za majhne investicije nikoli ni denarja). Načrtovali smo, da bomo začeli postopoma osvajat tržišče z enim ali dvema strojema. Ko pa se nam je ponudila možnost za najetje kredita iz mednarodnega sklada za pospešitev gospodarstva in izvoza (IFC), smo po nesreči padli v to tudi žebljari.

V TOZD Žebljarna se s prehodom na zahtevnejšo proizvodnjo zavedamo tudi odgovornosti zaradi investicije in upamo, da se bo pokazala kot donosna. Težave, ki jih sedaj imamo, so nastale, ker nismo bili pripravljeni na novo proizvodnjo in zagotovitev kvalitete surovcev. Poprejš nismo poznali vseh posebnosti te proizvodnje, pa tudi tržišča si v Železarni pred tem nismo znali zagotoviti.

Upamo, da nas bo nova zahtevnejša proizvodnja prisilila, da bomo spremenili odnos do dela, ki pri izvozu več kot 95 % proizvodnje ne sme biti površen.

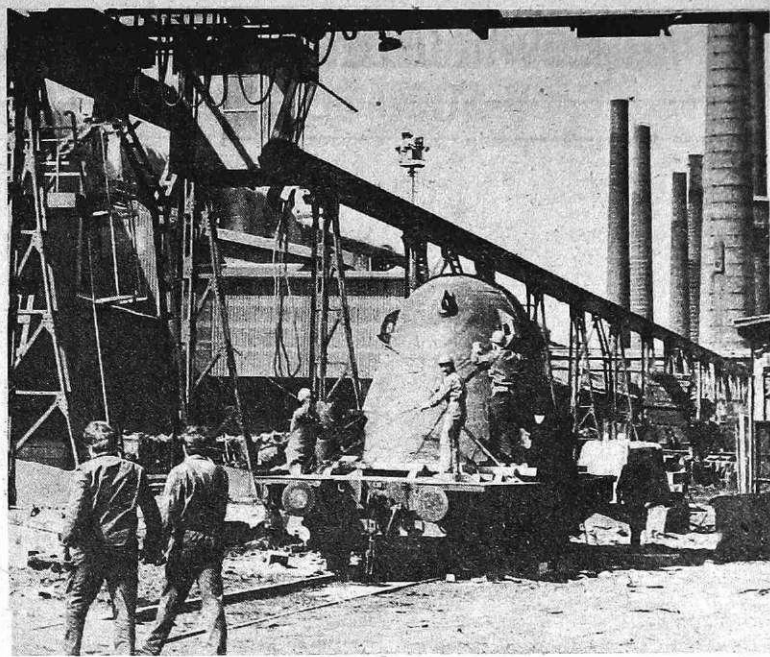
Železarski globus

VENEZUELA

Leta 1984 so v tej južnoameriški državi nakopali 13,31 mil. ton železove rude, kar je v primerjavi z letom 1983 kar za 40,8 % več (9,45 mil. ton). Državna rudarska družba Ferrominera del Orinoco je nakopala 12,72 mil. ton. Izvozili so 7,97 mil. ton, kar je za 25,7 % več kot leta 1983. V Evropo so prodali 6,45 mil. ton, ostalo rudo pa v ZDA.

ZDA

Moderna elektronska tehnologija je prodira tudi v železarsko industrijo. Ameriška železarska družba Armco se je odločila, da bo izdelovala kvalitetna jekla s pomočjo lasersja. Kupili so laser v vrednosti 2,9 mil. dolarjev in ga bodo instalirali v električni jeklarni Butler. Z njim bodo izboljšali predvsem magnetne lastnosti surovega jekla, izdelanega v obločnih električnih pečeh. Z redno proizvodnjo bodo pričeli v začetku letošnjega poletja.

Livarji pripravljajo odlitek ponvice za Smederevo (foto I. Kučina)

KOMU VARSTVENI DODATEK K POKOJNINI?

Na osnovi sklepa zbora delegatov enote Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v občini Jesenice z dne 14. marca objavljamo naslednjo informacijo:

Pravica do varstvenega dodatka je poleg dejstva, da upokojenec prejema nižjo pokojnino, kot znaša najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo, odvisna tudi od premoženjskih razmer upokojenca in družinskih članov. Višino premoženjskega cenusa vsako leto v skladu z zakonskim pooblastilom določa skupščina skupnosti.

Po letošnjem sklepu bodo imeli pravico do varstvenega dodatka starostni, invalidski in družinski upokojenci s pokojnino nižjo od najnižje za polno pokojninsko dobo če njihovi dohodki, skupaj z dohodki družinskih članov, v letu 1984 niso mesečno presegali 13.805,40 din ali letno 165.664,80 din na posameznega družinskega člana.

Poudariti velja, da se pravica do varstvenega dodatka priznava le, če prizadeti to zahteva. Priložiti pa mora ustrezne dokumente o premoženjskem stanju.

Najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo znaša od 1. januarja 1985 dalje 17.425 din, ta znesek pa se bo ob vsakokratni uskladitvi pokojnin med letom seveda spremenil.

Med skupne dohodke upokojenca pokojnine in družinskih članov se po določbah statuta skupnosti štejejo vsi njihovi dohodki iz delovnega razmerja (osebni dohodek), nadomestila zaradi začasnega zadržanosti z dela, dohodek iz samostojne in kmetijske dejavnosti, obdavčeni dohodek od premoženja in drugi dohodki, od katerih se plačuje davek, pokojnine in dodatki k pokojnini in drugi prejemki iz invalidskega zavarovanja ter vojaška invalidnina iz tujine.

Med skupne dohodke se šteje tudi pokojnina upokojenca, ki uveljavlja pravico do varstvenega dodatka, denarno nadomestilo za telesno okvaro, priznано po predpisih iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, prejemki iz starostnega

zavarovanja kmetov, preživnine, stipendije in dodeljene socialnovarstvene pomoči in drugi prejemki, za katere posebni predpisi ne določajo, da se pri ugotavljanju premoženjskega stanja ne upoštevajo.

Med dohodke upokojenca in članov njegove družine, se poleg navedenega upošteva tudi zagotovljeni dohodek iz gozda, in sicer od dejanske posekanosti količin lesa.

Katastrski dohodek iz kmetijstva — od negozdnih površin — se je štel med dohodke upokojenca in družinskih članov tako, da se je pomnožil s faktorjem, ki ga je prav tako kot premoženjski cenusa določala skupščina skupnosti. S samoupravnim sporazumom o uresničevanju socialnovarstvenih pravic, katerega podpisnica je tudi skupnost, pa je dogovorjeno, da poslej ta faktor določa pristojni organ skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije. Takega bodo uporabljale vse interesne skupnosti v Sloveniji, ki zagotavljajo socialnovarstvene pomoči.

Le-ta je nekoliko drugačen, kot če bi ga tako kot doslej samostojno določila skupščina skupnosti. Zato sklep o premoženjskih pogojih za priznanje pravice do varstvenega dodatka vsebuje tudi določbo, da novi faktor za preračun katastrskega dohodka ne vpliva na že pridobljeno pravico do varstvenega dodatka, če ne nastopijo tudi druge spremembe v premoženjskih razmerah upokojenca.

(Vzajemnost, marca 1985)

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz TOZD JEKLOVLEK smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, hladna predelava 1, 2, in 3, adjustaža 1 in 2 ter brusilnica 1 in 3. SDS adjustaža 1 opozarja, da vedno bolj primanjkuje nekaterih rezervnih delov oziroma materiala, kot so valji, linete, olje, cunje, papir, itd. Meni, da je to posledica slabe skladiščne službe ter nezasedenosti del, ki bi jih moral opravljati obratni tehnik. SDS adjustaža 2 predlaga, naj bi odbor za delovna razmerja enega izmed sodelavcev premestil na takšno dela, kjer je možnost napredovanja, medtem ko naj se »za prekladalca zaposli novega mladoletnika«.

V TOZD ELEKTRODE smo se sestale SDS vodstvo TOZD, oplaševalnica 1 in 2, rezalnica 1 in 2, priprava elektroodnih praškov ter varilni prašek. SDS opozarjajo, da so imeli pri izpolnjevanju plana v februarju in marcu nekatere težave (večkratne okvare na oplaševalnih linijah, slaba kvaliteta surovin, težave z dobavo vodnega stekla).

Iz TOZD ŽEBLJARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, žebljarna 1, 2 in 3, zavijalnica žebjarne ter orodjarna. SDS žebljarna 3 vprašuje, kdaj se bodo namestile deske po kopalnicah. Na sestanku SDS zavijalnica žebjarne je delovodja pod razno nekatere delavke (predvsem tiste, ki pakirajo po pogodbi v prostem času) opozoril, da se je treba v zvezi s pakiranjem dosledno držati sklepa odbora za gospodarstvo TOZD. Za natančnost in pravilnost pakiranja mora skrbeti vodja adjustaže.

Iz TOZD STROJNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, priprava dela, materialna služba, težka obdelava Javornik, strugarna 1 in 2, orodjarna 1 in 2, konstrukcijska delavnica 1 in 2, strugarna valjev Javornik in Bela, ključavničarji strojev ter kovalnica-kalilnica. SDS vodstvo

TOZD ima v zvezi s predlaganimi kandidati za volitve v samoupravne organe pomisleke le v zvezi s kandidatom za odbor posebne finančne službe ŽJ, »ker ima sklenjeno delovno razmerje za določen čas«. SDS priprava dela vprašuje, kako je z reorganizacijo njihove službe. Osnutek je bil že izdelan in poslan na SEOP. Po njihovem mnenju je treba to vprašanje rešiti še pred ponovnim sprejemom samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe. Člani SDS orodjarna 1 so bili pod točko razno opozorjeni »na bolj dosledno žigosanje kartic, pisanje kontnih listov in oddajanje operacijskih listov«. Na sestanku SDS konstrukcijska delavnica 1 so se delegati pritoževali, »da ni prav, ker so vedno eni in isti izvoljeni, da pa nekateri nikoli nikjer ne sodelujejo«. SDS konstrukcijska delavnica 2 pa pod razno ugotavlja, da ni izdelana primerjava cen in kvalitete tistih izdelkov, ki jih izdelujejo v njihovi TOZD, ter cen in kvalitete izdelkov, ki se izdelujejo drugje.

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD + tehnične službe, ključavničarji 1 in 2, instalacija 1 in 2, montaža 1 in 2, žerjavni oddelek 1 in 2, hidravlika in pnevmatika, elektrodelavnica, elektrožerjavni oddelek, delavnica elektrostrojev 1 in 2, vodstvo GRD, tesarji, kleparji, mizarji, zidarji, plastika, GRD Javornik ter RTA 1, 2, 3, 4, 5, in 6. SDS vodstvo TOZD + tehnične službe je obravnavala tudi pritožbo sodelavca. Po njemnem mnenju, »ni razloga za spremembo sklepa disciplinske komisije, vendar naj se mu po zdravljenju omogoči zaposlitev v ŽJ«. SDS ključavničarji 1 in 2 pod razno vprašujeta, »kako je izpadla anketa o neuspelem zadnjem referendumu. SDS montaža 1 ugotavlja, da se je kvaliteta hrane v kantinah spet poslabšala. SDS žerjavni oddelek 1 in 2 na obravnavane zadeve ni imela pripomb, zato pa posebej navaja naslednje: »Generalna pripomba pa je, da naj na samoupravne delovne skupine pridejo taka vprašanja, katera ne bomo samo avtomatsko potrjevali (ker jim strokovno nismo kos), ampak take stvari, ki so za nas delavce pomembne in razumljive.« SDS vodstvo TOZD je med drugim obravnavala tudi navodila za varno izdelavo in uporabo odrov. Tudi nekatere druge SDS v oddelku gradbenoremontnih delavnic so posebno

točko sestanka namenile vprašanju varstva pri delu. SDS mizarji + pleskarji + steklarji meni, da je treba o problematiki varstva pri delu večkrat spregovoriti na sestankih SDS. Težave imajo predvsem v mizarjski strojni delavnici, kjer se zaradi načina dela in večkratne prestavitve rezil stroji ne dajo primerno zaščititi. Pri steklarjih pa največji problem predstavljajo žerjavne kabine. SDS RTA 1 zahteva od vodstva RTA, da poskrbi za čiščenje pritličnih prostorov, ki se sedaj ne čistijo, kot tudi za boljše in redno čiščenje prostorov v prvem nadstropju. Uredi naj se tudi čiščenje poti ob HVB in ob aneksu. Stimulacijski dodatek za inženirja za reparativno elektroniko ZMR, za inženirja za avtomatizacijo in za referenta za rezervne dele naj se popravi s sedanjih 70 % na 100 %, »ker menimo, da prvenstveno delajo za proizvodnjo«. Prav tako predlagajo, naj se tudi stimulacija za snailke dvigne s sedanjih 30 % na višji nivo. SDS RTA 2 vprašuje, kdaj bodo znani rezultati raziskave vzrokov neuspešnosti referenduma. SDS RTA 3 in 4 želi, da se jima odgovori na naslednje vprašanje: »Zakaj je nova kinodvorana naslonjena na fasado gledališča? Ali se zadeva ni dala drugače urediti? Zakaj objekt ni na vzhodni strani gledališča?« SDS RTA 5 si zastavlja podobno vprašanje kot RTA 1: »SDS sprašuje, zakaj imajo inženirji za avtomatizacijo v obratu RTA maksimalno 70 % premijo, čeprav je njihov učinek na proizvodnjo enak učinku obratnega tehnika za elektroniko, ki ima lahko 100 % premijo. Isto velja tudi za 70 % premijo samostojnih projektantov.«

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vzdrževanje plavž 2 in 3, vzdrževanje jeklarne 1 in 2, vzdrževanje HVŽ 1 in 2, vzdrževanje Jesenice 1 in 2, vzdrževanje Javornik 1 in 2, vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4, in 5 ter vzdrževanje HVB 1 in 2. SDS vzdrževanje jeklarne 1 in 2 vprašuje, kako je z nabavo novih strojev oziroma z zamenjavo starih: »V delavnici elektricarjev nujno potrebujemo nov vrtni stroj namesto starega, polomljenega, nov rezalni stroj MAJA (stari je izrabljen in je zelo nevarno z njim delati), nov električni brusilni stroj. Prosimo za odgovor.« SDS vzdrževanje Javornik predlaga naj bi število nadur omejili na 30. Pritožuje se tudi zaradi malic, da so preveč enolične in premalo kvalitetne, na

DOBRO DELO JE POTREBNO NAGRADITI

Ni še dolgo tega, kar smo v Železarni razpravljali o njenih dolgoročnih usmeritvah, o pravi naravnosti našega kolektiva, ki je največji izdelovalec jekla v okviru slovenske črne metalurgije.

Največ smo govorili o poslovanju, o proizvodnji, o preskrbi z osnovnimi surovinami in energijo itd. Govorili smo o usmeritvah spremljajočih dejavnosti, ki bi zagotovile boljše obratovalne sposobnosti. S tem smo mislili predvsem na vzdrževanje in energetiko — lahko bi rekli, da smo govorili največ o proizvodni dejavnosti oziroma delu, kar je tudi prav.

Tokrat v naslovu: »Dobro delo je potrebno nagraditi« ni misljeno delo v neposredni proizvodnji, ampak delo v tako imenovanih spremljajočih dejavnostih, na katerega v naši proizvodnji vniemi tako radi pozabljamo in še posebej, če ne gre niti za vzdrževanje niti za energetiko, ampak za družbeno prehrano ali, še bolj preprosto rečeno, za našo prehrano med delovnim časom oziroma za našo malico.

O prehrani naših delavcev se mnogo govori na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Skoraj vedno so to kritike, da topli obroki niso dovolj kvalitetni, da jih prehitro zmanjka, da je ponudba hladnih obrokov premajhna itd. Kritiziramo tudi delo osebja v kantinah. Nemalokrat zasledimo tudi dokaj nasprotujoča si stališča. V našem listu Železar beremo nato tudi zagovore vodilnih delavcev Družbene prehrane o težavah, ki jih imajo pri svojem delu, o tem, da je ta dejavnost v Železarni zapostavljena (ali ni tako tudi v celotnem jugoslovanskem prostoru?), da so njeni delavci premalo cenjeni in plačani in da se od njih preveč zahteva.

Namen tega članka ni, da bi se spuščali v tovrstno problematiko, ki je bila že večkrat nakazana in smo vsi delavci z njo bolj ali manj seznanjeni, res pa je, da v vseh teh zapisih skoraj ni zaslediti pohvalnih besed o tej dejavnosti, ki nas še kako spremlja pri našem delu. Vemo, da so bili storjeni pozitivni premiki, da se je marsikaj spremenilo, pa vendar nam gre pohvala tako težko iz ust.

Tokrat je namen našega članka predvsem izreči priznanje za dobro delo v delilnici toplega obroka v kantini Javornik.

Pobuda za ta zapis je prišla neposredno od delavcev, ki se v tej kantini hranijo in zato je tudi prav, da jo zapišemo.

Prepričani smo, da delimo mišljenje vseh, ki se v tej kantini hranijo, da je postrežba in izbira obrokov ter njihova kvaliteta zadovoljiva. Lahko torej zapišemo:

- da so topli obroki dovolj kvalitetni in pestri,
- da je ponudba hladnih obrokov dovolj velika,
- da je mogoče kupiti tudi delikatese in izdelke izven ponudbe bon-malica,
- da je opremljenost kantine zadovoljiva in na kulturnem nivoju,
- da so čakalne dobe kratke,
- da so v prostoru kantine vsi potrebni napisi in obvestila o dnevnih ponudbi in o ponudbi vnaprej, ceniki za delikatesne izdelke itd.,
- da se redko zgodi, da ne bi bilo nobenega toplega obroka,

- da je delo osebja zadovoljivo, da delavci čutimo njegovo homogenost in dobro vodenje te kantine,
- da ima osebje posluh tudi za drobne želje delavcev, ki pravzaprav ne spadajo v ponudbo,
- skratka, da se pri naši vsakdanji malici prijetno počutimo.

Kdor opazuje potek delitve, lahko vidi, da se na prijaznost delavci primerno odzivajo, da do nesoglasij skoraj ne prihaja. Delavca, ki bi v kantini prižgal cigareto, skoraj ni. In še mnogo je malenkosti, ki kažejo na obojestransko obzirnost.

Mislimo, da lahko upravičeno rečemo, da je prehrana med delom v kantini na Javorniku dosegla tisti kvalitetni nivo, ki si ga delavci želimo in ki ga navsezadnje tudi potrebujemo. Ne smemo pa tudi pozabiti, da je to le eden od naših dnevnih obrokov in da z njim naših celodnev-

nih potreb po hrani ne moremo zadovoljiti.

Izreči pa moramo tudi kritike, ki letijo predvsem na nas uporabnike. Že takoj pri vходу nas zbode izropan inventar za osebno higieno: od-viti sifoni, odstranjena ogledala in razsvetljava, zlomljena stikala. Ne-kulturno je tudi prerivanje na vrodu kantine, ko se zjutraj odpira in prav bi bilo, da bi nekdo delavce na to opomnil.

Kljub vsemu bi lahko tudi kritični ocenjevalec, če bi ocenjeval po pravi-ljih Turistične zveze Slovenije, pripel kantini Javornik popularni turistični nagelj za dobro opravljeno delo, kar velja seveda tudi za ostali kolektiv Družbene prehrane, oziroma za pri-pravljalec obrokov, ki so z delom te kantine neposredno povezani. Čla-nek naj bo vzpodbuda za dobro delo tudi za naprej in za reševanje vseh problemov, saj nam ni vseeno, kako in v kakšnem okolju se hranimo.

Sodelavci SDS RTA IV

IZ ŽELEZARNE RAVNE

TUDI ZADNJI MESEC KVARTALA USPEŠEN

V Železarni Ravne so cilj fakturi-rane realizacije za marec (3 mia din) presegle. Prodali so za 3,46 mia din blaga. Nekoliko slabši je konvertibil-ni izvoz: cilju 1,7 mio dolarjev so se približali z 1,66 mio dolarjev. Jeklar-na je izdelala največ jekla doslej (23.481 ton) in znižala izmeček na normalo.

Za drugi kvartal so si postavili na-slednje cilje: aprila mora biti fakturi-rana realizacija 3,4 mia din, maja 3,5 in junija 3,6 mia din. Na konvertibil-no tržišče morajo v vsakem mesecu drugega četrtletja prodati za 1,6 mio dolarjev.

V Železarni Ravne upajo, da bodo te cilje dosegli zaradi novih cen iz-delkov črne metalurgije, z izboljša-njem asortimenta proizvodnje ter z nadaljnjim zniževanjem zalog.

24 KROŽKOV KVALITETE IN 323 KORISTNIH PREDLOGOV

Med ukrepi, sprejetimi v Železar-ni Ravne konec lanskega leta, je bi-la tudi reorganizacija samoupravnih delovnih skupin, v zvezi z njimi krožki kvalitete ter akcija »Predla-gaj kaj koristnega«.

Po reorganizaciji je v Železarni zdaj 238 samoupravnih delovnih skupin (prej 200), v njih je od 4 do 61 članov. Poprečno manjše število de-lavcev daje možnosti za boljše delo. Poleg tega se vodje delovnih skupin vsak mesec zbirajo na razgovore; en mesec so ti razgovori na ravni delo-vne organizacije o skupnih temah, naslednji mesec pa po TOZD o pro-blemih TOZD. Delovne skupine so

ustanovile 24 krožkov kvalitete, ki rešujejo najrazličnejše probleme v proizvodnji in poslovanju.

Tudi akcija »Predlagaj kaj korist-nega« dobro teče. Delavci so dali do konca marca že 323 koristnih predlo-gov.

PRIPRAVE NA DELOVNO SREČANJE KOVINARJEV KOROŠKE

Letos bo delovno srečanje kovi-narjev in metalurgov na Koroškem prvič regijsko, ne le občinsko ali le v posameznih delovnih organizacijah, kot je bilo v prejšnjih letih.

Potekalo bo od 22. do 24. maja. De-lovna srečanja bodo v: Železarni Ra-vne, Rudniku Mežica, Fecri Slovenj Gradec in Integralu Prevalje. Tek-movali naj bi delavci 15 različnih ko-vinarskih in metalurških poklicev, letos prvič obratni elektrifikarji in modelni mizarji. Po pričakovanjih naj bi vseh bilo okrog 130. Pokrovi-telj je Železarna Ravne.

Oddelek za informiranje

Železarski globus

INDIJA

Indijska železarska industrija ima precej »mini« železarn. V letu 1984 so imele indijske »mini« železarne proizvodno zmogljivost 4 mil. ton su-rovega jekla, dejansko pa so izdelale le 2,3 mil. ton surovega jekla. Vzrok za tako slabe proizvodne rezultate »mini« železarn so predvsem visoke cene surovin (staro železo), fero zlit-in in elektrod ter pomanjkanje energije.

popoldanski dnini pa so večkrat tudi mrzle. Zanima jih, zakaj ni obroka: fižolova solata—klobasa. Muči jih tudi naslednje vprašanje: »Kdaj bomo v ŽJ dvigali OD glede na podražitve (ne procentualno)?« SDS vzdrževanje Bela 3 opozarja, da so na dnini še vedno neasedena dela varilca, predlaga pa tudi, da naj se v Jeklovleku uvede 3. dežurni elektrifikar. SDS vzdrževa-nje Bela 4 je pod razno razpravljala o remontih na blumingu in štelu ter v Valjarni žice. Takole so zapisali: »Delavci so zelo kritično spregovorili o dobavi rezervnih delov, saj včasih ni časa za kompletiranje večjih sklopov. Zato naj se jim ne očita, da so remontu slabo opravljali, ker se mora skoraj za vsak del večkrat urgirati in še ta včasih po merah ne odgovarja.« Prito-žujejo se tudi zaradi prehrane (na popoldanski ali nočni dnini dobijo topli obrok, ki je pogret in neokusen, poleg tega pa tudi nimajo vpogleda v to, kaj se dnevno lahko dobi za hladni obrok). SDS vzdrževanje Bela 5 v zvezi z akcijo, ki so jo sproži-li ob novem letu glede ureditve delavnice, ugotavlja: »Po treh mesecih je delavnica slabša, kot je bila pred novim letom.« Od obratov zahtevajo, da bolje čistijo stroje in okolico. Vprašujejo tudi, kje se zatika pri izdelavi snemalne naprave, ki jo nujno potrebujejo. SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 protestirata proti pri-pombi SDS valjarna 3 glede vzdrževanja: »SDS valjarna 3 me-ni, da vzdrževalci nismo usposobljeni za vzdrževanje ZRM (Že-lezar, dne 14. 3. 1985 — Pregled sestankov SDS). Trdimo, da je bila graja izrečena brez prave osnove (zastoji na tem ogrodju so navadno pod normativom). Tako neobjektivno pisanje ruši normalne medsebojne odnose. Zahtevamo javno opravičilo!!!« Kritična pa je tudi do druge problematike: »SDS ni jasno od kod denar za nakup luksuznih in dragih avtomobilov, ko še ni dolgo tega, kar smo morali dajati svoj prispevek za zmanjša-nje izgube v ŽJ (udarniške sobote). Na to navezujemo tudi ne-poslus za izboljšanje delovnih pogojev za vzdrževalce HVB (več kot pri 50 % mladih vzdrževalcev je ugotovljena zmanjša-na sposobnost sluha).«

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vod-stvo TOZD, energetiki 1, 2, 3, in 4, parne naprave 1, 2, 3, in 4 delavnice toplotne energije, delavnica elektroenergije, delav-nica PIV energije ter PIV energija 1, 2, 3, in 4. SDS vodstvo

TOZD »postavlja vprašanje nagrajevanja najnižjih kategorij, ki bi jih morali rešiti glede na osnovne življenjske potrebe pri opravljenem normalnem delu, kot je bil že zahtevek DS TOZD Energetika na 20. seji 11. decembra 1984.« SDS so se seznanile tudi z informacijo o organizaciji LO in DS TOZD Energetika. SDS parne naprave 2 postavlja vprašanje kdo je odgovoren za zaklonišča v Železarni in v mestu, ker se v ta namen že dalj ča-sa odvajajo sredstva. SDS parne naprave 2 je o isti problemati-ki zapisala naslednje: »Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito je izdal bilten, v katerem obravnava neuspeš referend in za neuspeh krivi SDS, ki da niso odkrito navedle vzrokov, ki so vplivali na neuspeli referendum. SDS ostro ob-soja tako neresnično pisanje, saj je bilo v vseh zapisnikih, ko so obravnavali to temo, mnogo kritike in predlagane mnoge spremembe, ki pa niso bile sprejete. Samo preberite, kaj so pi-sale tudi SDS drugih TOZD. Komisija na nivoju Železarne je o tem morala voditi evidenco, pa so vendar razpisali referen-dum, stroške pa nosimo vsi, ne pa tisti, ki so odgovorni za neu-spel referendum.« SDS parne naprave 4 ob isti informaciji iz-postavlja nekatera vprašanja v zvezi z delovnimi mesti, kjer delavci dela ne sme zapustiti. Z oceno komiteja glede neuspe-lega referenduma se ne strinja tudi SDS delavnica elektro-energije: »SDS se nikakor ne more strinjati z določenimi sklepi omenjenega komiteja v zvezi z reševanjem problematike o nesprejetju samoupravnega sporazuma o delitvi OD. Kakšno je bilo vdušje in stališče delavcev TOZD Energetika pred refe-rendumom, se jasno vidi iz zapisnika zbora delavcev TOZD Energetika z dne 7. decembra 1984.« SDS delavnica PIV en-ergije pod razno opozorja, da še vedno ni rešeno vprašanje bene-ficiranega staža v delavnici, kakor tudi ne vprašanje vskladi-tve delovnih nalog in opravič v delavnicah TOZD Energetike. Po mnenju te SDS so »delovne naloge in opravičila v delavnici PIV energije bolj zahtevna in slabše nagrajena (strugar, revizor in instalater) kot v drugih delavnicah.« SDS PIV energija 1 navaja glede neuspelega referenduma naslednje: »Za SaS o delitvi osebnih dohodkov smo imeli zbor delavcev. Pripomb je bilo kar precej, beležil jih je tov. Starc. Komite za LO in DS je v informaciji nepravilno napisal, da ni nobena od 16 SDS odkrito povedala pripomb.«

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

PREHRANA V IZJEMNIH POGOJIH

Tudi prehod nekdanjih prednikov od rastlinske na mešano prehrano, raz-voj od uživanja grobe, surove, še nepredelane hrane k vse bolj prede-lani (pečeni in kuhani), od samoniklih h gojenim rastlinam, je trajal več tisočletij.

Narashčajočemu pomanjkanju hrane se vse bolj pridružuje nov, za človeštvo nič manj nevaren dejavnik — kakovostno vse bolj enolično in količinsko preobilno prehranjevanje. Naši prebavni organi niso pri-lagojeni prebavljanju hrane, ki je pripravljena pretežno iz tehnološko prečiščenega olja, moke, sladkorja in na številne načine konzervirane hrane. Prebavljanje poteka pravilneje, če je v hrani ustrezna količina celuloze in ostalih rastlinskih sestavin. Rafinirane in preveč predelane rastlinske sestavine bistveno spremenijo ne le prebavljanje temveč celotno presnovo.

Narava je neizčrpna. Zato bi opisali nekatere dele in uporabnost višje razviti rastlin. To so brstnice, cvetnice in semenovke. Nadzemni zelenjavni deli (vršički, popki, brstiči, poganjki, listi, stebila) so pri ve-čini rastlin uporabni v prehrani, če so čimbolj mladi. Takšni vsebujejo več lažje prebavljivih snovi. V njih še niso dokončno izoblikovana in olesnela notranja tkiva, zato so sočnejši in jih uporabimo kot sočivje. Mladi brstiči in listi ne vsebujejo grenkih, trpkih, neokusnih in neuži-tnih snovi. Strupene snovi se v rastlinah razvijajo šele pozneje. Nad-zemni zeleni deli rastlin so pomembni za človeka in ostale sesalce. Ne-pogrešljiva snov v človekovi prehrani so karoteni, snovi, ki nastajajo le v rastlinah. Med njimi je provitamin A, ki ga človeški organizem spreminja v vitamin A. (to je rastni vitamin). Večino tega vitamina do-bimo z rastlinsko hrano, tretjino potrebne količine pa človek prejme z živalsko hrano (mleko, jajca, jetra). Podobno je z drugimi vitamini: B, C, E, P in K. Teh vitaminov je v negojenih rastlinah več kot v gojenih.

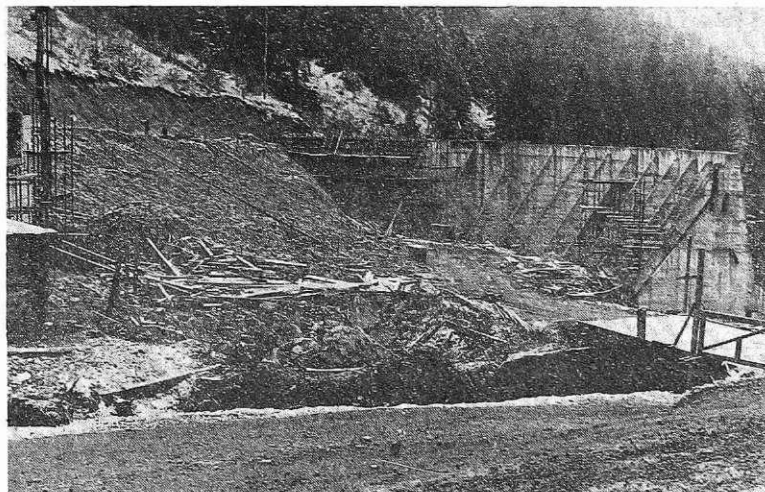
Podzemni deli (gomolji, korenine, čebulice, korenike) vsebujejo manj vitaminov, več pa energetsko vrednih ogljikovih hidratov. Nabi-ranje teh delov je najugodnejše v jeseni in zgodaj pomladi, ko je v njih največ rezervnih snovi in so sočnejši.

Užitne divje rastline so opisane na kratko, poudarjena je njihova uporabnost. Našteto nekaj najbolj pogostih in vsem poznanih rast-lin, torej:

Bela jelka ali hoja je znano drevo z iglastimi listi in pokončnimi storži. Mladi vršički (iglice) vsebujejo mnogo vitamina C. Pozimi, ko je vitaminske hrane vse manj, je tega vitamina v iglicah največ. Iz po-parjenih in namočenih iglic pripravljajo čaje in vitaminske napitke. Med NOV so borcem priporočali zvečenje iglic in mladih vršičkov bel jelke in navadne smreke.

Jerebika rodi v septembru živo rdeče jagodaste plodove. Sveži sa-deži niso užiti, ker so grenki, kisli in pekoči. Po prvih jesenskih sla-nah so za prehrano primernejši. Mešane z različnim sadjem jih prede-lajo v marmelade ali za pripravo napitkov.

Črni trn (divja sliva) je pri nas zelo razširjen grm, ki ima v jeseni modro-črne drobne plodove, podobne slivam. Po prvih jesenskih sla-nah so v plodovih manj kislin in več sladkorja. V Romuniji jih posušijo in shranijo za zimo — za pripravo okusnih čajev. V Franciji in Nemčiji jih predelujejo v sadne sokove, kompote, želeje in marmelade.

Gradnja nove elektro centrale v Trebežu (foto I. Kučina)

Nadalje navajajo, da so »sodelavci nezadovoljni z osebni-mi dohodki v Energetiki in da bo »moral vodja TOZD posvetiti temu več pozornosti«. SDS PIV energija 3 vprašuje: »Zakaj je med TOZD razlika v odstotkih premije?« Pravijo, da imajo niž-ji odstotek kot ostali. Prejšnji mesec so imeli 50 %, ostali 52 % in več. SDS PIV energija 3 se je v razpravi o informaciji o LO in DS poleg referendumu dotaknila tudi vprašanj volitev in po-rabe energije. Pravijo, da k delu v samoupravnih organih in sindikatu ni mogoče pritegniti vseh delavcev, tako da ne bi bili nosilci raznih funkcij večkrat zapovrstjo izvoljeni v ta li oni or-gan, čeprav je precej takih, ki že desetletja niso sodelovali v nobenem organu. Poseben problem predstavlja tudi izmensko delo, ki nosilce funkcij postavlja v neenakopraven položaj. »O referendumu je bilo že mnogo rečeno, resnica pa je ta«, pravi-jo, »da je Železarna z osebnimi dohodki delavcev v zadnjem ča-su močno zaostala za drugimi delovnimi organizacijami.« Gle-de porabe energije pravijo tole: »S porabo energije tudi ni vse v redu. Z manjšimi popravili bi se lahko marsikaj izboljšalo. V nekaterih delih tovarne se še vedno za ogrevanje uporablja pa-ra, po uporabi pa se ohlaja v malih kondenzatorjih in spuša v kanal, da se pozimi kadi iz vseh kanalov, posebno na Beli. Ha-la, kjer so globinske peči na Beli, bi morala biti zaprta. Zaradi močnega prepriha se hladi cela hala, tako, da v kanalu pod halo zmrzujejo cevovodi. Zato mora imeti potisna peč stalno odprto vodo, da ne zmrzne, kadar ni v pogonu. Kadar pa je v pogonu, ima tudi mnogo preveč odprto vodo, tako da ima izstopna voda komaj kakšno stopinjo višjo temperaturo. Na energetski po-staji pa mora delovati ena črpalka 300 KW več, kar gotovo ni poceni. S pravilno porabo energetskih medijev bi se prihranila marsikatera tona mazuta, zemeljskega plina ali KWh.« Pod ra-zno pa navaja naslednje vprašanje: »V Železarni št. 10/85 je bi-lo objavljeno v članku »Osebnih dohodki za februar«, da je bil povprečen učinek 52 %. Zakaj ima Energetika plačanega samo 50, pri skupnih službah pa je 52 % (vratarji). Zakaj je Energeti-ka pod poprečjem?« SDS PIV energija 4 glede neuspelega refe-renduma meni, »da na nivoju delovne organizacije posvečajo premalo pozornosti predlogom, ki so jih dale SDS — in to kon-kretne«.

CPSI — Božidar Lakota

zaradi izpada nerjavnih jekel (nikelj).

Na napravi za kontinuirno vlivanje gredic so odlili 5.495 ton ali 109,9 % načrtovane količine.

TOZD LIVARNA

Za marec z gospodarskim načrtom načrtovano skupno proizvodnjo je Livarna presegla za 0,6 %. Tujim naročnikom so odpremili 50,78 tone odlitkov ali 101,4 %.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Čeprav je prišlo zaradi zloma osi valjavskega ogrodja štekel do 92-urnega (od 17. do 20. marca) izpad proizvodnje na tem agregatu, je ta TOZD svoje planske obveznosti izpolnila v skupni proizvodnji 103,4 % in v gotovi 103,6 %. Potisna peč je obratovala od 23. marca do 5. aprila. V tem času so izvaljali 5.098 ton slabov. Po dolgem času je postalo ozko grlo spet brušenje blumov, ki povzroča dodaten problem pri pripravi programov valjanja v Valjarni žice in profilov za potrebe Jeklovleka in Žičarne. V tem mesecu je bilo obrušanih 1.879 ton oziroma 60,6 tone na dan.

Pohvalo zaslužijo delavci na Bornx škarnjah, ki so v tem mesecu zrezali preko 3.800 ton trakov.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Z operativnim programom načrtovano skupno proizvodnjo je TOZD dosegla 106,9 %, gotovo proizvodnjo — odpremo pa 107,4 %. Večjih problemov, razen pomanjkanja valjavcev, ni bilo.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Zakaj ta TOZD ni dosegla planiranih količin, je pojasnjeno v uvodu. Skupna proizvodnja je bila dosežena 90,1 %, gotova — odprema pa 94,2 %.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Z gospodarskim načrtom predvidene cilje so dosegli, in sicer v skupni proizvodnji 102,9 % in v gotovi — odpremi 101,6 %. V zadnjem času imajo tudi v tej TOZD čedalje večje probleme z zastoji, predvsem na Sendzimir ogrođu. Dinamo jekel so izdelali 2.271 ton, nerjavnih kvalitet pa 323 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Kljub pomanjkanju delavcev, veliki odsotnosti in večkratnim krajšim zastojem na valjavnih ogrođjih so skupno proizvodnjo dosegli s 101,2 % — odprema pa je bila dosežena le s 83,8 %. Elektro pločevine so izdelali 419 ton, kvalitetnih jekel pa 217 ton.

TOZD ŽIČARNA

Z operativnim programom predvideno proizvodnjo so presegli za 11,2 % gotovo — odpremo pa za 4,2 %. Patentirane žice so izdelali 980 ton, VAC žice 742 ton in EPP žice 146 ton. Predvsem jim primanjkuje patentirane žice in delavcev.

TOZD PROFILARNA

Profilarna je v marcu dosegla z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo 105,1 %, gotovo proizvodnjo pa 116 %. Največji problem je pomanjkanje delavcev.

TOZD VRATNI PODBOJI

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila presežena za 8,3 % in gotova — odprema prav tako za 8,3 %. Problem so razdrobljena naročila.

TOZD JEKLOVLEK

Zaradi izpada proizvodnje avtomatskih jekel v februarju (Jeklarna) in premalo obrušene jekla (bluming) je tej TOZD le s težavo uspelo doseči za marec načrtovano skupno in gotovo proizvodnjo. Skupna proizvodnja je bila dosežena 100,7 %, gotova — odprema pa 100 %.

TOZD ELEKTRODE

Z gospodarskim načrtom predvideni mesečni načrt skupne proizvodnje je bil dosežen 100,6 %, vendar le na račun elektroodnih mas in ognjevdržnih materialov. Plan dodatnih materialov za varjenje (oplašene elektrode, varilna žica, varilni prašek) je bil izpolnjen le 95,4 % zaradi proizvodnje večjih količin drobnih dimenzij in remonta električne talilne peči. Gotova proizvodnja — odprema je bila dosežena 100,4 %.

TOZD ŽEBLJARNA

To TOZD že dalj časa pestijo težave zaradi pomanjkanja delavcev in precejšnjih zastojem na žičarskih strojih. Marsikomu je lahko za vzgled njihova odločitev, da v marcu delajo vse proste sobote in povišajo operativni program. Zvišani operativni program v skupni proizvodnji so dosegli 106,0 %, gotovo proizvodnjo pa 105,8 %.

Miloš Piščanec

PROIZVODNJA V MARCU 1985

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMA ZA MAREC 1985

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	13.000	13.000	14.866,6	114,3	114,3	—	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	39.700	41.700	42.823,3	107,9	102,7	—	—	—	—	—	—	—
— SM	24.200	26.200	26.707,8	110,4	101,9	—	—	—	—	—	—	—
— EL	15.500	15.500	16.115,5	104,0	104,0	—	—	—	—	—	—	—
— ASEA	6.900	6.900	7.395,9	107,2	107,2	—	—	—	—	—	—	—
— LM	8.400	8.400	8.526,4	101,5	101,5	—	—	—	—	—	—	—
— BBC	200	200	193,2	96,6	96,6	—	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	170	170	171,2	100,6	100,6	50	50	50,8	101,6	101,6	50,8	—
— Jeklo	168	168	168,0	100,0	100,0	50	50	50,7	101,4	101,4	50,7	—
— Kovino	2	2	3,2	160,0	160,0	—	—	0,1	—	—	0,1	—
BLUMING-ŠTEKEL	32.410	32.410	33.497,9	103,4	103,4	5.540	5.540	5.738,0	103,6	103,6	5.982,3	—
— Bluming	16.960	16.960	17.375,8	102,5	102,5	350	350	415,7	118,8	118,8	397,7	—
— Štekel	12.510	12.820	13.544,7	108,3	105,7	2.560	2.560	2.814,6	110,0	110,0	3.005,7	—
— Štekel storitve	310	—	59,3	19,1	—	—	—	—	—	—	—	—
— Termična obdelava	2.630	2.630	2.518,0	95,7	95,7	2.630	2.630	2.507,7	95,4	95,4	2.578,9	—
VALJARNA ŽICE	9.340	9.340	9.981,2	106,9	106,9	2.350	2.350	2.524,3	107,4	107,4	2.166,8	—
— Valjarna žice	9.340	9.340	9.981,2	106,9	106,9	—	—	—	—	—	—	—
— Valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	6.720	6.720	6.057,3	90,1	90,1	5.450	5.680	5.649,7	103,7	99,5	5.348,4	—
— Valjarna debele pločevine	5.700	5.930	6.057,3	106,3	102,2	—	—	—	—	—	—	—
— Valjarna debele pločevine storitve	1.020	790	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA BELA	8.500	8.500	8.749,4	102,9	102,9	6.450	6.450	6.420,5	99,5	99,5	6.554,2	—
— Hladna valjarna Bela	6.500	6.500	6.438,3	99,1	99,1	—	—	—	—	—	—	—
— Hladna valjarna Bela storitve	2.000	2.000	2.311,1	115,6	115,6	—	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA JESENICE	2.250	2.250	2.275,9	101,2	101,2	1.860	1.860	1.557,8	83,8	83,8	1.548,1	—
— Hladna valjarna Jesenice	2.080	2.080	1.857,2	89,3	89,3	—	—	—	—	—	—	—
— Hladna valjarna Jesenice storitve	170	170	418,7	246,3	246,3	—	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	3.970	3.970	4.415,2	111,2	111,2	2.880	2.880	2.999,6	104,2	104,2	3.589,7	—
— Žičarna	3.970	3.970	4.415,2	111,2	111,2	—	—	—	—	—	—	—
— Žičarna storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	1.790	1.790	1.975,3	110,4	110,4	1.530	1.530	1.879,7	122,9	122,9	1.425,0	—
— HOP	1.550	1.570	1.898,0	122,5	120,9	1.430	1.450	1.814,0	126,9	125,1	1.361,6	—
— HOP storitve	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— Rondele	80	80	63,4	79,3	79,3	80	80	63,4	79,3	79,3	63,4	—
— Rondele storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— Diski storitve	110	110	13,9	12,6	12,6	—	—	—	—	—	—	—
— Deli za cestno ograjo	40	20	—	—	—	20	—	2,3	11,5	—	—	—
SKLADIŠČE 38	80	90	—	—	—	90	90	—	—	—	—	—
VRATNI PODBOJI	120	120	130,0	108,3	108,3	120	120	129,9	108,3	108,3	120,5	—
JEKLOVLEK	2.100	2.100	2.114,3	100,7	100,7	2.080	2.080	2.049,6	98,5	98,5	2.164,1	—
ELEKTRODE	1.910	1.910	1.920,4	100,6	100,6	1.700	1.700	1.661,3	97,7	97,7	1.740,5	—
— Elektrode + varilna žica	1.530	1.530	1.484,9	97,1	97,1	1.520	1.520	1.478,0	97,2	97,2	1.546,6	—
— Varilna žica storitve	—	—	1,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— Varilni prašek	70	70	40,8	58,3	58,3	70	70	39,7	56,7	56,7	50,3	—
— Suha el. masa	50	50	72,0	144,0	144,0	50	50	72,0	144,0	144,0	72,0	—
— Ognjevdržni material	260	260	321,9	123,8	123,8	60	60	71,6	119,3	119,3	71,6	—
ŽEBLJARNA	800	850	901,1	112,6	106,0	800	850	899,0	112,4	105,8	855,8	—
MONTER DRAVOGRAD	870	975	873,5	100,4	89,6	870	975	873,5	100,4	89,6	873,5	—
SKUPAJ:	123.740	125.895	130.752,9	105,7	103,9	31.770	32.155	32.433,7	102,1	100,9	32.419,7	—
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	150	150	427,9	285,3	285,3	427,9	—
SKUPAJ	—	—	—	—	—	31.920	32.305	32.861,6	103,0	101,7	32.847,6	—
Storitve	—	—	—	—	—	3.310	3.080	2.744,8	82,9	89,1	2.744,8	—
SKUPAJ	—	—	—	—	—	35.230	35.385	35.606,4	101,1	100,6	35.592,4	—

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREMA V ODOBUJ JANUAR—MAREC 1985

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
PLAVŽ	39.000	39.000	41.824,9	107,2	107,2	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	115.300	116.200	110.947,1	96,2	95,5	—	—	—	—	—	—
— SM	71.400	71.400	69.632,5	97,5	97,5	—	—	—	—	—	—
— EL	43.900	44.800	41.314,6	94,1	92,2	—	—	—	—	—	—
— ASEA	20.000	20.450	19.476,2	97,4	95,2	—	—	—	—	—	—
— LM	23.400	23.850	21.247,3	90,8	89,1	—	—	—	—	—	—
— BBC	500	500	591,1	118,2	118,2	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	490	490	523,4	106,8	106,8	150	150	191,7	127,8	127,8	191,7
— Jeklo	483	483	514,3	106,5	106,5	150	150	190,2	126,8	126,8	190,2
— Kovino	7	7	9,1	130,0	130,0	—	—	1,5	—	—	1,5
BLUMING-ŠTEKEL	95.510	93.920	93.188,1	97,6	99,2	17.180	15.590	16.177,6	94,2	103,8	16.446,5
— Bluming	49.960	49.960	51.043,3	102,2	102,2	1.050	1.050	901,0	85,8	85,8	927,2
— Štekel	37.140	36.210	34.872,7	93,9	96,3	8.640	7.400	8.201,5	94,9	110,8	8.335,3
— Štekel storitve	920	610	180,5	19,6	29,6	—	—	—	—	—	—
— Termična obdelava	7.490	7.140	7.091,6	94,7	99,3	7.490	7.140	7.075,1	94,5	99,1	7.184,0
VALJARNA ŽICE	27.130	27.130	27.615,5	101,8	101,8	6.820	6.820	6.597,5	96,7	96,7	6.361,2
— Valjarna žice	27.130	27.130	27.615,5	101,8	101,8	—	—	—	—	—	—
— Valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	19.310	18.890	17.194,0	89,0	91,0	16.720	16.950	16.404,6	98,1	96,8	16.993,4
— Valjarna debele pločevine	17.430	17.660	17.194,0	98,7	97,4	—	—	—	—	—	—
— Valjarna debele pločevine storitve	1.880	1.230	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA BELA	25.100	25.100	25.719,8	102,5	102,5	18.970	18.970	19.300,4	101,7	101,7	19.313,7
— Hladna valjarna Bela	19.100	19.100	19.336,3	101,2	101,2	—	—	—	—	—	—
— Hladna valjarna Bela storitve	6.000	6.000	6.383,5	106,4	106,4	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA JESENICE	6.500	6.500	6.805,6	101,6	101,6	5.340	5.420	5.417,9	101,5	100,0	5.558,4
— Hladna valjarna Jesenice	6.000	6.010	5.922,1	98,7	98,5	—	—	—	—	—	—
— Hladna valjarna Jesenice storitve	500	490	683,5	136,7	139,5	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	11.390	11.390	11.711,5	102,8	102,8	8.330	8.330	8.196,7	98,4	98,4	8.392,3
— Žičarna	11.390	11.390	11.696,8	102,7	102,7	—	—	—	—	—	—
— Žičarna storitve	—	—	14,7	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	5.270	5.270	4.832,5	91,7	91,7	4.510	4.510	4.362,5	96,7	96,7	4.433,8
— HOP	4.605	4.595	4.519,5	98,1	98,4	4.235	4.205	4.161,2	98,3	99,0	4.255,8
— HOP storitve	30	20	48,6	162,0	243,0	—	—	—	—	—	—
— Rondele	225	270	186,7	83,0	69,2	225	270	186,7	83,0	69,6	165,7
— Rondele storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— Diski storitve	310	310	67,2	21,7	21,7	—	—	—	—	—	—
— Deli za cestno ograjo	100	75	10,5	10,5	14,0	50	35	14,6	29,2	41,7	12,3
SKLADIŠČE 38	250	250	1.107,6	443,0	443,0	250	250	1.107,6	443,0	443,0	1.107,2
VRATNI PODBOJI	310	280	302,4	97,6	108,0	310	280	302,2	97,5	107,9	296,0
JEKLOVLEK	6.050	6.050	6.096,1	100,8	100,8	5.990	5.990	5.898,4	98,5	98,5	6.063,7
ELEKTRODE	5.550	5.550	5.643,9	101,7	101,7	4.940	4.940	4.904,5	99,3	99,3	4.873,7
— Elektrode + varilna žica	4.480	4.480	4.320,5	96,4	96,4	4.460	4.460	4.311,3	96,7	96,7	4.277,6
— Varilna žica storitve	—	—	1,3	—	—	—	—	—	—	—	—
— Varilni prašek	210	210	244,6	116,5	116,5	210	210	243,2	115,8	115,8	246,1
— Suha el. masa	100	100	172,8	172,8	172,8	100	100	172,8	172,8	172,8	172,8
— Ognjevdržni material	760	760	904,7	119,0	119,0	170	170	177,2	104,2	104,2	177,2
ŽEBLARNA	2.270	2.320	2.433,1	107,2	104,9	2.270	2.320	2.430,0	107,1	104,7	2.529,1
MONTER DRAVOGRAD	2.500	2.138	1.723,5	68,9	80,6	2.500	2.138	1.723,5	68,9	80,6	1.723,5
SKUPAJ:	361.930	360.478	357.469,0	98,8	99,2	94.280	92.658	93.015,1	98,7	100,4	94.284,2
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	300	300	427,9	142,6	142,6	427,9
SKUPAJ	—	—	—	—	—	94.580	92.958	93.443,0	98,8	100,5	94.712,1
Storitve	—	—	—	—	—	8.720	8.050	7.198,8	82,6	89,4	7.198,8
SKUPAJ	—	—	—	—	—	103.300	101.008	100.641,8	97,4	99,6	101.910,9

PRIPOMBE SDS NA PREDLOG DELITVE SKLADA SKUPNE PORABE ZA LETO 1985

Strokovna služba (oddelek za družbeni standard) je pregledala VSE pripombe SDS na predlog delitve sklada skupne porabe in nanje poskušala najti ustrezne odgovore.

Mnogo pripomb je bilo že usklajenih na delavskih svetih, odgovore na ostale pripombe pa objavljamo v Železarju.

SREDSTVA ZA NOVOGRADNJO ZA PREDDELAVO SAMSKEGA DOMA, ZA NAMENSKO VEZAVO, ZA GRADBENA POSOJILA

Zakaj se ni hitreje pristopilo k adaptaciji samskega doma na Cesti bratov Rupar 8 in zakaj je potrebno ponovno združevati za isti namen še 15 milijonov din? (šest SDS)

Šele v preteklem letu smo se odločili za predelavo samskega doma v 20 stanovanjskih enot in za začetek je bilo predlagano združevanje 30 milijonov din. To je bila le ocena začetnih stroškov. Saj ni bilo še projekta niti ni bilo pogodb, da bi lahko ocenili dejanske stroške predelave. Res pa je, da pri začetku predelave ni bila pokazana posebna prizadevnost niti za izdelavo projekta niti za začetek del. Sedaj so dela v teku. Pogodbe so sklenjene šele v marcu 1985.

Z razumnim gospodarjenjem z obstoječim stanovanjskim skladom bi lahko zmanjšali sredstva za družbeno gradnjo (ena SDS)

Gospodarimo v skladu z zakoni, družbenim dogovorom in internimi akti, vendar je kljub temu še vedno okoli 750 neresenih stanovanjskih zadev. Menimo, da bomo morali izločiti še več sredstev za družbeno in individualno stanovanjsko gradnjo.

Ni smotno vezati sredstev za stanovanjsko gradnjo zaradi inflacije (ena SDS).

Brez vezave ne bi mogli koristiti namenskih bančnih sredstev.

Sredstva, predvidena za novogradnjo in adaptacijo, so preнизka (štiri SDS).

Sredstva res niso visoka, vendar je za te namene več virov in prav je, da se posamezni graditelj vključi v vse možne vire pridobivanja sredstev. Najprej si z namenskim varčevanjem zagotovi bančna sredstva in sredstva Samoupravne stanovanjske skupnosti, privarčuje lastna sredstva in kot četrti vir so sredstva sklada skupne porabe v delovni organizaciji. Če vse to seštejemo, je verjetno naš limit že močno čez dovoljeno tretjino osebnega dohodka, ki jo lahko obremenimo s krediti.

SREDSTVA ZA SAMOUPRAVNO KOMUNALNO SKUPNOST OBČINE JESENICE — DOLG IZ LETA 1983 PO OSNOVI BOD IZ LETA 1982

Zakaj je 13.372.000 din prikazano kot dolg SKS? (dve SDS)

Saj ni prikazano kot dolg, uporabljen je le izraz dolg. Iz razlage se vidi, da nismo imeli sredstev leta 1983 in predlagamo, da obveznost poravnamo sedaj, ko so sredstva ustvarjena. To je predlog, ki ga lahko tudi spremenimo; vendar moramo vedeti, da bi bil pozneje upravičen očitek, da zadržujemo družbeno stanovanjsko gradnjo, ker ni sredstev za komunalno urejanje stavbnih zemljišč.

SREDSTVA ZA JUBILEJNE NAGRADE (6.000 × 300 din + 6.000 × 17 × 70 din)

Jubilejne nagrade so preнизke (34 SDS).

Jubilejne nagrade naj se delijo po 10., 20., 30. in 35. letih dela in ne vsako leto (6 SDS).

Jubilejne nagrade povečati na račun regresov za zdraviliško zdravljenje (ena SDS).

Jubilejne nagrade so res nizke, ker smo se odločili, da jih delimo vsako leto. Če spremenimo način delitve jubilejnih nagrad, bo vsota sicer večja in tudi usklajena z družbenim dogovorom, vendar bo letno prejelo jubilejne nagrade za 10, 20 ali 30-letno delo le okoli 600 delavcev. To je le ocena, izhaja pa iz števila upokojencev, ki jih je od 180 do 200 na leto.

SREDSTVA REGRESA ZA LETNI DOPUST (6.350 × 7.000 din + 3.050 × 2.400 din + 2.430 × 2.000 din)

Regres za letni oddih je preнизek (37 SDS).

Regres mora biti izplačan v posebni kuverti (dve SDS).

Regres morajo dobiti tudi otroci, ki niso zavarovani po delavcu v Železarni, če ga niso prejeli drugje (dve SDS).

Regres izplačati le članom kolektiva, brez svojcev (sedem SDS).

Regres deliti tako kot do sedaj (ena SDS).

Regresirati tudi prevoz v Biograd na moru (tri SDS).

Višina regresa je dejansko nizka glede na stroške in cene v turističnih objektih. Lastnih kapacitet imamo

za približno 20 % kolektiva, kar pomeni, da delavci pridejo na vrsto vsakih pet let. Dopust želimo vsi koristiti vsako leto, če ne v lastnih, pa v drugih turističnih kapacitetah. Osební regres ima značaj osebnega dohodka in se upošteva kot osebni dohodek. Lahko se odločimo za večji osebni regres, vendar bomo morali to poračunati pri dovoljeni rasti osebnih dohodkov. Najbrž ne bomo mogli vsi letovati na račun sredstev sklada skupne porabe. Regres je prikazan v neto postavki, dodatno je del regresa, ki predstavlja obremenitve v točki 5.4. Posebni obračun za regres bi bil drag postopek obračuna, učinek pa bi bil isti, kot če je regres izplačan skupaj z osebnim dohodkom.

Prav bi bilo, da prične sindikat akcijo za delitve diferenciranega regresa glede na dohodek na družinskega člana, pred tem pa si moramo izdelati lestvico diferenciranega regresa.

Če bi regresirali tudi prevoz, bi ga morali vsem enako, drugače si bomo očitali tudi ta regres, da posamezniki dobijo več.

SREDSTVA ZA IZPLAČILO OB UPOKOJITVI SODELAVCEV (200 × 2,9 × 25.000 din)

Sredstva za odpravnine izplačati v skladu s SaS, ki je v veljavi (6 SDS). Sredstva za odpravnine so preнизke (5 SDS).

Lahko se odločimo, da izplačujemo odpravnine v višini 27.222 din za osnovo. Predlagana vsota bi zadoščala za 184 upokojencev. Če bi število upokojencev presežlo število 184, bi morali odpravnine za preseženo število upokojencev izplačati iz tekoče ustvarjenih sredstev za osebne dohodke.

SREDSTVA ZA DELO OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA (0,36 % po osnovi neto OD v tekočem letu)

Ni pripomb.

SREDSTVA ZA DELO DRUŠTEV UPOKOJENCEV (3.014 × 550 din)

Povečati sredstva za upokojence (ena SDS).

Predlagamo, da se predlog realizira v predlagani višini.

SREDSTVA ZA REGRES ZA POČITNIŠKE DOMOVE IN ZA ZDRAVLJENJE V TOPLICAH

Imamo premalo počitniških kapacitet (dve SDS).

Res jih je premalo, vendar je težko nabaviti kapacitete le za glavno sezono. Prikolice v Stoji, domovi v Crikvenici in Biogradu na moru imajo še dovolj prostih mest v pred in posezoni. Vzdržujemo jih z nemajhnimi stroški. Če bi bilo domov še več, bi se povečali tudi stroški.

SREDSTVA ZA AKTIV ZZB NOV ŽELEZARNE JESENICE

Ni pripomb.

SREDSTVA ZA KOMISIJE PRI IO KOOS, KS ZSMS, INVALIDE, ZDRAVLJENE ALKOHOLIKE

Komisija za socialne pomoči ima premalo sredstev, ker bo treba dati več pomoči (ena SDS).

Komisija za socialne pomoči ima preveč sredstev (ena SDS).

Sredstva za komisije so planirana na osnovi porabe v letu 1984 in povišana za dogovorjeno stopnjo.

SREDSTVA ZA DELAVSKI SVET ŽJ, SREČANJE DELAVCEV SOZD SZ

Pripisati še stalno akcijsko konferenco ZK (dve SDS).

Preveliko povečanje (dve SDS). Povečanje je zaradi nove postavke, to je srečanje železarjev SOZD SZ.

Sredstva so bila že v preteklem letu predvidena tudi za stalno akcijsko konferenco; predlagamo, da so tudi letos.

Naložbe v širši družbeni standard so oblikovane tako, kot da ne bi bilo prispevnih stopenj (ena SDS).

Trditve je pretirana, res pa je, da v tej postavki dejansko dodeljujemo sredstva tistim dejavnostim, v katerih delujejo delavci Železarne in njihovi svojci v prostem času.

SREDSTVA ZA ODBOR ZA SPLOŠNE ZADEVE

Ni pripomb.

SREDSTVA ZA ODBOR ZA KADRE IN DRUŽBENI STANDARD

Sredstva so previsoka (dve SDS). Kje so opredeljena pokroviteljstva (ena SDS)?

Menimo, da sredstva niso previsoka, prej preнизka, saj je potreba ogromno in ne moremo vsem ustrediti. Z odobritvijo teh sredstev pa bomo med letom lahko mnogim pomagali. Če odbor dodeli sredstva in zato

sprejme pokroviteljstvo, je to lahko le dober glas železarjev, ki s tem podpirajo kulturne in telesnokulturne aktivnosti.

SREDSTVA ZA TEKMOVANJE KOVINARJEV

Ni pripomb.

SREDSTVA ZA TVD PARTIZAN Društvom TVD Partizan bi lahko dali več, vendar enim letos, drugim drugo leto (ena SDS).

Verjetno bi predstavniki TVD odgovorili, da je boljši vrabec v roki kot golob na strehi. Vprašanje ostaja, ali bi res tako lahko zagotavljali sredstva.

SREDSTVA ZA DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE S PODROČJA KULTURE, TELESNE KULTURE IN DRUGI

Zakaj taka nesorazmerja pri delitvi sredstev raznim kulturnim in športnim društvom (ena SDS)?

Koliko druge delovne organizacije prispevajo za širši družbeni standard (tri SDS)?

Zakaj dajemo za kulturo in šport dodatna sredstva, če dajemo s prispevno stopnjo (dve SDS)?

Sredstva so previsoka (dve SDS). Menimo, da predlog ne sme biti odvisen od tega, koliko dajo drugi. Seved je prav, če dajo vsi in ne le nekateri. Dodatna sredstva društvom dajemo tam, kjer je naš interes bolj prisoten, redna sredstva pa ne zadoščajo za izvajanje programa v obsegu, kakršnega želimo. Sredstva, ki jih dajemo društvom, niso previsoka, le interes razpravljalcev je različen.

SREDSTVA ZA JESENIŠKI VRHUNSKI ŠPORT

Koliko druge delovne organizacije namenjajo vrhunskemu športu (štiri SDS)?

Tudi druge delovne organizacije prispevajo za vrhunski šport v okviru svojih možnosti.

Zakaj dodeljujemo posebna sredstva, že prispevamo že s prispevno stopnjo (šest SDS)?

Dodatna sredstva za vrhunski šport dodeljujemo zaradi interesa naših delavcev za te športe.

Potrebno je prevzeti pokroviteljstvo nad Hokejskim klubom Jesenice (tri SDS).

Ne prevzeti pokroviteljstva nad HK Jesenice (tri SDS).

Vedno bodo prisotni interesi za in proti pokroviteljstvu nad Hokejskim klubom Jesenice, izgleda pa, da je le mnogo več takih, ki so za prevzem pokroviteljstva in dela stroškov Hokejskega kluba Jesenice. Precej stroškov že pokriva vsakoletna dotacija. Prevzem pokroviteljstva nad Hokejskim klubom Jesenice bi bil istočasno velik prispevek športni aktivnosti na Jesenicah, saj bi ostalo več sredstev za druge aktivnosti, ki se sedaj razvijajo bolj mačehovsko zaradi velikih stroškov vrhunskih in drugih tekmovalnih športov.

SREDSTVA ZA PRAZNOVANJE DEDKA MRAZA (145 din na zaposlenega delavca)

ŽJ naj sama organizira obdaritev otrok za dedka Mraza (tri SDS).

Način praznovanja dedka Mraza je treba spremeniti (sedem SDS).

Kako so porabljena sredstva in za kaj v letu 1984? (pet SDS)

Strokovna služba je vedno upoštevala število zaposlenih, kolikor jih je bilo ob sprejemu dogovora za financiranje ob praznovanju dedka Mraza, za stroške za organizacijo MDB in ob sprejemu SaS za financiranje krajevnih skupnosti v občini Jesenice. Ni razloga, da ne bi upoštevali planirani ali povprečni stalež zaposlenih.

Sprejet je družbeni dogovor o financiranju dedka Mraza, ki ga finančno realizirajo vse delovne organizacije v občini, programsko pa ga realizira koordinacijski svet pri občinski konferenci SZDL v sodelovanju z DPM občine Jesenice in kulturnimi društvi. Pobuda o spremembi načina je lahko naša, vendar mora biti konkretna in podprta tudi v krajevnih skupnostih občine. Ni dobro nekaj samo kritizirati in nič novega ponuditi. O porabi sredstev bomo zahtevali povračilo za leto 1984.

SREDSTVA ZA ORGANIZACIJO MDB (35 din na zaposlenega delavca)

Predvidenih je preveč sredstev (šest SDS).

Predvidenih je premalo sredstev (ena SDS).

Sredstva smo v predlogu povišali za dogovorjeno stopnjo, izplačana pa so na osnovi samoupravnega sporazuma.

SREDSTVA ZA PRISPEVEK ZA DELO KRAJEVNIH SKUPNOSTI (650 din na zaposlenega delavca)

Sredstva so preнизka (ena SDS). Krajevne skupnosti bi morale imeti drug vir financiranja (dve SDS).

To je le skromen del sredstev in krajevne skupnosti imajo druge vire. S temi sredstvi le dopolnjujemo vire v krajevnih skupnostih.

SREDSTVA ZA OBVEZNOSTI IZ SKLADA SKUPNE PORABE

Ni pripomb.

SREDSTVA — MATERIALNI STROŠKI ZA DODATNE ZOBOZDRAVSTVENE STORITVE

Kvaliteta zobozdravstvenih storitev je slaba (dve SDS).

Na kateri osnovi so planirane dodatne zobozdravstvene storitve (dve SDS)?

Čakalni časi so predolgi (šest SDS).

Smo proti dodatnim sredstvom za zobozdravstvene storitve (ena SDS).

Kaj se je spremenilo z ustanovitvijo 3. zobozdravstvene ambulante za železarje? (sedem SDS)

Plan dodatnih zobozdravstvenih storitev temelji na 0,1 % presežka zobozdravstvenih storitev glede na populacijo, ki jo pokriva 3. zobozdravstveni stol.

Dodatne storitve poravnamo na osnovi spiska železarjev, ki so se zdravili v zobozdravstveni ambulanti.

O čakalnih časih in o prednostih, ki jih nudi 3. stol za zobozdravstvo v Obratni ambulanti, mora poročati vodstvo Obratne ambulante. Strokovna služba bo z dopisom obvestila vodstvo Obratne ambulante in jih prosila za širše pojasnilo, ki bo objavljeno v Železarju.

Božo Pančur,
vodja oddelka
za družbeni
standard

Železarski globus

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Zahodnonemška železarska družba Mannesmann bo v prvi polovici letošnjega leta dobavila Sovjetski zvezi zadnje cevi za sovjetski plinovod s premerom 1420 mm. 340.000 ton cevi bodo izdelali v železarni Mülheim.

JUŽNA AMERIKA

Železarske družbe Južne Amerike so zelo optimistične glede na proizvodnjo in prodajo v letošnjem letu. Tako predvidevajo porast proizvodnje na 38 mil. ton surovega jekla, kar je za 15 % več kot leto prej. Tudi poraba železarskih izdelkov naj bi narasla za 13 %. Predstavnik južnoameriškega inštituta za železo in jeklo je povedal, da bodo v tem letu predvidoma uvozili od 2,5 do 3 mil. ton železarskih izdelkov. Še leta 1981 je ta uvoz znašal 7,3 mil. ton.

MLADINSKI KLUB JESENICE

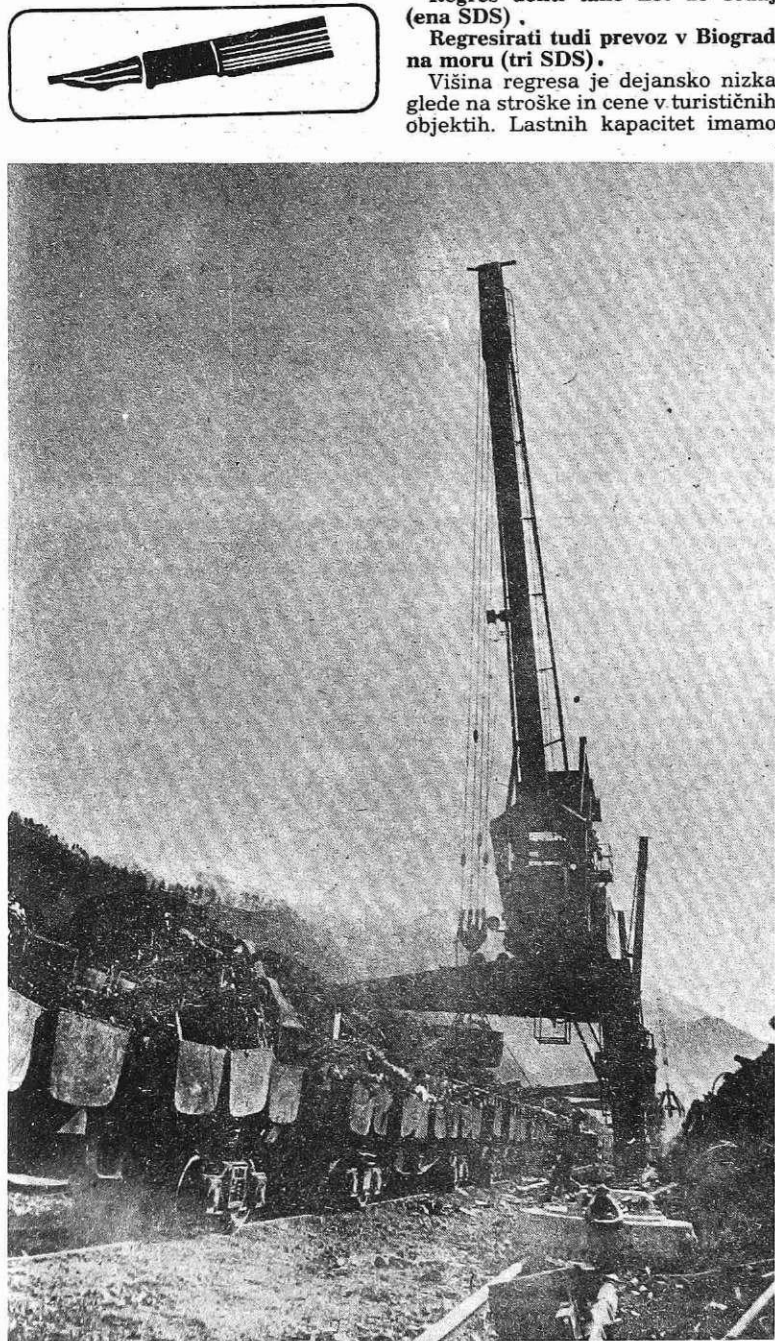
— v sredo, 17. aprila, otvoritev razstave fotografij Vita Pretnarja.
— v četrtek, 18. aprila, ob 19. uri večer reage glasbe.
— v petek, 19. aprila, ob 19. uri: kulturni večer s pesnikom Benjaminom Gracerjem.
— v soboto, 20. aprila dopoldne: boljši trg.

Vabljeni

OBVESTILO KŠJO

Klub študentov jeseniške občine vabi na degustacijo brezalkoholnih pijač delovne organizacije SLOVIN, v petek, 19. aprila v klubskih prostorih KŠJO ob 20. uri.

Vabljeni

Pod pristaniškim žerjavom (foto B. Grce)

9. RAZLIKE MED KVALIFIKACIJSKIMI STOPNAMI

Na razliko stališč ne vpliva zgolj širša skupina, v kateri posameznik dela (temeljna organizacija, delovna skupnost), pač pa tudi njegovo mesto, vloga in narava dela v tej skupini. Zato smo preverjali razlike tudi med kvalifikacijskimi stopnjami (interne oznake v Železarni D 1 do D 5 in U 2 do U 5 (D — delavci, U — uslužbenci)).

Kvalifikacijske razlike v določeni meri pojasnjujejo tudi razlike med organizacijskimi enotami, zato naj opazimo bralec primerja osmo in deveto poglavje.

Tudi v tem primeru smo zaradi metodoloških razlogov sestavili šest skupin:

SKUPINA A: nekvalificirani in polkvalificirani delavci (D 1, D 2)

SKUPINA B: kvalificirani delavci (D 3)

SKUPINA C: visokokvalificirani delavci (D 4)

SKUPINA D: delovodje (D 5)

SKUPINA E: uslužbenci z nižjo strokovno in srednjo izobrazbo (U 2, U 3)

SKUPINA F: uslužbenci z višjo in visoko izobrazbo (U 4, U 5)

Zadovoljstvo z osebnim dohodkom je pomembno višje pri višje in visokošolsko izobraženih (oziroma tistih, ki opravljajo dela in naloge, za katere se zahteva taka izobrazbena stopnja; da so v Železarni precejšnje razlike med zahtevano in dejansko izobrazbo, vemo iz poročil oziroma analiz o višje in visokošolskem kadru). Razlike se pojavljajo tudi med ostalimi skupinami, vendar ne dosegajo nivoja statistične pomembnosti. Verjetno gre bolj za probleme premajhnega vzorca kot za neobstoje te razlik.

Rezultati tudi potrjujejo ugotovitve, da neskladne primerjave na višjih poklicnih nivojih izzivajo manj nezadovoljstva:

Kvalifikacijska skupina	Aritmetična sredina
NK, PK	9,0
KV	8,6
/KV	8,5
lelovodje	7,3
NSI, SSI	6,0
VSI, VSI	15,1
ŽELEZARNA	9,1

Prav tako izstopajo delavci z višje in visokošolsko izobrazbo v stališčih do komuniciranja na relaciji vodje — podrejeni. Skupina v večji meri kot ostale skupine izraža stališče o popačenih komunikacijah.

Določene razlike nastopajo tudi v stališčih do vrednotenja zahtevnosti z analitično oceno del in nalog. Skupine delavcev z nižjo strokovno, srednjo, višjo in visoko izobrazbo v večjem številu izražajo stališča o realni oceni del in nalog v primerjavi z drugimi skupinami (NSI, SSI, VSI, VSI = 33 %, NK, PK, KV, VKV, delovodje = 14 %).

Delovodje in skupine delavcev z nižjo strokovno, srednjo, višjo in visoko izobrazbo v večjem številu izražajo podporo vodstvu kot ostale skupine.

Razlike med kvalifikacijskimi skupinami, nastale pri ocenjevanju spornih poglavij SaS DOD se — tako glede posameznih točk, kakor tudi smeri — močno skladajo z razlikami med temeljnimi organizacijami in delovnimi skupnostmi. Lahko trdimo, da precejšen del razlik med organizacijskimi enotami pojasnimo z razlikami v kvalifikacijski strukturi teh enot. Vse kar smo navedli pri pojasnjevanju razlik med organizacijskimi enotami, seveda velja tudi v tem primeru.

Na kratko označimo še smeri razlik:

1. Delavci z nižjo strokovno, srednjo, višjo in visoko izobrazbo bolj kot ostali, zlasti pa nekvalificirani, polkvalificirani in kvalificirani delavci, izražajo nesprejemljivost vrednotenja zahtevnosti del in nalog.

2. Enake razlike med skupinami se pojavljajo tudi v zvezi z opredelitvijo meril delovne učinkovitosti.

3. Nekvalificirani, polkvalificirani in kvalificirani delavci bolj kot ostali, zlasti pa delavci z nižjo strokovno, srednjo, višjo in visoko izobrazbo, izražajo nesprejemljivost vrednotenja fizičnega napora.

4. Enake razlike med skupinami se pojavljajo tudi v zvezi z vrednotenjem napora čutil in živcev in delovnih pogojev.

Poglejmo še, kakšen vpliv imajo posamezni stereotipi med obravnavanimi kvalifikacijskimi strukturalnimi delavci:

1. Trditev o pomanjkljivem informiranju pred referendumom se zdi manj verjetna delavcem na delih in nalogah s srednjo, višjo in visoko izobrazbo kot ostalim. Enak vpliv imajo še naslednje trditve: predlagan način delitve osebnih dohodkov je krivičen, delo delavcev v proizvodnji je preizkušeno in razponi med najvišjimi in najnižjimi osebnimi dohodki so preveliki. Skoraj enak vpliv — le da iz skupine izpadejo srednješolci, priključijo pa se (skupini namreč) delovodje — ima trditev, da je delo »tistih pri vrhu« preveliko vrednoteno.

2. Trditev o nesprejemljivosti celotnega SaS DOD ima manjši vpliv pri delavcih z višjo in visoko izobrazbo kot pri ostalih.

3. Trditev, da je nesprejemljiva le metodologija ima manjši vpliv pri nekvalificiranih, polkvalificiranih, visokokvalificiranih delavcih in delavcih z nižjo strokovno in višje šolsko izobrazbo.

4. »Predlagan način ne omogoča nagrajevati pridne delavce« — trditev se zdi bolj resnična nekvalificiranim delavcem in delavcem z nižjo strokovno, srednjo in visoko izobrazbo kot ostalim.

5. V to, da je bilo vrednotenje izvedeno naskrivaj, najmanj verjamejo nekvalificirani delavci, nekoliko bolj delavci s srednjo in visoko šolsko izobrazbo, še bolj visokokvalificirani delavci, delovodje in delavci z višje šolsko izobrazbo in najbolj polkvalificirani, kvalificirani in nižje strokovni delavci.

10. OSTALE PRIMERJAVE

Zanimivo bi bilo vedeti, ali nezadovoljstvo z osebnim dohodkom vpliva na odgovore na ostala vprašanja. Z drugimi besedami: kakšen vpliv imajo negativna, čustveno nasičena stališča do osebnih dohodkov na ostale odgovore.

Tako zastavljene primerjave so dale dokaj jasen odgovor o pričakovanem velikem vplivu nezadovoljstva z osebnim dohodkom na stališča do:

- veljavne ocene zahtevnosti del in nalog,
- analitične (bodoče) ocene zahtevnosti del in nalog,
- podpore delavcev vodstvu delovne in temeljne organizacije (interes odgovornih za delavce, zaupanje nadrejenim).

V vseh naštetih primerih izražajo nezadovoljni delavci bistveno bolj negativna stališča v zvezi s posameznimi vprašanji.

Kompleks obravnavanih stališč je v določeni meri odvisen tudi od izkazane zaupanja v vodstvo nasploh. Tisti, ki v vodstvo bolj zaupajo, obenem v večji meri kot ostali izražajo naslednja stališča:

- odgovorni pri svojem delu upoštevajo interes delavcev,
- komunikacije delavcev — vodstvo so realne,
- v obravnavani skupini je opazen tudi manjši vpliv naslednjih klišejev:

- informiranje pred referendumom je bilo pomanjkljivo,
- predlagan način delitve osebnih dohodkov je krivičen,
- delo tistih »pri vrhu« je preveliko vrednoteno,
- razponi najvišji — najnižji osebni dohodki so preveliki,
- vrednotenje je bilo izvedeno naskrivaj,

Ne bo odveč ponovno opozoriti bralca na tesno medsebojno povezanost vseh obravnavanih razlik in povezav. Tematika torej zahteva večplastno branje, obravnavanje podatkov z različnih vidikov, branje naprej in vračanje nazaj. Analiza pač podaja ugotovitve v določenem zaporedju, ki pa nikakor ni edini mogoč. Vpogled v pestrost stališč se odpre le s postavljanjem različnih razvrstitev in primerjav. Ta poudarek seveda ni naključen, saj prav zadnje ugotovitve pojasnjujejo obravnavana stališča: kako dileme nagrajevanja obravnavajo z osebnim dohodkom relativno bolj zadovoljni delavci na eni in manj zadovoljni delavci na drugi strani.

Da bo slika dejstev, ki se vežejo na stališča in razpoloženja delavcev Železarne, kar se da celovito, citiramo nekaj najzanimivejših delov raziskave o motivaciji delavcev (raziskava je bila izvedena v temeljni organizaciji Hladna valjarna Bela, izvajala sta jo oddelki za industrijsko psihologijo in Filozofska fakulteta — PZE Psihologija, nosilec raziskave je E. Konrad). Za razumevanje citatov naj omenimo, da ima raziskava značaj dolgoročnih časovnih preizkusov: motivacijsko sliko določenega okolja smo spremljali od 1979. do 1984. leta.

»Iz omenjenih rezultatov sledi, da obstajajo določene indikacije za to, da se je privlačnost ali spodbujevalna vloga dobrega dela zmanjšala v obravnavanem obdobju vsaj pri nekaterih vrstah delavcev. Ni pa indikacij, da bi se odbojnost ali kaznovna vloga slabega dela v tem obdobju spremenila...«; »... statistično signifikantne razlike, ki vse kažejo na tendenco v percepcijah delavcev, da v letu 1984 dosežejo z dobrim delom manj kot v letu 1979...«; »... Na splošno bi lahko rekli, da ti rezultati kažejo na določena poslabšanja delovne situacije v različnih aspektih, vendar so te percepcije močno obarvane s subjektivnimi faktori...«

In še: »Visoki osebni dohodki pridobivajo na pomenu, možnosti za strokovno izobraževanje pa izgubljajo pomen. Zdi se, da utegnje te razlike odražati nekatere širše družbene vplive...«!

11. POVZETEK

1. ZADOVOLJSTVO Z OSEBNIM DOHODKOM je na relativno nizko (9,13 točk). Opazen je trend postopnega upadanja od leta 1978. Med temeljnimi organizacijami so precejšnje razlike v nivoju zadovoljstva: Vratni podboji 15,0, Želblarna 12,0, Elektrode 5,7, Profilarna 3,9. Razlike v nivoju zadovoljstva z osebnim dohodkom se pojavljajo tudi med kvalifikacijskimi skupinami: zadovoljstvo je pomembno višje pri višje in visokošolsko izobraženih. Nezadovoljni delavci izražajo bolj negativna stališča tudi pri vprašanih veljavne ocene zahtevnosti del in nalog, analitične (bodoče) ocene zahtevnosti del in nalog, podpore delavcev vodstvu delovne in temeljne organizacije.

2. NAJBOLJ SPORNA POGlavJA SaS DOD so na področju metodologije vrednotenja del in nalog: točkovanje nasploh, fizični napor, delovni pogoji, napor čutil in živcev, izobrazba. Delavci obravnavajo razvid del in nalog, njihovo vrednotenje in SaS DOD kot neločljivo celoto. Med temeljnimi organizacijami so opazne velike razlike, ki gredo v smeri protislovij. Samo za primer: opredelitev fizičnega napora je za skupino topilnic (Plavž, Jeklarna, Livarna) nesprejemljiva, skupnim službam pa se ne zdi problematična. Do podobnih razlik prihaja tudi med kvalifikacijskimi skupinami. Lahko rečemo, da gre del razlik med organizacijskimi enotami na račun razlik v njihovi kvalifikacijski strukturi.

3. STALIŠČA DO VELJAVNE OCENE ZAHTEVNOSTI DEL IN NALOG — »Staro« oceno podpira okrog 40 % delavcev, primerjave pa kažejo, da je delež teh delavcev dolgočasno praktično nespremenljiv. Talilnice, predelava in tiste temeljne organizacije, kjer je referendum uspel, v večji meri kot ostali izražajo težnjo po spremembi sedanjega načina vrednotenja.

4. STALIŠČA DO ANALITIČNE OCENE VREDNOTENJA DEL IN NALOG so izrazito negativna, saj kar 81 % delavcev meni, da so tako ali drugače »njihova« dela in naloge krivično ocenjena. Ta stališča so še posebej negativna pri nekvalificiranih, polkvalificiranih, kvalificiranih, visokokvalificiranih delavcih in delovodjih.

5. ODNOS IN PODPORA DELAVCEV VODSTVU DO IN/ALI TO — Opazno je precejšnje nezaupanje: delavci redko do včasih zaupajo nadrejenim in menijo, da le ti bolj malo do nekoliko upoštevajo njihov interes. Med temeljnimi organizacijami je opaziti več zaupanja v vodstvo v skupini talilnic in storitvah. Večjo podporo vodstvu izražajo tudi delovodje in skupine delavcev z nižjo strokovno, srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Tisti delavci, ki vodstvu bolj zaupajo, trdijo, da odgovorni pri svojem delu upoštevajo interes delavcev in da so komunikacije delavcev-vodstvo realne. Med temi delavci je opazen manjši vpliv večine govoric v zvezi z nagrajevanjem.

6. UČINEK SAMOUPRAVNE ORGANIZIRANOSTI NA KOMUNICIRANJE — Delavci v glavnem sodijo, da so komunikacije neproblematične: dokaj »čiste« in »nepopačene«. To področje se zdi najmanj sporno delavcem v storitvenih temeljnih organizacijah. Delavci z višjo in visokošolsko izobrazbo pa menijo, da so komunikacije med delavci in vodstvom precej popačene.

7. STALIŠČA DO TRDITEV V ZVEZI S SaS DOD — Razširjene govorice so imele pri odločanju »svoj« vpliv. Na splošno se zdi najbolj resnični trditvi: delo delavcev v proizvodnji je preizkušeno in razlike med najvišjimi in najnižjimi dohodki so prevelike. Med temeljnimi organizacijami so precejšnje razlike. Smer razlik se ujema z ugotovitvami, ki smo jih navedli pri obravnavanju najbolj spornih poglavij: vpliv trditve se med sredinami razlikuje, opazne so protislovne razlike. To velja tako za razlike med organizacijskimi enotami kot tudi med kvalifikacijskimi skupinami. Očitno je, da rivalstvo in trenja, ki so opazna med posameznimi interesnimi skupinami v delovni organizaciji, glede čim bolj ugodnega deleža in položaja pri delitvi osebnega dohodka, vplivajo tudi na specifična stališča in prepričanja v okviru teh skupin.

Ker se pri delitvi osebnih dohodkov v večji meri pojavljajo vprašanja sprejemljivosti posameznih odločitev (ali zelo poenostavljeno: dober je tisti sistem delitve osebnih dohodkov, ki je za večino sprejemljiv), imajo prikazani rezultati in izkušnje izvajalcev nedvomno precejšen pomen. Koliko pa se bodo te ugotovitve ali vsaj najbolj pomembne (da je, na primer, zelo sporna metodologija vrednotenja del in nalog in to praktično v celoti, da na osnovi takšnega vrednotenja del in nalog večina delavcev doživlja krivičnost delitve, da ima tak občutek celo vrsto negativnih posledic na ostalih področjih...) upoštevale pri odločanju o nadaljnji usodi samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov, je vprašanje, ki presega okvire in pristojnosti raziskovalca.

Namesto zaključka: »... se vprašamo, kaj nam ugotovljeni rezultati lahko sploh dajo. Odgovor je odvisen od tega, kaj od tovrstnih rezultatov sploh hočemo, oziroma za kaj naj bi bili rezultati koristni. Če se postavimo na stališče delovne organizacije, ki skuša nekaj storiti za izboljšanje motivacije svojih delavcev, je predvsem pomembno, da tovrstni rezultati nakazujejo ali signalizirajo tiste vidike delovne situacije, ki tako ali drugače delujejo na motivacijo. Na podlagi tovrstnih signalov je mogoče pristopiti k spremembam prakse...«

ODDELEK ZA INDUSTRIJSKO PRIHOLOGIJO
Bojan Erjavšek

ZA BOLJŠO VARNOST IN UČINKOVITOST AKCIJ NNNP

Poklicna gasilska in reševalna služba se je neposredno vključila v akcijo »NNNP 1985« pod naslovom »VARUJMO GOZDOVE PRED POŽAROM« prav v času, ko se približujemo sušnim obdobjem, izletom v naravo, poljskim delom, delom v gozdovih itd. Prav vse navedene oblike dela pa spremenja tudi kurjenje, ki dostikrat povzroči požar in s tem veliko materialno škodo. Zato sem se odločil napisati nekaj opozoril in nalog, v katere naj se vključijo čimveč delovnih ljudi in občanov, da bi prispevali svoj pomemben delež k varovanju našega okolja pred požarom. Istočasno pa posredujem tudi navodilo kako ravnati v primeru, ko odkrijemo požar ali drugo nesrečo, še zlasti, ko gre za nesrečo z nevarnimi snovmi.

Naloge, ki so dolžnost nas vseh, so predvsem naslednje:

- okrepiti nadzor nad izvajanjem preventivnih ukrepov v TOZD in DS oziroma v OZD na območju naše občine (prepoved kurjenja v začasni kuršiči, pravočasno izklapljanje naprav za ogrevanje, še zlasti električnih peči in podobno, prepoved kajenja v nevarnih objektih, primerno skladiščenje vnetljivih tekočin, ustrezno skladiščenje nevarnih snovi itd.),
- povečati nadzor na požarno najbolj ogroženih krajih (pretakanje vnetljivih tekočin, polnjenje in distribucija plina, ravnanje z elektro agregati, elektro kondenzatorji, polnjenje s polikloriranimi bifenili (PCB), prevoz nevarnih snovi po cesti ali železnici itd.),
- nadzor nad izvajanjem preventivnih ukrepov glede na možnosti elementarnih nesreč,
- upoštevati opozorila in navodila glede požarne ogroženosti gozdov (kurjenje v gozdu, otroška igra, nekontrolirano odmetavanje cigaretnih ogorkov in podobno),
- stalno in nenehno opazovati in obveščati tako v bivalnem kot tudi delovnem okolju — uresničiti idejo družbene samozagrade, še zlasti ko gre za povečano nevarnost za nastanek požara ali druge nesreče,
- izobraževati in usposabljanje ljudi s pomočjo že ustaljenih oblik (SLO, CZ, gasilska vzgoja, individualni študij itd.).

To je le nekaj osnovnih nalog in opozoril, vključenih v akcijo NNNP-85.

V nadaljevanju želim opozoriti na nekatera splošna navodila o ravnanju in obnašanju ob požaru in nesreči z nevarnimi snovmi:

- ob nesreči z nevarno snovjo naj vsi, ki niso usposobljeni za gašenje ali reševanje ostanejo čim dlje od mesta nesreče, ker na ta način preprečimo še hujšo nesrečo (požar, eksplozijo, zastrupitev itd.),
- v proizvodnem procesu ustavi vse pogonske agregate, ki bi lahko vplivali na nesrečo, prepovemo kajenje in uporabo odprtega ognja,
- na odprtem prostoru se umaknemo vedno na tisto stran, od koder veje veter. Umakamo se vedno prečno in v smeri vetra,
- na cestah oziroma drugih prometnih komunikacijah skušamo ukrepati tako, da zavarujemo objekt oziroma mesto nesreče,
- takoj obvestimo ustrezne organe, kot so gasilsko in reševalno službo tel. št. 93 ali za ŽJ 2213 in 2212, postajo milice tel. št. 92 (v Železarni tudi splošno varnostno službo), po potrebi pa tudi zdravstveno službo, štab CZ in podobno,
- upoštevamo merila lastne varnosti — to se pravi nobenega stika z nevarno snovjo,

— poškodovane osebe takoj odstranimo z ogroženega območja (požar, različne nevarne snovi, elementarna nesreča, prometna nesreča in še bi lahko našteval),

— če je nastal požar, ga pričnemo gasiti z gasilskimi ročnimi aparati ter drugimi sredstvi za gašenje (če pristopimo k gašenju takoj — začetni požar, je precej več možnosti za uspeh).

Vse odgovorne delavce Železarne Jesenice pa pozivam, da nam sproti javljajo tudi vsako spremembo dostopnih poti do vseh obratov v ŽJ, ker se dogaja, da ob rekonstrukcijah objektov, naprav, prometnih poti izkopljejo jarke, založijo razni material ter tako zaprejo dovodne poti za rešilni ali gasilski avto. To pa lahko odločilno vpliva na hitro pomoč težko ponesrečenemu delavcu oziroma

na pravočasno gašenje požara itd. Pri vseh ukrepih pa moramo upoštevati varnost in pravilno samozagrade. Ne smemo se sami poškodovati, se zastrupiti ali okužiti z radioaktivnimi snovmi. Paziti moramo tudi na negativne učinke nesreče z nevarnimi snovmi, ki bi bistveno vplivali tudi na ekološke spremembe.

Da bi bila vsaka akcija čimbolj uspešna in pravočasno odpravljeni vzroki nesreče, je izrednega pomena za nas gasilce-reševalce, kako in kdaj prejmemo prijavo o nesreči.

Omenil sem že, koga obvestiti (poklicno gasilsko in reševalno službo na tel. št. 93 in postajo milice na tel. št. 92). Prijava pa mora vsebovati naslednje podatke:

- kdo javlja — priimek in ime,
- kraj prijavitelja,
- kje se je pojavil požar, oziroma kje se je nesreča zgodila (natančen podatek),
- kaj se je zgodilo (kratek opis nesreče, velikost požara ali obseg poškodbe).

Prijava mora biti natančna in čim krajša! Zato mora prijavitelj nesreče oziroma požara počakati pri telefonu, da ga dežurni gasilec-reševalec lahko povpraša za dodatne informacije, oziroma da preveri po sproženi akciji operativne enote natančnost in resničnost prijave.

Ta moj skromni prispevek naj vsaj delno vpliva na osveščenost delovnih ljudi in občanov ter doprineše k boljši varnosti in družbeni samozagradi pri ohranjanju dragocenih človeških življenj ter pri varovanju družbene in zasebne lastnine.

Sandi Kotnik

PRIPRAVA VLOŽKA 1

Delovna skupina, katere vodja je Hubert Hrovat, pripravlja vložek za SM jeklaro. Skrbijo tudi za glavno skladišče starega železa. Odpadno železo deloma tudi predelajo: izločijo barvne kovine in ga razrežejo na manjše dimenzije, bodisi na Lindeman škarih ali s plamenskimi rezalci. Zlasti z domačim odpadkom imajo precej dela, saj je v njem vse mogoče, tudi do deset odstotkov zemlje, peska in podobne navlake.

Pogovarjali smo se z vodjem SDS in delavcem Jocom Bjelanovićem. Da bi se izognili pogostim očitkom, češ »novinarji pa spet race spuščajo«, smo za mnenje o problemih, ki tarejo delavce priprave vložka, povprašali še vodjo Jeklarne in vodjo priprave vložka in posluževanja.

Delavci v pripravi vložka samoupravljajo redno, vsak mesec, o tem, kako daleč seže njihov glas, pa pravijo:

Joco Bjelanović (foto B. Grce)

»Poslušajte nas že, pa nas ne slišijo. Sestanke največkrat vodi delovodja. Prav bi bilo, če bi nas prišel včasih pogledat tudi vodja oddelka, saj so nekatere informacije (plan in podobno) premalo razumljive in bi jih moral kdo razložiti.«

Pojasnilo vodstva:

»Ocenjujemo, da je pravilno, da sestanke SDS vodi delovodja, saj je za to zadolžen. Občasno, posebno kadar so teme zahtevnejše (poslovna poročila, SaS o nagrajevanju) razlagata na SDS inž. Rakovec in Černe.«

Največje probleme imajo v pripravi vložka s pomanjkanjem delavcev, saj je, odkar so s sistema 3+1 prešli na sistem 4+1, v eni dnini le 15 do 17 delavcev, namesto 20, kolikor jih je bilo prej. »Ne moremo storiti drugega, kot da tarnamo,« pravijo. »S tem številom ljudi ni več mogoče normalno delati, saj mora eden dela

ti za dva. Poleg tega nam priznajo le tri ure za manjkajoče na delavnik, kar ni prav. Tudi zaradi varnosti ni dobro, da delavec dela sam, saj je to težko fizično delo in če se kdo pri delu poškoduje, kar ni redko, je navsezadnje še sam kriv za to.«

Vodstvo:

»V letošnjem letu imamo zaposlenih 60 delavcev manj, kot je bilo predvideno s planom. Priznavanje ur za manjkajoče je določeno s samoupravnim aktom, torej ga ne moremo in ne smemo kršiti zaradi želja posameznikov.«

Delavci v pripravi vložka delajo na prostem, noč in dan, v dežju in snegu ali v poletni pripeki. Še prostorov za počitek nimajo ogrevanih. Imajo samo 4. plačilno kategorijo, zato se počutijo zapostavljene.

Delavci priprave vložka zbirajo tudi barvne kovine, saj te v nadaljnji predelavi zmanjšujejo kvaliteto jekla, poleg tega pa imajo tudi precej višjo ceno kot železo. Dinos odkupuje odpadne barvne kovine od Železarn po 180 dinarjev za kilogram, delavec, ki je tak odpadke zbral, se mora zadovoljiti z 9 dinarji za kilogram. Vodstvo pravi, da delavci v pripravi vložka zbirajo barvne kovine med rednim delovnim časom in so za to stimulirani v skladu s samoupravnim aktom.

»Za staro železo je dober vsakdo, nam pravijo. Pravzaprav naj bi bilo delo na pripravi vložka začetno delovno mesto za vsakogar, ki pride v Jeklaro, zato se tu delavci pogosto menjavajo. Vendar nekateri le ostanejo, a kako naj delavec s tako nizko grupo zdrži celo delovno dobo pod pristaniškimi žerjavi. Ob koncu delavnika smo izdelani, kot bi prišli iz rudnika. Tudi naši žerjavovodje, ki delajo s precej zahtevnejšimi žerja-

Hubert Hrovat (foto B. Grce)

vi, kot tisti v martinarni, imajo dve grupe manj in nobene beneficirane delovne dobe. Žerjava pa ne moreš upravljati več kot 20 ali 25 let. Potem si moraš poiskati drugo delovno mesto, žerjavovodja z mostnega žerjava v martinarni pa odide v pokoj.«

Omenili so tudi problem stonjin, ki jih mora Železarna plačevati tudi zaradi prepočasnega razkladanja jeklenega odpadka. Te so v lanskem letu znašale samo za Jeklaro 26.024.790 dinarjev, v prvem tromesečju letos pa že 6.972.702 dinarjev.

Pogosto pride vse naenkrat, odpadek z ladij, staro železo s Češko-slovaške, ki je vrh vsega še zelo ne-kvalitetno in še domače dobave, tako da vsega dela, saj moramo redno oskrbovati SM jeklaro, preprosto ne zmoremo. Trenutno imamo skladišče prepolno, eno žerjavno progo neuporabno, saj je zasuta s starim železom, razkladalni čas pa je železnica skrajšala na šest ur. Pošiljke pa še kar prihajajo. Tudi žerjavi so že iztrošeni in pogosto v okvari. Čeprav bi redno delali vsi trije, je to premalo. Kot kaže, imamo v Železarni dovolj denarja za stonjine, za žerjav pa ne. Na nabavi si ne dajo dopovedati, da bi morale biti pošiljke bolj enakomerne.«

Borut Razinger z nabave pravi o tem:

»Zgodi se, da dobimo vse pošiljke naenkrat. Takrat lahko storimo le to, da ustavimo dobavo domačega odpadka, dokler ne raztorimo ostalega. Pogosto pa je tako obvestilo za domače dobavitelje že prepozno, ker je odpadke že odposlan. Pri odpadku iz ČSSR si pomagamo tako, da ga nekaj deponiramo v Kopru. Kljub temu se sunkoviti dobavi ne moremo izogniti. Zdaj imamo že mesec dni ustavljeno dobavo domačega odpadka in če bo šlo tako naprej, letos ne bomo mogli sprejeti planiranih količin domačega odpadka. Zdaj sprejemamo predvsem le šaržiran odpadke, ki je seveda dražji.«

Vodstvo:

»Stonjine so v Železarni, ne glede na pogodbeni odnos z železniškim gospodarstvom, previsoke. So pa posledica tako subjektivnih kot tudi

objektivnih vzrokov. K slednjim sodijo neenakomerne dobave, premiki na razkladalnih prostorih zaradi težav v TOZD Transport, nizka nasipna teža jeklenega odpadka, omejene razkladalne kapacitete in pomanjkanje delavcev.«

Sunkovite dobave, iztrošeni žerjavi, ki se pogosto kvarijo, pomanjkanje delavcev, delo na prostem, to so pogoji, v katerih delajo delavci na pripravi vložka. Ob tem morajo biti martinovke redno založene z odpadkom, pa čeprav se včasih zgodi, da je treba naenkrat založiti tri peči. Škarje za razrez starega železa zato pogosto stojijo.

Vodstvo:

»Časovna obremenitev škarij je odvisna tudi od kapacitet žerjavov za posluževanje. Ti morajo opravljati vse funkcije, ki se občasno med seboj prekrivajo, kar omejuje obseg dela škarij.«

Delavci priprave vložka:

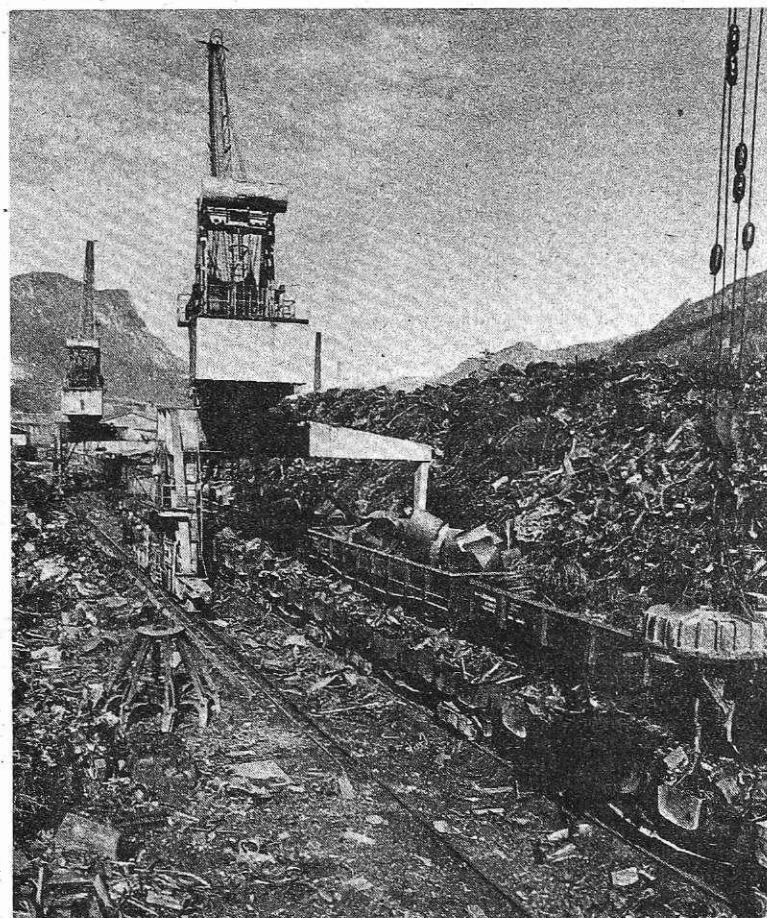
»Škarje so dobra reč in nam veliko pomagajo. Vendar delajo le 3 do štiri ure na dnino, kadar sploh delajo, saj nimajo svojega žerjava, vsi trije pa so pogosto potrebni drugje. Kadar je treba naenkrat založiti dve ali celo

Do lanskega junija je bil razkladalni čas za vagone ŽTO Ljubljana 18 ur. Tedaj so ga skrajšali na 14 ur in hkrati povišali stonjine. Zdaj znaša čas za razkladanje le še 6 ur. V letu 1984 je Železarna plačala železnici 42.473.746 dinarjev stonjin, v prvem tromesečju letošnjega leta se je stonjin nabralo že za 6.972.702 dinarjev.

tri peči, imamo probleme tudi s koritnimi vozovi, ki so tudi stari in se radi kvarijo. Potem pa prihaja do zastojev v martinarni in spet smo krivi mi.«

Kar nekam trpka je beseda delavcev priprave vložka, pa čeprav bi ne bilo vse tako črno, kot pravijo. Ali ni bilo rečeno: »Delu čast in oblast?« Delavci pod pristaniškimi žerjavi si želijo vsaj to, da bi jih ne gledali zviška. Nenazadnje je v 474.709 tonah jekla, kolikor smo ga naredili v lanskem letu, tudi del njihovega dela.

Borut Grce

Dolina starega železa (foto B. Grce)

Računalništvo pri nas

Že dalj časa nas obremenjuje misel, da v Železarni Jesenice gradimo nov informacijski sistem, vendar je s tem sistemom seznanjen le ožji krog delavcev v skupnih službah in eni proizvodni temeljni organizaciji. Za vse ostale delavce Železarne je to velika neznanka. Večkrat vprašujemo, zakaj imamo tako velik elektronski računski center, »računamo pa samo plače«, kar seveda ni res.

INFORMACIJSKI SISTEM ŽELEZARNE JESENICE

V nekaj nadaljevanjih bomo skušali seznaniti vse delavce z novim informacijskim sistemom. Ta sistem gradijo sodelavci v elektronskem računskem centru v sodelovanju z ostalimi oddelki oziroma sektorji v skupnih službah, pri tem pa ne smemo pozabiti na sodelavce v proizvodnih temeljnih organizacijah, ki kljub rednim delovnim obveznostim sodelujejo s svojim praktičnim znanjem.

Da bi takšen projekt uspešno zaživel tudi v praksi, mora biti vsak uporabnik v členu informacijskega sistema dobro seznanjen z osnovami informacijskega sistema. Pri tem pa ne mislimo samo na tiste, ki bodo operativno delali na terminalih v proizvodnih temeljnih organizacijah, temveč tudi na tiste delavce v neposredni proizvodnji, ki bodo posredno skrbeli za kvalitete proizvodne, tehnološke in ostale podatke. Zavedati se moramo, da lahko uspešno spremljamo in računalniško vodimo proizvodnjo ter ostale informacijske sisteme samo s kvalitetnimi in »čistimi« podatki, te pa lahko zagotovijo delavci iz proizvodnje.

V Železarni Jesenice naj bi v do glednem času začel delovati terminalski sistem. Del terminalskega sistema že deluje, vendar je vezan le na skupne službe, do TOZD pa ta sistem redno uporablja le TOZD Jeklaro. V končni fazi projektiranja je naloga — spremljanje proizvodnje v TOZD Valjarna debele pločevine in v Valjari blumingštel (S 1).

Razlaga informacijskega sistema bo vsebovala nekaj osnovnih računalniških pojmov, ki jih bodo uporabniki tega sistema morali poznati.

1. Terminalski sistem — je zbir sredstev za komuniciranje (terminalov), ki lahko komunicirajo drug z drugim ali s centralnim računalnikom.

2. Terminal — izraz terminal je že »udomačen« v našem pogovornem jeziku o računalništvu, zato ni potrebno dodatno definirati tega pojma, le to, da uporabljamo več vrst terminalov: ekranske terminale in printerje oziroma tiskalnike. Terminali obeh vrst so priključeni na kontrolno enoto, ki je priključena na centralni računalnik direktno ali preko modema in telefonskih zvez. Terminali, ki so priključeni preko modema in telefonskih linij, so bolj oddaljeni od centralnega računalnika, lokalni terminali pa so tisti terminali, ki so dovolj blizu in so s posebnim kablom priključeni direktno na računalnik. Vsak terminal ali printer ima svoje fizično ime (številčni in abecedni znaki), ki ga mora uporabnik poznati, da lahko v primeru napake, ki se pri delu s terminalom pojavlja, javi sodelavcem ERC, oziroma glavnemu operaterju terminala.

3. Strojna oprema (hardware) — to so stroji kot taki, in sicer: terminali, tiskalniki, centralni računalnik, kontrolne enote, diskovne enote ter vse ostalo, kar predstavlja fizični del računalniškega sistema.

4. Programska oprema (software) — je bistveni sestavi del računalniškega sistema in je za uporabnike kateregakoli informacijskega siste-

ma Železarne Jesenice neviden. To so programi, ki so kupljeni že z strojno opremo dobavitelja, večino programov za vodenje in izvajanje našega informacijskega sistema pa samostojno izdelujejo sodelavci ERC.

4. Transakcija (Transaction) — pojem transakcije je za uporabnike informacijskega sistema mnogo bolj zanimiv, saj s transakcijo definiramo naloge, ki jo računalnik opravi. V pojem transakcija je zajetih več različnih vrst ukazov oziroma operacij, ki jih računalnik izvede. To so: listanje podatkov po različnih bankah podatkov, kreiranje podatkov v posameznih bankah, modificiranje oziroma spreminjanje podatkov, brisanje podatkov ter ostale transakcije, ki jih računalnik izvede s pomočjo izdelanih programov za posamezna področja v našem informacijskem sistemu. Transakcije se izvajajo z enolično transakcijsko kodo na začetku sporočila. Ta transakcijska koda je lahko že vključena v izgled ekrana ali pa jo je potrebno vsakokrat ponovno vnesti. Uporabljamo dva načina transakcij, in sicer: transakcije, ki dajejo odgovor in pogovorne transakcije. Pri transakcijah, ki dajejo odgovor, je potrebno počakati na odgovor računalnika pred vnosom druge transakcije, pogovorne transakcije pa je tista, pri kateri potem, ko vam je računalnik vrnil odgovor, vnesete nove podatke, pa ste še vedno vezani na isto transakcijo, računalnik pa vam pošlje nov odgovor.

5. Sporočilo (message) — pojem sporočilo se uporablja za opis podatkov, ki se oblikujejo na terminalu ter posredujejo v centralni računalnik ali pa so to odgovori, ki jih računalnik vrača v primeru, da je delo potekalo v redu in so ta sporočila odgovor na zahtevo, v nasprotnem primeru pa je to opis napake, ki je programska ali sistemska.

6. Banka podatkov — To so datoteke, v katerih so shranjeni podatki v računalniškem sistemu in do katerih se lahko pristopa s terminalom. Vsakdo ne bo imel pristopa do vseh bank podatkov. Določene banke podatkov bodo lahko uporabljali določeni oddelki, sektorji ali proizvodnje TOZD ali pa tudi samodoločene osebe v teh oddelkih.

Na področju, ki bo zaščiteno, lahko delajo samo tisti, ki so pooblaščenji za delo z določeno transakcijo in

poznajo pravilno geslo, ostali uporabniki pa lahko opravljajo samo eno operacijo, na primer listanje po podatkih.

7. Aplikacijski programi — so programi, ki jih oblikujejo programerji na ERC po navodilih in s sodelovanjem uporabnika iz proizvodne TOZD ali delovne skupnosti do bank podatkov.

(se nadaljuje)
Slavko Dežman
Raziskovalni oddelek

TV CICIBAN ŠTETI ŠE NE ZNA, RAČUNALNIK PA ŽE IMA ...

Mali Cicibanček, ki mu nožice še ne segajo do tal, ko sedi na stolu, že pridno pritiska na tastaturo in na ekranu se pokaže enkrat 5 mišk, nato 4 ptički... učenje štetja s pomočjo računalnika — nov krik mode.

To reklamira televizija, ki ima navadno tudi že za vse probleme pripravljen odgovor. Mene pa kljub temu zanimajo nekatera vprašanja.

Ali bo ta Cicibanček imel kaj težav z očmi, ko bo ure in ure buljil v ekran z neposredne bližine? Včasih so priporočali gledanje televizije z večje razdalje.

Bo ta Cicibanček znal in hotel sam narisati ptička, miško? Ali bo znal narisati ptička, ki poje in hotel miško tudi pobarvati? Ali bo vedel, da imajo miške celo mehke kožuške od bele do sive barve, da živahno gledajo, se ustrašijo, cviliijo?

Ali naj Cicibanček ve, da bele miške zagrabi smrtni strah, ko vidi, da ne morejo uiti in bodo dobile injekcijo v raziskovalnem laboratoriju?

Ptički z ekranov ne spletajo gnezd, ne pojejo, se ne stepejo. Ali ne bo ta naš Cicibanček čez nekaj let, ker se sedaj tako imenitno izobražuje, znal zelo hitro izračunati v procentih, koliko prebivalstva je bilo ubitih pri zadnjem izraelskem napadu v Libanonu, pa pri tem ne bo niti pomislil, da so tudi vojaki ljudje (saj je miške znal le prešteti)?

Bo še vedno vsak dan dovolj časa, da prisluhne mamini uspanki in pravljici za lahkno noč? Ali ne manjka sodobnim Cicibanom, ki jih starši že ob 5. uri zjutraj odvažajo v varstvo, nekaj več kot TV ekran?

Naj povedo o tem kaj tudi pedagogi, psihologi, zdravniki, sociologi in starši!

OKUPACIJA JAVORNIKA

(Tudi pri odgonu Sonje Mitzi dolgo ni hotelo biti v razred).

Razložili smo, po glasovih, da morata biti pred durmi eden ali dva možka.

Začeli smo se tresti kot šibje na vetru. Niti eden ni bil varen pred tem, da ga ne bi izsledili.

Moja mama že zavoljo tega, ker je mlajšemu bratranču pljunila v obraz, ostali pa bogve zakaj.

Na naših obrazih se je oglasila svetloba trpljenja. Vsak je imel kakšen greh pred Gross Deutschlandom.

Polotile so se nas bledice raznih otenkov, nervoza, tresenje in nemir. Vsak, ki se je kaj razumel na občutek krivde, bi v vseh nas odkril nepopisno nahajališče nasprotnikov okupacije — in še česa.

Nazadnje se je kljuka le zganila in nas usmerila v zvezke pred seboj.

Mitzi je vstopila in hreščeče zaklicala: Fani Zlamnig, zupacken!

Sestrična je zvenela v hipu, kakor da je kot roža vržena na žerjavico.

Ja, ja, du, Zlamnig! je ponovila Mitzi, ker je bila sestrična za trenutek zmedena.

Mučno mi je bilo gledati Fani, kako se potihlo joče in pospravlja v aktovko čitanko in s čitanko vred prelepo zgodbo o Hansel und Grätel, ki sta se »verlieren sich in Wald«.

Sepnil sem: Fani! In ji podrobil v slovo z roko kakor z mokro peruto.

Ni me slišala, ni me videla, preveč so ji solze zalivale pogled.

Ko je bila Fani pred vrati, pa se je le še obrnila in rekla vsem: Adijo.

In Mitzi je spet zahtevala, da smo »multiplizieren«.

Stevilke, kot vse kaže, zapolnjujejo razredčene vrste ljudi; čimveč stevil, temmanj ljudi.

Mitzi je zapazila, da sem se ovedel, da sem tudi jaz Zlamnig in da ne sodelujem pri »multiplizieren«, ampak da se ukvarjam z zelo bolečo stvarjo, s svojo izgubljeno prihodnostjo.

Kasneje, ko sem bil zaprt v Begunjah in so sem in tja še koga ustrelili, sem z žalostjo ugotovil, da ni razlike med streljanjem v Drugi in tistim trkanjem na vrata razreda 1941. in 1942. Tudi tisto tedaj je bila moritev.

Zadnjega za izselitev so prišli iskat Tička, drobne fantka z belimi lasmi, kateremu so očeta ustrelili v Sentvidu nad Ljubljano.

Tudi on je, kakor Sonja, pričakoval, da bo drago mu Koroško Belo v kratkem zamenjal za kako nemško mesto.

Imel sem še to smolo, da sem oba, njega in mamo, srečal, kako ju je gnal žandar.

Tiček je peljal voziček in na njem petdeset kil, kolikor so izseljenci smeli vzeti s sabo.

Ustavil se je, ko sva prišla skup, mi dal roko, rekoč: Zvonko, adijo.

Žandar je molčal.

Hip nato pa se je že spet zaslislalo drobljenje peska po kolesih.

Pogledal sem za odhajajočim Tičkom. Bil je v črni pelerinici, mama pa v plašču, skoraj do gležnjev. Izgi-

nila sta za ovinkom, jaz pa sem še dolgo stal in vdihoval z dušo njuno podobo za spomin.

Nečesa pa si še danes ne znam razložiti: bolj ko so bili Nemci močni, predrzni in pripravljeni na vse, bolj so bili v bistvu šibki in izgubljeni.

- To so čutili tudi sami.

Če si se recimo srečal na samem z okupatorskim vojakom, je iz njega zavela globoka človeška želja, da bi pokleknil pred te in te prosil odpuščanja za vse, karkoli so storili. A brž ko sta bila skupaj dva, sta bila že psa, ki grizeta in ubijata.

Vojski še ni bilo videti konca.

Zapadel je sneg. Veliko snega.

Zima nam je prinesla živilske nakaznice najrazličnejših barv, od rdečih, na katerih je pisalo Brot 500 gr, do modrih za Fleisch (meso) 50 gr, rumene so bile za maščobo, predvsem margarino in maslo, bele za sladkor, rožnate pa za južno sadje. Družina je prejela še tako imenovane pike za blago in tobak.

Ko je mama preračunala, kaj nam Nemci nudijo za mesec dni, je izračunala, da od tega ne moremo ne živeti in ne umreti; to, kar so nam okupatorji nudili za štiri ljudi, je v stari Jugoslaviji zadostovalo komaj za enega za dvajset dni.

Vse te lepe papirje je raznašal blokfirer.

Hranila nas je torej stranka NSDAP. In samo ona je odločala, ali bomo ustreljeni, izseljeni in hranjeni do naslednjega meseca.

Naša bridka usoda se je spremenjla kakor smer dima v polju.

A odločitve o nas so jim le pomešali taki, kot je bil Finžgarjev Johan, ki se ni pustil kar tako zvezati in ubiti.

Nemci so znali to na poseben način ceniti. Vsaj s silnim strahom in krvavo odločnostjo, ki pa je rodila na drugi strani pogum in prezir do lastnega življenja. Prav zavoljo tega prezira so morali vse prenesti na kasneje, ko bo narod bik zvezan oziroma izčrpan od slabega hranjenja in garanja.

Na živilske nakaznice pa ni bilo prav nič garantirano, če se nisi postavil v vrsto in čakal ure dolgo za mleko, sadje, meso. To, kar ni bilo na živilske nakaznice, so bili le še zobotrebci, pecilni prašek in vaniljev sladkor.

Za meso smo morali ponavadi v vrsto že ob eni zjutraj. Redkokdaj si bil prvi, pa čeprav si uстал tako rano. Vselej so bili pred tabo vsaj še trije, prva med prvimi pa vedno Revnovka, bila je abonirana na vsa prva mesta, kakor danes Stenmark. (Naj mi oprostijo uboga ženica!)

Zdaj si pa zamislite, koliko ur smo prestali v vrstah, če so odpirali šele ob osmih. Tudi po sedem, osem, devet za kosček pustega konja ali vola.

V trgovinah in mesnicah so imeli nekoga samo za to, da je strigel odrezke in preračunaval grame mesa ali maščobe.

Edino folksdojčerji so imeli vsega na pretek, toliko vsega, da so se pred našimi očmi redili v prave prašiče za zakol.

Hanzi, ki ga še vsi več ali manj poznamo in katerega oče je bil Zelenleiter, je imel v razredu dolžnost nekakšnega zaupnega Mitzinega podaljška, kadar le-te ni bilo. Vpil je na nas po nemško ali v nemščini, kakršno uporabljam tudi jaz v tem spisu sem ter tja, ker me spomin na vse to zanese v slovenski »jidiš«. Naša imena je Hanzi zapisoval na tablo, jih brisal, znova zapisal, kakor smo pač kričali od njega zahtevali.

Bil je pravzaprav le Mitzina krpa.

Solo smo se pa šli bolj tako, z »multiplizieren«, kadar so selili sošolce in je zevnila praznina za njimi, sicer pa smo celo večnost ponavljali prirodoslovne teme: Das Reh, Der Wolf, Der Bär und Eisbär, Der Fuchs, Der Maulwurf... Od vseh teh sem vedel le naslov in morda dva začetna stavka, temu primeren pa je bil tudi letni uspeh.

Nekako sem začutil, da je morala biti Mitzi v Nemčiji deklina s ceste, pobrana ob kaki raciji in po kratkem postopku predelana v učiteljico, namenjeno verjetno za Poljsko, a jo je sreča potisnila na glavo nam.

Kmalu pa je NSDAP ugotovila, da z generacijo naših očetov se ne bo dokončne rešitve Oberkraina in da bodo morali v prihodnje resno računati tudi na nas, ki smo člen v delavski verigi. Prišli so do prepričanja, da nas morajo česa naučiti, ne pa le »multiplizieren« in Das Reh und der Fuchs. Znati bomo morali več, če bomo nadomestili pri strojih naše očete. Zato je z novim šolskim letom leta 1943 vstopil v razred prijazen učitelj namesto Mitzi. Kar zazijali smo, ko se nam je predstavil po slovensko, rekoč, da je Fritz Winkler.

Zažujnjali smo.

Prvič v dveh letih slišimo v razredu slovensko!

Fritz je govoril s tistim značilnim grlenim r, s kakršnim govore vsi Korošci.

Nemci so po dveh letih le pogrunjali, da ne gre brez uporabe slovenščine pri pomnečevanju.

Fritz naj bi bil nekakšna naša popotna palica, da bi srečno priromali v tretji rajh.

Pouk je stekel na nivoju, ki je od tedna do tedna dal tako izjemne rezultate, da si je Fritz kar uprjal nas mel roke. (Drugi pa skrivši.)

Fritza pa smo imeli tudi radi, saj smo začutili, da je pravi učitelj, če ne celo profesor. Znal nas je z ljubeznjivo pripraviteljo do učenja. Tiste stare, oguljene prirodoslovne teme, ki mi dve leti niso in niso zlezele v glavo, sem obvladal do zadnjega »artikla« v štirinajstih dneh. Pa ne le jaz — vsi.

Fritz nas je igrave navadil deljenja z decimalnimi števili ter neizmerno mnogo geometrije, tudi v skrivnost gotiče nas je popeljal.

Prej kot v enem letu je postal naša druga Banko Marija.

Vsakokrat smo ga spremljali domov, stanoval pa je v hiši, kjer je pek Škrinjar imel mlekarški lokal in kjer je »štempliral karte za Butters«. To je bilo nad Kosmačevo gostilnico tik ob reki Javornik.

Bil (in ostal) pa mi je Fritz Winkler zagotovo prav do sedaj, ko ga opisujem. Včasih sem ga toliko časa čakal, da sva šla sama na Karner Vellach (Koroško Belo). Takrat sem mu zaupal, seve, ne svojih misli, ampak misli staršev in Radia London, da bodo oni (Nemci) vojsko izgubili in da bo moral on od tod.

(nadaljeval.)

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

13

povest

»Čudil se bo, a menda ti ga ne bo treba predstaviti!«

Aleš ga je čakal s pridržanim smehom. Vstal je in desnico spet izvel iz žepa. Pripravil se je le za primer, če možak ne bi prišel sam. Medtem ga je Koritnik naglo premeril od nog do glave. Nazadnje so se mu oči ustavile na čednem in zagorelem obrazu, potem pa so spolzele navzdol do pasu, kjer je pod suknjičem razločil obešeno bombo in tok za revolver.

Tudi brzostrelko v kotu na klopi je opazil. Bila je prav taka, kakršne so nosili Nemci.

»Ti? Pri nas? Pa brez straže in niti vrat nista zaklenjena?«

»Pozdravljen, Koritnik. Dobro je, da me poznaš,« je vse preskočil Aleš.

Koritnik je stopil, da bi zaklenil, pa ga je ustavil:

»Kar pusti. Če vama ni prišlo na misel, kdo bi utegnil priti sem, bo Nemcem še manj. Samo da so glavna vrata zaklenjena.«

Koritnik je nekaj trenutkov molčal, ves njegov obraz pa je še vedno izražal presenečenje, ugibanje, strah in začudenje. Aleševa nenadna navzočnost je torej potrdila govorice, da pride vedno tja, kamor se je namenil. Toda, saj on, Koritnik, nima vzroka, da bi pred kom bežal, najmanj pred partizani. A vendar, zakaj nenapovedani obisk?

»Kako si prišel sem? Nevarno je. Za nas še bolj kakor zate!«

Glej ga, je pomislil Aleš, najbolj se boji za svojo glavo. Sicer pa se vsak, le da to kdo bolj pokaže, drugi manj. Kaj bi jo nosil naprodaj, le čemu, ko mu nič ne manjka.

Potem je odgovoril:

»Rekel sem že, da nihče ne bo pomislil na kaj takega. Prav zaradi velike nevarnosti ne. Kar pomiri se!«

Ko je videl, da je Aleš jedel in da mu je najbrž žena povedala, kako je z njim, je Koritnik skušal čimprej zvedeti, o čem sta govorila.

»Pojdimo raje gor, tu nas vseeno lahko kdo sliši,« se ni mogel pomiriti gospodar. Rad bi Aleša še poprosil, naj gre čimprej od hiše, da jih ne bo pahnil v nesrečo, pa je bil še preveč vznemirjen.

»Kar tu ostanimo. Če bo kaj, se od tod najlaže umakne. Saj ni treba vpiti.«

Žena je možu namignila, naj se umiri in mu brez besed hotela dopovedati, da bi Aleš z njim rad govoril, potem pa je šla v omaro še po steklenico vina in jo postavila na mizo. Nalila je in ponudila, a Aleš je srknil samo enkrat, medtem ko je možakar zvrnil kozarec vina na dušek.

Vendar je Aleš kozarec zadržal v rokah, mlasknil z jezikom ter ugotovil:

»Ta kapljica pa ni slaba.«

»Privoščim si ga še en požirek. Več ga res ne smem, da mi ne zavrti glave. Nisem vajen pijače, je pojasnjeval, kot bi se opravičeval, da ne pije več. Žena mi je povedala, da ste tudi vi dali že za nas. A slišati je, da se tudi Nemci pri vas dobro počutijo.«

Koritnik je ugibal, če je to morda vzrok njegovega obiska. Od kod je prišel, si ni mogel misliti, kajti njegova obleka je bila za gošarja preveč urejena. Najbrž se je kje preoblekel.

Odgovoril pa je:

»Kaj moremo. Gostilno imam in tu se nekateri celo hranijo. Kako naj jih podim, saj nosijo orožje kakor ti! Veliko jih je in imajo vse v rokah.«

»Saj ni tako hudo. Lepo zaslužiš, mi se gremo pa vojsko.«

Nalašč ga je zbodel, da bi vedel, kako se bo izgovarjal. Koritnik se je premaknil in začel mencati s prsti kot vedno, kadar se ga je loteval nemir. Aleš pa je nadaljeval:

»Taki, kot si ti, mislite, da ste v večji nevarnosti, kakor mi v partizanih.«

Zdaj je Koritnik očitalo zrasel:

»Govoril, kakor da še niso ustrelili nobenega, ki vam je kaj dal. Zaradi ene marke...«

»Saj imamo zdravilo za take reči.«

Koritnik je debelo gledal in čakal, da bo zvedel, kaj misli s tem. Aleš pa je mirno rekel:

»Izgineš v gmajno, kot smo mi. Toda tam te pa res lahko pihnejo vsak trenutek.«

Aleš je nalašč govoril tako, ker je vedel, da Koritnika nikoli ne bo mogel pripraviti na kaj takega, zato pa bi lahko koristil s čim drugim. Če se ne bo preveč bal? Treba ga bo omehčati. Zdaj je Aleš že vedel, da vsakdo tvega in stori le tisto in toliko, kolikor ga k temu silijo nujnost ali pa spoznanje, zavest in osebni odnos do stvari.

»Ni čisto tako. Tam se lahko umaknete, lahko tudi napadete ali se branite. Nas pa zgrabijo in potolčejo. Kdorkoli!« je ugovarjal gospodar.

»Ni slab izgovor. Ostaniva vsak pri svojem in tvegajva, kolikor se da brez žrtev.«

Koritnik je bil že nestrpen. Čeravno se je z Alešem dalo govoriti, bi dosti raje videl, da bi odšel.

»Povej že, kaj bi rad. Samo na pogovor gotovo nisi prišel!«

»Samo zaradi tega. Zato pa, ali je tisto o novih aretacijah res?«

»Res sem slišal.«

Nadaljevanje

MARTIN PREŠEREN

19

IZIGRANA SMRT
IN SUŽNOST

(IZBRANI ODLOMKI)

V kupe je vstopila stara drobna ženička z velikim cekarjem. Marko ji je pomagal, da se je namestila v kotu kupeja, poleg pa ji je postavil njen cekar.

»Kam pa greste, mamca,« jo je ogovoril Marko.

»Na Brezje grem, gospod, na božjo pot. Poprosit grem, da bi se mi sin vrnil iz vojske. Že dva meseca je od tega, kar je odšel v vojsko. Poklicali so ga na orožne vaje v Makedonijo. V začetku je še pisal, sedaj pa se ni oglašil že štirinajst dni. Bog ve, kje je. Veste, kmetija kliče gospodarja, zemlja se prebuja. Pred dobrim tednom so nam pa iz hleva vzeli še zadnjega vola. Gospodje so rekli, da ga potrebujejo za vojsko. Sedaj nam pomaga sosed, pa tudi ne zmore vsega. Kaj bo, če polje ne bo pravi čas obdelano, kaj bomo jedli v tem času, ki nam nič dobrega ne obeta.«

»Ali mogoče veste, če je v Kranju ali v okolici kaj Italijanov ali Nemcev?« je spraševal Marko.

»Jaz še nobenega nisem videla, pa tudi soseda, ki je bila včeraj v Kranju, ni vedela nič povedati. Če bi jih videla, bi mi prav gotovo povedala.« »Veste, mamca, nič ne skrbite za sina, prav gotovo se bo vrnil, saj jaz prav tako prihajam iz vojske, samo v Ljubljani sem se preoblekel v civilno obleko,« je Marko tolažil ženičko.

Vlak se je po daljšem postanku premaknil s kranjske postaje in se ob reki Savi nehal proti Podnartu. Kolesa vagona so

močno udarjala in v enakomernem ritmu pela svojo enolično pesem. Ženička je v svojem kupeju dremala in objemala svoj veliki cekar. Marko pa je molče gledal skozi okno cvetoče vrbe z mačicami in deročo Savo. Mimo njih so hoteli telefonski drogovji, Marko pa je razmišljal o srečanju s svojimi najdražjimi.

Vlak se je cvilec ustavil na postaji Podnart. Izstopilo je le nekaj ljudi, vstopil pa ni nihče. Na postaji ni bilo nič posebnega, le dva žandara sta stala na peronu in gledala proti vlakom. Med orožnikom je Marko spoznal orožnika Pašana, ki ga je od daleč pozdravil. Pašan je prišel do vagona in Marku stisnil roko. Orožnik Pašan, ki je bil med ljudmi s svojo dobroto zelo poznan, je bil oblečen v orožniško obleko, bil pa je brez običajne kokarde na kapi, namesto nje je imel našito slovensko zastavico iz blaga, v obraz pa je bil videti utrujen, neprespan in žalosten. Nista si mogla izmenjati niti besede, ker se je vlak prehitro premaknil, le pomahala sta si v slovo, vendar pa je Marka srečanje z njim ohrabilo, kajti to je bil znak, da Nemci ali Italijani še ni v njihovem kraju.

Orožnik Pašan, sicer po rodu Bosanec, je bil že nekaj let na orožniški postaji v Podnartu. Bil je priljubljen orožnik med ljudmi, bil pa je tudi dober prijatelj z dobravskim učiteljem Stanetom, čeprav je bil Stane komunist, to Pašana ni motilo. Staneta so režimske oblasti, kot komuniste že pred dobrim letom kazensko premestile nekam na Štajersko. Orožnik Pašan je bil napreden človek, v službi vesten, vendar se je režimskim oblastem »pokoraval« le toliko, kolikor je moral. Nikoli ni pretiral v svoji »službenosti«, posebno, kadar so bili v nevarnosti Marko in njegovi prijatelji, ko je še služboval v Markovem mestu. O nevarnosti za njihovo aretacijo jih je vedno obvestil, predvsem pred volitvami, da so se pravočasno umaknili. Opozarjal jih je na vse žandarske akcije ali aretacije, katere je vameravala izvesti žandarmerija proti naprednim ljudem. Vsi napredni ljudje so imeli orožnika Pašana za svojega zaščitnika, dokler je služboval na orožniški postaji v Markovem mestu. Tudi v kratkem času svojega bivanja v Podnartu je dobil prijatelje med ljudmi, predvsem pa je bil priljubljen na Dobravi, mali vasi nad Podnartom, ki je spadala v njegov delokrog. Na orožniških obhodih, katere je izvajal s svojim orožniškim

spremljevalcem, se je rad zatekal k učitelju Stanetu, mizarju Johanu, Zotlarjevemu Ivanu in drugim na Srednji Dobravi, čeprav je vedel, da so komunisti, saj je stalno dobival iz glavarstva naloge za preiskave na njihovih domovih, še posebno pri učitelju Stanetu, ki je bil menda nekakšen vodja komunistov. Vse, kar so mu iz glavarstva naročili, je vestno izvršil, vedno pa je pred preiskavo pri učitelju Stanetu, prek Ivana ali Johana sporočil, kdaj bo preiskava, da je učitelj Stane lahko sumljivo knjige in literaturo komunističnega izvora pravočasno skril in da na dan preiskave pri njem ni bilo »sumljivih« ljudi. Da je bila preiskava res temeljito izvršena, je Pašan v preiskavo vedno poslal zagrozenega režimskega orožnika s prav takim spremstvom z naročilom, da naj bo preiskava temeljito izvršena in da naj zaplenjeno komunistično literaturo prineseta na postajo, posebno pa naj iščeta seznam komunistov. Na veliko presenečenje gospodov iz glavarstva so bile preiskave seveda neuspešne.

Vlak je delal zadnji zavoj proti postaji Otoče, ko se je Marko dvignil s svojega sedeža in napotil k vratom kupeja. Prebuditel je tudi spečo ženičko, ki je bila namenjena na Brezje in ji pomagal da je izstopila.

Marko je s pospešenim korakom stopal po cesti proti svojemu mestu. Streljaj od mesta so stale vojaške barake jugoslovanske vojske. Sedaj so stale prazne in zapuščene, okoli njih pa so ležali prazni municijski zaboji in druga navlaka. Stekla na oknih so bila razbita, vrata barak staknjena. Marko je ob barakah opazil nekaj postav, ki so stikale po baraki in okoli barake. Spustil se je po bregu do barak in najprej naletel na mladega fanta, ki mu je kazal hrbet in brskal po smetišču, iz katerega je pobiral municijo za puške. Ko je fant začutil, da ga nekdo opazuje, se je sunkoma obrnil. Presenečen je obstal, vendar le za trenutek, kajti pred njim je bil Marko, njegov dober prijatelj. Rafael je municijo preložil iz desne v levo roko in Marku krepko stisnil roko.

Rafel je bil nekaj let mlajši od Marka, vendar napreden fant, ki je rastel v večnem pomanjkanju in revščini, čeprav je bil edinec.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Predsedstvo OK ZKS Radovljica je na 18. seji 9. aprila sprejelo predlog dokončnega besedila poročila in programskih usmeritev ZK Radovljica s programske seje občinske organizacije, ki je bila 3. aprila v Poljčah. Predloženo besedilo bo še v aprilu obravnaval občinski komite ZK, nakar ga bo izdal v obliki brošure, v kateri bo tudi analiza vseh razprav iz osnovnih organizacij ter njihovi predlogi. Na seji predsedstva so za možnega kandidata sekretarja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko evidentirali Borisa Bavdka iz Kranja.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 19. seji 15. aprila sklepalo o predlogih žirije o podelitvi desetih občinskih priznanj in srebrnega znaka OF za leto 1985. Razpravljali so tudi o osnutku odloka o pogrebi, o pobudi Zveze kulturnih organizacij Radovljica za sklic javne tribune o kulturi in o predlogu OK ZSMS Radovljica za reorganizacijo Kina Radovljica. Soglašali so s predlogi za letošnja priznanja občine Radovljica.

V aprilu so se začele redne letne skupščine krajevnih organizacij ZB NOV v radovljiški občini. Člani ZB NOV ocenjujejo delo v preteklem letu in sprejemajo delovne programe svojih organizacij za leto 1985, oziroma do konca tega mandata. Prve so sklicale svoje skupščine krajevne organizacije ZB NOV na Bohinjski Belf in v Lescah preteklo soboto, 13. aprila, zvečer ter na Bledu v nedeljo, 14. aprila, dopoldne. Obisk skupščin je kot vedno izredno dober, razprave pa pestre. V vseh 20 organizacijah v občini bodo skupščine sklicali do konca aprila, v maju pa bo skupščina občinske organizacije ZZB NOV Radovljica.

OK ZSMS Radovljica je v sodelovanju z OK ZKS Radovljica 11. aprila organizirala posvet s člani aktiva komunistov neposrednih proizvajalcev pri OK ZKS o njihovih nalogah in težavah. Spregovorili so tudi o vlogi ZKS pri vključevanju mlade generacije v naš družbenopolitični sistem.

Na 8. seji predsedstva in sekretariata OK ZSMS 11. aprila so spregovorili o tekočih nalogah članov ZSMS v pripravi na aktivnosti v mesecu mladosti. Udeleženci seje so bili seznanjeni z organizacijo letošnje mladinske delovne akcije v Bohinju in s pripravami na XII. kongres ZSMS.

Družbeni svet za ekonomski razvoj in planiranje občine Radovljica je na 5. seji prejšnji teden razčlenjeval vzroke ne-dejavnosti tega organa v preteklem letu in se dogovoril o nadaljnjem programu. Predvsem so podčrtali potrebo po kadrovski okrepitvi sveta s strokovnjaki in po spremembi metode dela. Kritično so spregovorili tudi o družbenopolitičnem zboru občinske skupščine, ki naj bi tvornejše deloval in pripomogel k uspešnejšemu delu sveta.

Na 16. seji zbora delegatov Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja občine Radovljica so 18. aprila pod

predsedstvom Alojza Kosa delegati sprejeli stališča o predlaganem gradivu za 16. sejo SPIZ Slovenije. Presojali so aktivnost in udeležbo delegatov na dosedanjih sejah zbora ter imenovali delegata za sejo republiške skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Ljubljani.

Od 4. do 7. aprila je katedra za SLO in DS pri Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani priredila v sodelovanju z republiškim sekretariatom za LO šesto srečanje študentov obramboslovja v republiškem izobraževalnem centru za SLO in DS v Poljčah. Nad 90 študentov vseh petih jugoslovanskih fakultet je razpravljalo o zamisli in doktrini SLO in DS ter o vlogi tovrstnega študija. Med bivanjem v Poljčah so si udeleženci srečanja ogledali tovarno Elan in muzej talcev v Begunjah. Pripravili so tudi več športnih tekmovanj.

Za delo skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine Radovljica bodo vse SIS na podlagi sprejetega samoupravnega sporazuma prispevale okoli 26 milijonov din. Zdravstvena skupnost bo prispevala 25,4 %, izobraževalna skupnost 21,1 %, skupnost otroškega varstva 14,3 %, skupnost socialnega skrbstva 15,4 %, kulturna skupnost 7,1 %, telesnokulturna skupnost 9,6 %, raziskovalna skupnost 2 %, socialno varstvena skupnost 5 % tega zneska in skupnost za zaposlovanje v dogovorjenem znesku 158.880 din. Dejavnost službe ocenjujejo na sejah koordinacijskega odbora, v katerem so predstavniki ustanoviteljev vseh osmih SIS in predstavniki skupne strokovne službe.

Na sedežu skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti v Radovljici so se 12. aprila sešli na redni mesečni delovni sestanek vodje skupnih strokovnih služb vseh petih gorenjskih občin. To je namreč redna oblika usklajevanja in medsebojnega informiranja o vseh tekočih nalogah s področja družbenih dejavnosti. Tokrat je tekla beseda o problemu vključevanja v skupne službe vseh občinskih skupnosti za zaposlovanje, o financiranju družbenih dejavnosti v letu 1985 in o poteku priprav za sprejem srednjeročnih in dolgoročnih planov, pa tudi o drugih tekočih nalogah strokovnih služb.

V Gospodarski zbornici Jugoslavije — sekcija za izvoz v Švico, so se dogovorili s predstavniki Elana Begunje, da bodo prek švicarske firme Monarck handels AG povečal izvoz na to zahtevno tržišče. Za letos načrtujejo izvoz jugoslovanskega blaga za okoli sedem milijonov dolarjev. Od celotnega dobička bo Elan prenesel 40 % vrednosti v Jugoslavijo.

Do konca aprila bodo obrtniki in drugi izvajalci gradbenih del uredili v novem poslovno trgovskem objektu v Cankarjevem naselju v Radovljici vse lokale. Razen ekspoziture Ljubljanske banke in prodajalne konfekcije Kokra, ki sta že odprti, bodo začele poslovati prodajalne Vezenine, Murke s športno opremo, Planike, knjigarna Državne založbe, ribarnica Špece-rije Bled, zasebna prodajalna sadja in zelenjave ter okrepčevalnica. Ob delavnicah za popraviljanje oblačil in gospodinjskih strojev bodo odprli še delavnico za ročno tkanje, zlatarno in optiko.

Po podatkih sveta za preventivo in vzgojo v prometu občine Radovljica so bili lani v občini otroci udeleženi v desetih

prometnih nesrečah. Dva otroka sta izgubila življenje, osem pa jih je bilo poškodovanih. To je sicer dva manj kot leto prej, vendar je še vedno treba opozarjati udeležence v prometu, kajti oba umrla otroka sta bila sopotnika v osebnem vozilu.

Po podatkih občinske zdravstvene skupnosti Radovljica se izdatki na porabnika zdravstvenih storitev, upoštevajoč delež v družbenem proizvodnem obsegu občine za leto 1984, nenehno manjšajo. Medtem ko je znašal delež iz družbenega proizvoda za uporabnika v letu 1980 še 4,7, se je leta 1981 zmanjšal na 4,5, leta 1982 na 4,3, leta 1983 na 3,7 in leta 1984 na 3,5 odstotka.

Nosilci razvoja hotelsko turističnega gospodarstva na Bledu načrtujejo do leta 1990 deset novih gradenj ali rekonstrukcij v prenočitvene zmogljivosti in dva samostojna gostinska objekta na Bledu. Vrednost predvidenih naložb bo okoli 4 milijarde din. Sedanje število ležišč 1930 naj bi se povečalo za 1190 postelj, ali za 62 % odstotkov. Kar 60 % teh ležišč naj bi bilo A kategorije. Število restavracijskih in drugih sedežev se bo povečalo od sedanjih 4950 na 6920, ali za 40 odstotkov. O osnutkih tega programa, ki jih bo potrebno temeljito proučiti in zanj zagotoviti tudi potrebne vire financiranja, bo stekla javna razprava v vseh zainteresiranih sredinah.

V avli skupščine občine Radovljica, ki je bila preurejena za razstavne prireditve, so odprli izredno zanimivo in privlačno razstavo fotografij z naslovom »Dolina pod Poncami s svojo lepoto in ponosom« ob 50-letnici Planice in 60-letnice Foto kluba Andrej Prešeren v Jesenic. Pod pokroviteljstvom skupščine občine Radovljica so jo pripravili avtorji-člani tega kluba: Franc Kolman, Franc Črv, in Franc Sluga. Razstavljene fotografije dokumentarno predstavljajo vse faze Planice, njene junake, konstruktorje, častne in druge znamenite goste, med njimi tudi tovariša Tita. Razstava bo na ogled do 25. aprila.

V okviru programa izvenšolske dejavnosti je za »prometno značko« v šolskem letu 1983/84 v vseh šestih osnovnih šolah radovljiške občine tekmovalo 2820 učencev in 600 otrok, kar je 875 več kot leta 1982/83.

V letu 1984 je muzejsko galerijski odbor pri Kulturni skupnosti Radovljica v izvedbi delavcev muzejev radovljiške občine pripravil v galeriji Šivčeve hiše v Radovljici deset likovnih razstav. Ogledalo si jih je 9944 obiskovalcev ali 715 več kot predlanskim.

Planinsko društvo Bled je sklicalo 12. aprila v prostorih osnovne šole dr. prof. J. Plemelj na Bledu redni letni občni zbor. Po zboru je znani slovenski alpinist Vili Grošelj posredoval udeležencem zanimivo alpinistično predavanje, ki ga je popestril z izbranimi diapozitivi.

Po podatkih telesnokulturne skupnosti občine Radovljica so lani radovljiški športniki osvojili 131 medalj, od teh 80 na republiških prvenstvih, 47 na državnih in po eno na balkanskih, evropskih in svetovnih prvenstvih. Najbolj so se izkazali leški padalci ALC, sledijo blejski veslači in jadralni piloti iz ALC Lesce.

ALI BO BLED DOŽIVEL NOV KVALITETNI VZPON

Na Bledu so se lotili programa za hitrejši razvoj in vzpon blejskega turizma. Program je obsežen, zelo drzen, zajema pa vse dejavnosti, ki jih prenovljeni Bled zahteva. Za to bi potrebovali kar 9,6 milijarde dinarjev.

Ko so veslaški delavci na Bledu pred letom začeli razmišljati o novem svetovnem prvenstvu v veslanju na Bledu, so seveda vzporedno začeli tako na radovljiški občini, v krajevnih skupnostih, Turistični poslovni skupnosti in Turističnem društvu razmišljati o kompleksni izgradnji Bleda. Bled naj bi doživel novo obdobje, nov vzpon, od katerega naj bi imeli korist vsi: tako blejski turizem se posebej tujski, ki naj bi pridobil več deviz, pa seveda tudi domačini, ki naj bi dobili zaposlitev doma in lepše okolje.

Kaj vse nameravajo popraviti na Bledu? O tem je bilo že dosti napisane, izrečenega. Najprej naj bi obnovili že dotrajane hotelske objekte: Bogatin, Blegaš, Mežaklo, Krim, nato postavili nove hotele nad Toplicami. Že v avgustu naj bi zasadili lopate za hotel v Ribnem in začeli najbolj obsežno hotelsko investicijo na Mlinem. Dosedanje kapacitete naj bi povečali za več kot 1200 postelj. V kampu v Zaki bodo odprli novo restavracijo in trgovino. Vzporedno naj bi povečevali tudi število restavracijskih sedežev.

Druga obsežna naloga so infrastrukturni objekti. Modernizirati je potrebno Festivalno dvorano, da bo primerna za kongrese, koncerte, povesite. Obnoviti je potrebno dotrajano Grajsko kopališče, žičnico na Stražo, dopolniti smučišča na Zatrniku, povečati igrišče za golf in recepcijski center. Tudi športni center naj bi zgradili ob ledeni dvorani. Postavili naj bi teniška igrišča in zaprti bazen. Končno naj bi obnovili tudi sedanji dom TVD Partizan.

Izredno zahtevne so komunalne naloge. Bled je tu še najbolj zaostal, čeprav tega ne priznamo radi. Urediti in modernizirati je potrebno cestnišča, javno razsvetljavo, kanalizacija zahteva čistilno napravo, razmisli naj bi o plinovodu do Bleda, toplotne črpalke pa že vgrajujejo v hotel Park. In obvoznika! To Bled nujno potrebuje, da se vsaj središče Bleda izogne vedno večjemu prometu. Problemi so na Bledu tudi s trgov-

no. Manjka turistični trgovski center, ki ga načrtujejo v središču letovišča: v njem naj bi ponujali blago, ki ga tuji radi kupujejo, poleg tega pa tudi domačini na Bledu potrebujejo trgovino z boljšo izbiro in več prostora. To naj bi bilo vse, kar načrtujejo na Bledu in seveda v radovljiški občini. Kako dobiti denar za vse to (danes bi stalo 9,6 milijarde din), je drugo vprašanje.

LETNA KONFERENCA PLANINCEV IZ GORIJ

V petek, 12. aprila, je bila redna letna konferenca planincev Gorij. Bližina Julijskih Alp je vzbudila gorjanske planince, da so že leta 1929 ustanovili svoje planinsko društvo. Danes je v Planinsko društvo Gorje včlanjenih 805 planincev, od tega 107 mladincev in 114 pionirjev.

Društvo skrbi v poletni sezoni za visokogorski postojanki pod vrhom Triglava, in sicer za dom Planika in povečano kočjo na Doliču. Oskrbenica v domu Planika je že petnajst let Francka Pretnar, ki ji je lansko sezono pomagala še mlada Ivanka Bobnar, v koči na Doliču pa je že peto leto Ivanka Jelen, v pomoč ji je lani bila mlada Simona Pretnar. Število obiskovalcev iz leta v leto nekoliko upada, saj se draginja pozna tudi v planinarjenju, posebno drag je prenos jedil, pijač in drv v te visokogorske postojanke. V lanskem letu so obe postojanki zaradi visokega snega odprli šele devetega julija in sta bili odprti le do četrtega (Planika) in devetega (Dolič) oktobra. Kljub manjšemu obisku v obeh postojankah je bilo poslovanje uspešno, kar je bilo razvidno iz poročil blagajnika društva Franceta Pretnarja. Kočo na Doliču so že pred leti povečali, tako poleg lepe restavracije nudi tudi 80 ležišč, notranjost doma Planike pa bodo prenovili še pred letošnjo poletno sezono.

Redno letno konferenco je vodil predsednik društva Lojze Jan. Konferenci je zaelel ustvarjalno delo tudi Tone Bučar, delegat Planinske zveze Slovenije, ki je častni član gorenjskega planinskega društva in predsednik nadzornega odbora pri

Program je res obsežen in do leta 1990 skoraj neuresničljiv. Tudi lokacijsko in programsko so mnoge naložbe in programi še neurejeni in tudi vprašljivi. Zato bi bilo najbrž prav, da bi ves ta program zelo dobro »premleli«, preden bi ga sprejemali na vseh nivojih. Saj je potrebno misliti tudi na blejsko okolje, da bi Bled še ohranil intimnost in se izognil množičnemu turizmu, ki se bje s kvalitetnim turizmom, kateremu naj bi bile investicije tudi namenjene. Pa tudi domačinom na zborih volilcev bi bilo potrebno pojasniti vse načrte, saj imajo blejski krajanje večkrat dobre zamisli in trezne predloge.

Božo Benedik

Planinski zvezi Slovenije. Društvo je na tej konferenci razvilo tudi nov prapor.

Zanimivo je bilo tudi poročilo markacista Albina Jakopiča o obsežni obnovi markacij. Obnovili so tudi kline in žične vrvi ob nevarnih pristopih. Pri tem delu so se posebno izkazali mladi alpinisti, ki jih je zelo aktivnih v gorjanskem društvu kar štirinajst. Alpinisti so poleg poletnih plezalnih tur opravili tudi več zimskih plezalnih tur v naših in tujih gorstvih.

V preteklem zimskem obdobju je PD Gorje organiziralo kar štiri predavanja o našem in tujem gorstvu, spremljana z barvnimi diapozitivi. Podobna predavanja načrtujejo tudi v prihodnji zimi. Predavanja o gorah je imel v gorjanski osnovni šoli tudi Jaka Čop z Jesenic.

Ob koncu konference sta častni predsednik PD Dovje-Mojstrana Gustl Delavec in predsednik tega društva Stane Koflar podarila sliko triglavskega pogorja 85-letnemu Matiju Klinarju, ki je dolga leta uspešno vodil gorjanske planince.

Nato je ob glasbi in barvnih diapozitivih pokazal gorjansko in triglavsko področje in cvetje v njem Janko Kunšič iz Grbača.

Jože Ambrožič

OBVESTILO KINOLOGOM

Organizacijski odbor Kinološkega društva Bled obvešča člane kinoloških društev: Bled, Naklo, Kranj, Škofja Loka in Trzin, da je ocenjevanje športnih in službenih psov vseh pasem v nedeljo, 21. aprila, od 8. do 16. ure v prostorih Gorenjskega sejma v Kranju.

Lastniki psov lahko pripeljejo na ocenjevanje pse, ki so stari najmanj devet mesecev, so zdravi in imajo za njih veterinarska potrdila ter rodovnik. Hkrati morajo imeti s seboj vrstico in nagobčnik. Pred ocenjevanjem plača vsak ocenjevalno takso.

Ocenjevali bodo: nemške ovčarje, ostale službene pse in ostale športne ter pritlikave pasme.

Psi bodo prejeli oceno kvalitete, ki omogoča lastniku, da svojega psa prijavi za vzrejni pregled ali za razstavo na organiziranih razstavah psov.

Na podlagi telesnih in vzrejnih ocen imajo tudi vzrejne komisije možnost, da primerjajo vse paritvene kombinacije in ugotavljajo stopnjo vzrejne uspešnosti za vsako leto.

Vsakoletno ocenjevanje psov nam omogoča pregled kvalitetnega razvoja psov vseh športnih in službenih pasem. S pravnimi kombinacijami poskušamo odpravljati pomanjkljivosti pri posameznem psu, razen genetskih.

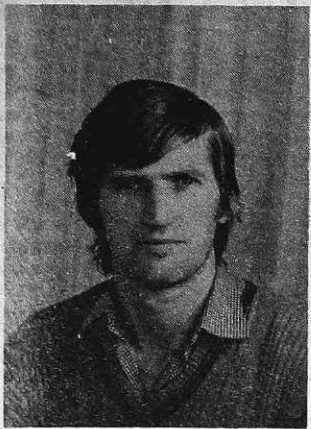
Zato želimo, da vsi lastniki-pripeljejo nove devetmesečne rodovniške pse na ocenjevanje na sejmšči v Kranju.

Na ocenjevanje vabimo tudi vse ljubitelje psov in tiste, ki bi radi navezali poznanstva za nakup štirinožnega prijatelja.

Vabljeni

Kosova graščina (foto I. Kučina)

V SLOVO SODELAVCU ENVERJU ALIŠIČU

Spet je v naše delo posegla smrt. Nesreča, ki v Železnari

Sodelavci

na žalost nikoli ne počiva, nam je vzela sodelavca, ponvičarja na elektro peči Enverja Ališića.

Pred 13 leti je prišel na Jesenice iz Bosanske Gradiške. Ustvaril si je družino, dva otroka obiskujeta šolo, rešil je stanovanjski problem. Sredi življenja, le nekaj dni pred 33. rojstnim dnevom, mu je nesreča pretrgala nit življenja. Enverja bomo sodelavci težko pozabili. Bil je dober delavec in dober tovariš. Tih, miren, s tihim, rahlo potegnjenim smehom. Takega bomo ohranili v spominu. Svojem naše iskreno sožalje!

STANKU RAVNIKU V SLOVO

Vsakokrat, ko nas smrt loči od sodelavca, nekako ne moremo doumeti, da je ločitev nepreklicna. To ni prav, si mislimo. Umrlega si skušamo ohraniti v spominu takega, kot smo ga poznali pri njegovem delu ali v trenutkih sprostitve. S sliko njegovega spomina skušamo zapolniti nastalo praznino.

Stanko se je rodil 1908. leta na delavskih Jesenicah. Osemčlanska delavska družina mu ni mogla omogočiti študija, zato je že s 14. letom odšel za kruhom v tovarno. Že tedaj sta mu bila pri srcu planinstvo in godba, kot vnet

skalaš je imel veliko energije, da je sodeloval pri vseh treh tedanjih godbah. Hkrati se je v takratni Kranjski industrijski družbi še izobraževal. Ob koncu vojne je prevzel organizacijo knjigovodske in finančne službe, svoje znanje pa je prenašal na učence tako v Železnari kot izven nje. Kot godbenik je takoj po vojni igral v partizanski godbi komande Bleda, kot planinec pa sodeloval pri akcijah za obnovo planinskih domov.

Stanko je bil pobudnik za ustanovitev Društva finančnih in računovodskih delavcev na Gorenjskem in njegov dolgoletni predsednik. Opravljal je tudi mnoge funkcije v finančnih in bančnih institucijah. Ob upokojitvi se je umaknil iz aktivnega življenja, vendar je v svoji stroki zapustil trajno sled.

Za svojo prizadevnost in dolgoletno dejavnost med planinci je prejel vsa najvišja priznanja Planinske zveze in tudi kot godbenik je bil, sicer v zadnjih letih le kot svetovalec, aktiven tudi še po upokojitvi.

Stanko Ravnik nam bo ostal v spominu kot dober sodelavec, vedno dejaven in neustrahovani, kot planinec in godbenik. V imenu vseh, ki so z njim živeli in delali, izrekamo njegovim najbližjim naše iskreno sožalje.

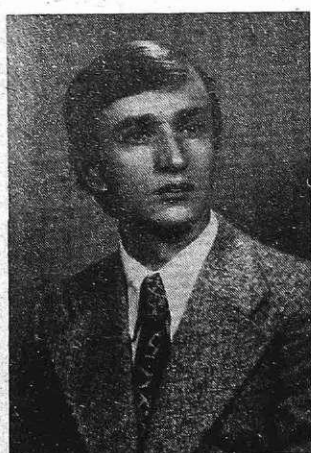
val v brusilca valjavniškega pribora za Valjarno žice Bela in kasneje postal tudi skupinovodja brusilkega oddelka.

Že takrat ga je zahrbtna bolezen za nekaj časa odtrgala od dela, ki mu je bil popolnoma predan. Za vrsto let je bolezen premagal kljub slabim napovedim zdravnikov in si s še večjo pridnostjo pridobil tudi članstvo v vrstah zveze komunistov, si ustvaril dom in družino.

Bil je eden tistih delavcev iz Bosne, ki so se ustalili na Jesenicah. Toda žal je bila bolezen močnejša od njegove volje po življenju in smo ga morali pospremiti nazaj v rojstni kraj, ki si ga je kot poslednjo željo sam izbral za prostor večnega počitka.

Med delavci Kovina je nastala vrzel, pogrešali ga bodo tudi zaposleni v Valjarni žice, saj ni poznal besede: ne morem — ni mogoče... Bil je pač eden tistih "malih ljudi", katerih resnične vrednosti se zavemo šele, ko jih ni.

Prišel je kot sedemnajstletni fantič, a odšel kot odrasel mož, ki mu življenje ni nudilo dosti dobrega, zato je bil njegov odhod sedaj, ko bi lahko užil kakšen sad svoje dela, toliko bolj boleč.

V SPOMIN HASIBU BEŠIČU

Pred enaindvajsetimi leti je prišel na Jesenice kot sedemnajstletni fant, da si poišče svoj kos kruha. Ko je spraševal za delo, se je oglašil tudi pri takratnem Zavodu za vzdrževanje športnih igrišč in dobil zaposlitev, čeprav je bil šibak, tako da je bila priprava za čiščenje ledu skoraj večja kot on. Takrat se je umetna drsna ploskev čistila še ročno.

Ko je zavod prerasel v delovno organizacijo Kovin, je s svojo pridnostjo napredo-

NA DVEH OBČINSKIH SREČANJIH ČEZ 700 PEVCEV IN PEVK

V petek, 12. aprila, na občinskem srečanju mladinskih zborov v gledališki dvorani na Jesenicah in v soboto, 13. aprila, na srečanju odraslih pevskih zborov v osnovni šoli Gorenjskega odreda v Zabreznici se je v dvajsetih zborih predstavilo čez 700 pevcev in pevk v jeseniške občine. Kot gostje so v Zabreznici nastopili tamburaši slovenskega prosvetnega društva Jepa-Baško Jezero iz Loč na avstrijskem Koroškem. Obisk na obeh srečanjih je bil nad pričakovanji, v polno zasedenih dvoranah je bilo okrog 800 zelo hvaležnih poslušalk in poslušalcev.

Letošnje srečanje pevskih zborov jeseniške občine je potekalo v počastitev 40-letnice osvoboditve, evropskega leta glasbe in evropskega leta mladine. Ob otvoritvi obeh srečanj je predsednik Zveze kulturnih organizacij Jesenice, ki je bila s svojo glasbeno komisijo tudi organizator obeh srečanj, Joža Varl dejal, da je to najpomembnejša letošnja manifestacija, brez katere ne bi bilo naslednjih dveh, 40-letnice osvoboditve in zmage nad fašizmom. Maja bo minilo štirideset let, kar so se vsi jugoslovanski narodi združili v enotno, socialistično samoupravno državo, s katero so vsi jugoslovanski narodi in narodnosti dobili samostojnost, svojo državnost, neodvisnost in svobodo odločanja. Dobili smo pravico, da javno govorimo in izražamo svoje misli in pišemo v svojem materinem jeziku in gojimo svojo lastno kulturo, katere delček predstavlja tudi glasbena dejavnost v občini.

Za vse, ki se ukvarjajo z glasbo, je nadaljeval govornik je zelo pomembna tudi manifestacija EVROPSKO LETO GLASBE, ki se po dogovoru med štiriindvajsetimi evropskimi državami praznuje letošnje leto. Srečanje zborov jeseniške občine je le ena od številnih manifestacij v občini, posvečena temu letu. Glasba, ta univerzalni mednarodni jezik, naj bi prispevala k zblizovanju med evropskimi narodi, k gradnji mostov sožitja in spoštovanja med narodi, kar je največje jamstvo za mir v svetu, k gradnji mostov, katere se nekateri tako trudijo porušiti.

Dopolnitev evropskega leta glasbe pa pomeni tudi evropsko leto mladine, ki ga proslavljamo vse letošnje leto. Med obema manifestacijama je popolnoma naravna povezanost, saj skoraj mladeža človeka, ki ne bi imel vsaj minimalnega stika z glasbo, če ne drugače prek svoje domače diskoteke, radijskega ali televizijskega sprejemnika. Prav gotovo pa je ravno mladina tista, ki najlaže najde stike, ki lahko zgradijo mostove sožitja in spoštovanja med narodi.

Ko se je govornik zahvalil za izredna prizadevanja zborovodij, ki vodijo po dva in tri zborov, društvom in organizacijam, da bi imeli v občini čim več kvalitetnih pevskih zborov in pevcem, ki žrtvujejo ogromno svojega prostega časa za glasbo, je omenil tudi težave, s katerimi se srečuje zborovska dejavnost v občini. Verjetno bi imeli v občini še več pevskih zborov, če ne bi imeli velikih težav s strokovnimi kadri oziroma zborovodji. Kar trije se vozijo iz Ljubljane, eden pa iz Kranja. Zaradi odhoda zborovodja na delo v drugo občino sta usahnila kar dva šolska zbora.

Na srečanju mladinskih pevskih zborov se je predstavilo enajst zborov, in sicer: zbor cicibanov Glasbene šole Jesenice, zborovodkinja Ljubica Intihar; dva otroška zbora in mladinski pevski zbor osnovne šole Gorenjskega odreda Žirovnica, zborovodkinja Darja Kolenc, pri klavirju Slavko Mežek; otroški zbor, zborovodkinja Marija Reichman, pri klavirju Urška Rebernik; mlajši mladinski, pri klavirju Primož Kerštajn in mladinski pevski zbor osnovne šole Tone Čufar, zborovodkinja Mira Mesarič; mladinski pevski zbor osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela, zborovodja Davorin Rostohar; mlajši mladinski zbor osnovne šole 16. december, zborovodkinja Majda Klančnik; mladinski pevski zbor osnovne šole Jesenice-bohinjski odred Kranjska gora, zborovodkinja Majda Klančnik in mladinski mešani zbor Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice, zborovodkinja Breda Avsenik, ki je na srečanju sodeloval prvič.

Na splošno bi lahko rekli, da so vsi zbori dosegli zadovoljiv, nekateri celo nadpovprečni kvaliteten nivo, čeprav se v teh zborih vsako leto zamenja veliko pevcev in morajo zborovodje vsako leto začeti skoraj na novo. Tudi glede izbora glasbene literature je viden napredek, saj so se zbori predstavili s skladbami dvajsetih domaćih in štirih tujih avtorjev, poleg narodnih priredb, od starejših do sodobnih skladateljev. Veliko pridobitev pa vsekakor pomeni v tem šolskem letu ustanovljeni mladinski mešani pevski zbor v Centru srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice, kajti s tem je v občini ponovno ustvarjena kontinuiteta zborovskega petja od cicibanov oziroma predšolskih otrok do odraslih pevskih zborov.

Kvalitetni napredek, pri posameznih zborih je prav presenetljiv, pa je bil opazen na srečanju odraslih pevskih zborov v Zabreznici. Tudi za te zborove velja ugotovitev, da segajo po zelo širokem izboru glasbene literature, saj so zbori predstavili s skladbami enaindvajsetih domaćih in štirih tujih skladateljev. V posameznih primerih pa je še vedno čutili, da zborovodje preceňujejo zmogljivost svojega zbora, ker segajo po pretežkih skladbah, ne glede na šibkost nekaterih glasovnih zasedb.

V Zabreznici so se predstavili: vokalni oktet, vodja Marjan Jemec in mešani pevski zbor, zborovodkinja Majda Eržen, DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica; mladinski mešani zbor z Breznice, zborovodkinja Mojca Legat; mešani pevski zbor Blaž Arnič, zborovodja Roman Ravnič in ženski pevski zbor, zborovodja Anton Cimperman,

DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice; moški zbor Vintgar Blejska Dobrava, zborovodja Ljotje Vengar; moški pevski zbor Marjan Vodopivec Kranjska gora, zborovodja Dane Škerl; ženski pevski zbor Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela, zborovodkinja Breda Prašnikar in moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice, zborovodkinja Mira Mesarič.

Na letošnjem srečanju sta debitirala mešani pevski zbor DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica in mešani mladinski zbor z Breznice, ki sta prijetno presenetila, čeprav delujeta šele kratek čas. Upamo, da bodo tudi prizadevanja javorinskih Svobodašev rodila uspeh in da bomo prihodnje leto lahko pozdravili na srečanju tudi zbor javorinske Svobode. Prepričani smo, da bodo tudi v osnovni šoli Prežihov Voranc v novem šolskem letu rešili kadrovske probleme, oziroma dobili glasbenega pedagoga, s čimer bi imeli dobro pokrito zborovsko dejavnost v občini. Morda pa bodo tako kot v Žirovnici prihodnje leto presenetili tudi kulturni delavci z Dovja in Mojstrane?

Brez pretiravanja lahko zapišemo, da sta letošnji srečanja mladinskih in odraslih pevskih zborov jeseniške občine, ki jih je povezovala članica Gledališča Tone Čufar Jesenice Irena Varek, v vseh pogledih upravičeli manifestacije, v počastitev v katerih sta srečanja potekali.

PODPIS POGODB VRTIČKARJEV

Turistično društvo Jesenice si prizadeva za razširitev vrtičkarstva predvsem zato, da bi postale s plevelom porasle površine lepše. Da bi na njih rasla zelenjava in tudi rože. S Kmetijsko zemljiško skupnostjo, Komitejem za urejanje prostora in varstvom okolja, Komunalno skupnostjo in krajevnimi skupnostmi je bilo dogovorjeno, da se tudi površine nekdanjega smetišča namenijo urejenemu vrtičkarstvu.

Komunalna skupnost je smetišče že lani izravnala, letos pa so navozili še plodno zemljo z Belškega polja, kjer se gradi nova jeklarina. Kupe zemlje je potrebno čimprej izravnati, da bo komisija za vrtičkarstvo te površine razdelila med približno 200 prosilcev. To bo predvidoma opravljeno v štirinajstih dneh, tako da bodo lahko te površine pravočasno obdelali in posejali povrtnine. Vsak prosilec oziroma družina bo dobil približno 50 m² zemlje, kar je ob intenzivnem delu dovolj za štiričlansko družino.

Turistično društvo, ki ima svoj sedež na Cesti maršala Tita 18 (zraven Kompara), bo z vsakim vrtičkarjem sklenilo posebno pogodbo. Z njo bodo onemogočili postavljanje različnih barak, ograj in drugih objektov, ki bi kazili izgled tega področja. Vsi vrtičkarji se bodo morali udeležiti tudi skupne akcije ob zasajanju žive meje (predvidoma avgusta in septembra) okrog vrtičkov. Vrtičkarji bodo morali upoštevati še druga navodila te komisije. Prosilci za vrtičke bodo lahko podpisali pogodbo, ko bo to objavljeno na vratih informativne pisarne Turističnega društva Jesenice.

Celotno smetišče se ne bo prekrito z zemljo z Belškega polja, ker je je zmanjkalo. Komunalna skupnost si bo prizadevala, da bodo na smetišče vozili zemljo od novih izkopov. Ta prostor bo rezervat za vrtičkarje (okrog sto), ker bo prostor med koroško in industrijsko železniško progo preurejen za parkirne prostore. Kdaj bo ta gradnja, se še ne ve, vsekakor pa bo povezana z gradnjo karavanskega predora. Letos bodo vrtičkarji te površine že lahko obdelali.

Turistično društvo bo o akcijah in poučnih predavanjih za obdelavo vrtičkov sproti obveščalo vse vrtičkarje in v druge prebivalce na tem področju.

Branko Blenkuš

SPOMINI

Še dva tedna pred smrtjo je bil inž. Mile Nikolič še vedno iskrov sogovornik, ko sva kramljala v Kazini ob požirku njegove specialne pijače — cynar, razredčen z vodo. Ob požirku tega poživila je Mile v dobrih dveh urah povedal mnogo resnic in misli, ki nosijo v sebi veliko moči in želja za lepšim in boljšim. Kdor je znal Mileta poslušati in če mu je bil zvest poslušalec, se je lahko mnogo naučil. Tudi če smo bili kdaj v časovnih zadregah, smo ga vztrajno poslušali, ker je ob številnih temah, ki so se vrstile druga za drugo, povedal tudi veliko misli, ki jih lahko uporabimo kot aforizme. Sam jih je tudi pisal in objavjal. Ob njegovem širokem obzorju inteligentnega inženirja, ki mu ni bilo nobeno področje tuje, naj je šlo za literaturo, glasbo, likovno ali gledališko umetnost, ali za tehnično znanstveno temo in nazadnje tudi politiko ter mednarodna vprašanja, Miletu res ni bilo težko kot na tekočem traku streljati z bodicami, ki so zadevale nas vse, ki živimo na Jesenicah in vse, ki se ukvarjajo s problemi jugoslovanskega gospodarstva, politike in kulture.

Njegova skrb za prihodnost naroda je bila vedno velika. Bil je pravi Jugoslovan, po rodu iz Negotina, a zvesti občan Jesenic. Bil je posebej občutljiv tudi za majhne nevšečnosti. In kot tak je verjetno Mile dosegel tudi svetovni rekord, ki ga je vredno zapisati. Od leta 1933, ko je prišel na Jesenice in se aboniral v restavraciji KAZINA, je ostal zvest abonent v tem lokalu vse do smrti. To je znal velikokrat prisrčno povedati v stilu televizijske reklame: »Da je Kazina dobra restavracija, je dokaz, da sem po petdesetih letih prehranjevanja v njej še vedno živ in zdrav!« Zares enkratno dosežek. To petdesetletnico je Mile tudi slovesno praznoval. Takrat smo njegovi prijatelji in bivši sodelavci slišali številne prigode o prehranjevanju in življenju v Kazini.

Mile je bil verjetno eden najzvestejših komunalnih delavcev z izredno kultiviranimi občutki, ki jih večina jeseniških »očetov« ni doumela. S svojimi pripombami jim je »šel na živce«. Vedno in vse, kar je govoril, je bilo namenjeno zboljšanju življenja občana železnarskih Jesenic, vendar so premnogi to sprejemali kot vremenske napovedi.

Zadnje kar ga je najbolj prizadelo, je bila postavitev kinodvorane ob lepo procelje jeseniške kulturne hiše, ki zdaj to pravgotovo ni več in tudi nikoli več ne bo. Mile je to gradnjo označil kot največjo kulturno sramoto, ki smo jo naredili v našem mestu in prav je imel.

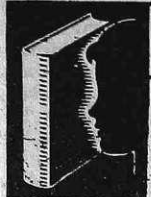
Tako kot je rasel betonski bunker, kot ga je imenoval Mile, in vedno bolj zakrival hram kulture, je raslo tudi Miletovo ogorčenje in mu rahljalo živce in njegovo že močno načeto zdravje. Kljub temu je zmozel tudi glasno povedati kako dobro misel v prid naše prihodnosti in v dobro našemu človeku. Ljubil je vse, kar je bilo z delom in kulturnim pristopom storjenega. Tega ne bi smeli pozabiti tudi mi, ki ostajamo in gradimo naprej, posebno ne bi smeli zanemarjati kulturnih vrednot, ki so jih ustvarili naši predniki. Pridjati bi morali le še kak kamenček v ta mozaik, ki bi bil čist in ki naši generaciji ne bi delal sramote. Žal nam prav danes to ne uspeva.

In še dve zadnji Miletovi misli, ki ju zapisujem kot njegova aforizma.

1. V Jugoslaviji ni proletarskih množic. Dejansko ne gre nikomur slabo. Edini proletarec je država, ki jo složno izkoriščajo zunanji kapitalisti in lastni državljani: socialisti in komunisti.

2. Ustvarjalci revolucije in reformatorji družbe, učite se pri kreatorjih mode, kako se ubogljive množice pelje v spremembe in navdušenja za NOVO brez prelivanja krvi, nasilja in pustošenja.

L. M.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

mrtve starke, se v domišljiji »vrne« domov in ponovno doživi smrt lastne matere.

Naslednji dan so ji v hotelu predlagali sveto mesto Pashupatinath. Vsaka dežela na svetu ima svoje srce. Nekaterim deželam na svetu še komaj bijejo. Nepal ima še zelo veliko srce, živahno utripajoč Pashupatinath, ki ga napaja sveta Bagmati. Ob njej prestoluje tisočletni Šiva uničevalec. Na levi stoni bela hiša, dom onemoglih, preddverje smrti. Na drugi strani templja ob Bagmati sežigajo mrtve. Umreti ob Bagmati, raztrositi se vanjo, spojit se z njo. Srečneži, ki se jim lahko izpolni ta želja. Starčki žrtvujejo svoje premoženje do poslednje rupije, da jih pripeljejo v belo hišo. Od tam umirajoče polagajo na breg, da se lahko zaznajo tok svete reke.

Eva Ravnikarjeva je šla čez most ravno med templjem z belo hišo in sežigališčem. Na breg so polagali žensko truplo. Mudilo se je, vsa sežigališča so bila zasedena. Pripravljeni so bili novi mrtvi. Prav zadnji trenutek so na vozičku pripeljali dragoceni tovor, drva. Verjetno pri trgovcu ni šlo brez glasnega prikanja, ker sta moška s precejšnjo jezo nakladala drva v grmado. Zadaž je upila ženska in žugala. Mogoče sta naložila kako poleno preveč. Družina je počepnila okoli trupla.

Cudila se je, ker se pravzaprav ni dogajalo nič skrivnostnega. Pokop bi moral biti vzvišeno dejanje, prežeto s skrivnostjo smrti, z bolečino žalujočih, s svečanostjo samega obreda. Bilo je zares nenavadno ravno zato, ker je bilo tako navadno. Z drugega brega se je ženska spustila v reko. Oblačila, ki jih je prinesla s seboj, je zložila na kamne, jih namilila in pričela spirati. Ko je to postorila, je namilila še sebe po obleki, ki se ji je tesno prilegala, se poveljala v reki, si umila obraz, splaknila usta, in pri tem očemala lase in jih ovijala okoli glave. Končno si je naložila žehto in se vrnila na breg. Lasje so se ji spet spustili po hrbtu, obraz se ji je svetil od vode in zadovoljstva. Bila je visoka, polna ženska in ko sta se spogledali z Evo, ji je smeh odprl zavidljivo bele zobe. Življenje je tu zableščalo s tako silo, da je zasenčilo smrt onkraj reke.

Bagmati je tekla počasi, ponekod je segala komaj do kolen. Iz zapuščenega svetlišča so pridirjale male, kričeče opice in se zapodile v reko. Polivale so se z vodo, se umivale, škropile in čebljale. Na bregu so ravno tako vsiljivo tiščale v ljudi kot otroci. Imele so več uspeha kot razcapančki, saj so bile svete in le redki so se upali izmazati brez daru.

Grmada je bila nared in mrtva ženska je bila končno zavita od glave do nog kot bel sveženj. Eva se je vrnila čez most in se nagnila k vodi. Še trenutek in mrtvi obraz, izmučen od starosti in bolezni, je pokrila rjuha. Čepeči sorodniki so nemo obkrožali truplo brez kakršnihkoli ceremonij, jadikovanja, ali petja. Iz ozadja je znova zagrozila prodajalca drva. Nihče se ni zmenil zanjo, saj je veljalo pravilo, da se lastniki ne odrečeš, pa če si jo tudi prigoljufal ali manj plačal, kot je bilo vredno. Končno pa so vsi prekupčevalci oderuili. Celo za mrtve odirajo. Izsušeno truplo, ki se je zdelo lažje kot deska, na katero so ga namestili, so previdno posadili na grmado.

Bakla se je približala in v tem slovesnem trenutku se nihče ni zganil. Bagmati je tiho zašumela med prasketanjem ognja, ki je v hipu zajel vso grmado. Dobra polena so dobili, zato res ni čudno, da se ženska iz ozadja tako vztrajno razburja.

Odšla je sedet na obzidje zapuščenega templja. V prsih jo je tiščalo. Bila je potrta. Tam je sedela Marta — v naslonjaču, in jo gledala. Prav si storila, prav, je pritrjevala Marta. Nisi storila prav, nisi, je zanikala Eva Ravnikarjeva, kadar je pomislila na zakon, na dolžnosti. Kadar umirajo matere, se otrokom premikajo tla pod nogami. Nekateri izgubijo razsodnost in ravnajo proti vsem pravilom, ki jih postavlja družba, vera, predvsem v takih primerih; nekateri pa se zavestno odločijo proti pravilom in ravnajo po svojem trdnem prepričanju in celo po vesti. Tako se je odločila Eva Ravnikarjeva. Pred tremi leti, ko se je proti večeru vrnila domov, je Marta sedela v svojem naslonjaču in jo tam čakala kot vsak večer. A vendarle drugače: umirala je. To je zaznala takoj, ker je videla njen obraz v zrcalu na nasprotni steni. Smrtna bledica, modre ustnice, oči, ki so gledale, ne da bi se kaj videle, pogled se je počasi razblinjal. Angina pectoris. Rekli so, da se lahko zgodi vsak trenutek. To so ji rekli že pred letom dni. In ker se ni zgodilo, se je tešila: zdaj še ni, bo že kdaj...

Vzelo ji je sapa, še preden je misel prodrla do zavesti. Potem je zavpila,

živalsko, kot otrok, ki ga preseneti nenadna ostru bolečina v trebuhu, kot vboj z nožem. Potisnila je obraz v materino naročje, kjer sta počivali roki. In prav dotik z njima jo je streznil. Zaslutila je namrač rahel utrip, ki se je komaj razpuščal po žilah — slaboten tok po žicah. Obupna misel, da bi morala zadržati, kar uhaja, da je prezgodaj, strašno prezgodaj (matere nikoli ne umrejo prezgodaj), da se mora najti rešitev, ki bi ustavila odtok.

Za to imamo vendarle zdravila, poklicati je treba zdravnika. Urgentni oddelek.

Materin obraz pa ji je čisto jasno povedal, da ni nobenega upanja. Čemu zdravila, kakšna zdravila še, čemu zdravnik? Čemu je treba, da se v njuno razhajanje meša še tretji? Nekdo, ki razen tega, da je zdravnik, ne pomeni nič ne njej ne materi. Zgrozila se je, da bodo tuji ljudje prišli ponjo z nosili, jo odpeljali in položili na operacijsko mizo, kjer bo umrla — in potem jo bodo razmesarili.

»Sami bova, Marta,« je rekla s takim tujim glasom, da se ga je prestrašila. »Ali meliš? Me razumeš?«

Klečala je pred njo in jo držala za roke, zelo oprežno je prepletala svoje prste z njenimi, kot bi se bala, da bi jo bolelo.

Tema je prihajala. Glasovi s ceste, brnenje motorjev — a v njuni tišini ni bilo razen njene groze in materinega umiranja nič drugega več. Nobena moteča misel se ni prikradla, čas je obstal na meji nepredvidene. Ni se mogla doumeti, da ne bo več njunih futer in večerov, njunega zaupanja, njunih pogovorov. Njuna skupnost bo vsak čas razpadla. Njun dom. Nikoli več ne bo mogla reči svoj dom.

Bilo je strašno malo časa. Ta čas pa je bil na srečo samo njun. In na srečo se je življenje končavalo brez bolečin. Zadnja bolečina zavesti, ko srčnega bolnika zagrabi krč strahu — je že mimo. Najhujše je prestala Marta sama. A zdaj — Eva je hotela izsiliti še zadnje znamenje, gib, da se umirajoča še zaveda njene bližine. A ker ga ni bilo, se je morala sprijazniti, da sta že vsakeboj, dvoje bitij, ki nimata nič več skupnega.

Mrak se je zgostil. Včasih je svetloba zarisala na stene življenje s ceste, a ni mogla zmotiti težke ubranosti dveh v agoniji. Tako se je bila prilepila na Marto, da jo je zabolet lastna telesnost ob materini, že uteljevali v mater. Nazaj v rojstvo, nazaj v maternico. Začutila je tresljaje, najprej šibke, nato odločnejše, po nogah navzgor, pod trebuhom, v prsih, odprlo je grlo, se zagostilo v ustni votlini, pa primazelo kot vzdih, potem jek — in da bi še ujela stik, da bi še ujela končni trenutek, je svoja usta priselala na Martino, ki so se odprla na stečaj in potisnila z jezikom jek nazaj v grlo. Še tresljaj vzdih, ki se je mučil prebiti navzgor, potem pa je zamrlo. V tem trenutku se je znašla v Martini votlini in se s krikom odplavila iz nje, a to drugo rojstvo je bilo za Evo preveč. Za hip je izgubila zavest.

V temi se je pritipala do luči. Mati je slonela v naslanjaču, kot bi spala. Glava ji je zlezla v stran, oči so bile zaprte, roki v naročju. To je bila lepa, mirna smrt, smrt odpočivanja. Dolgo si jo je ogledovala, od spredaj, od strani, od zgoraj, legla je na tla in jo gledala od spodaj, pa od zadaž, zapomniti si je morala vsak centimeter te smrti, potem je prižgala vse luči v Martini hiši, po vseh sobah, stopnišču in kleti, sveča je osvetlila Martino podstrešje, pomladni mesec pa je točno ob desetih razsvetlil Martine gredice, ki jih je Eva še pred nekaj dnevi prekopalala ob Martini navzočnosti.

Potem je pri vrtnih vratih pozvonila gospa Valerija iz sosednje hiše. »Ali se je kaj zgodilo, gospa Ravnikarjeva?«

»Ja, Marta je umrla.«

XII. mednarodni filmski festival Grand prix — prehodna nagrada

PRISPEVEK K OHRANITVI NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

V petek, 12. aprila, so v razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar odprli razstavo slik gorenjskih likovnih ustvarjalcev na temo vaška naselja in kmečka arhitektura, ki je hkrati izbirna razstava za sedmo republiško razstavo, ki bo v jeseni v Murski Soboti, Mariboru in kasneje v Cankarjevem domu v Ljubljani, po vsej verjetnosti pa tudi v Celju ob proslavi 50-letnice zleta Svobod.

Po pozdravu vseh navzočih slikarjev in predstavnikov gorenjskih občinskih zvez kulturnih organizacij je krajši recital izvajala mlada pianistka, učenka jeseniške glasbene šole, Urška Rebernik. Izvajala je dve skladbi Frédérica Chopena: Valček in Nokturno ter Pomladno žuborenje Christiana Sindinga. Razstavo je odprl predstavnik Združenja likovnih skupin Slovenije dr. Cene Avguštin, ki je ob tem poudaril:

»Komaj kdaj je bila naša kulturna in naravna dediščina izpostavljena tolikšnim pretresom, spremembam in uničevanju kot v naši dobi. Najbolj dramatičen je položaj na vasi. Družbene in socialne spremembe in živa gradbena dejavnost so močno vplivale na podobo našega podeželja. Slovenska vas z etnološkimi in socialnimi značilnostmi, kakršne poznamo iz časa pred vojno, je postala bolj ali manj preteklost.

Miselnost, da je vse staro odvečno in neprimerno, je uničila najlepše spomenike naše ljudske arhitekture. Nepremišljenim posegom v gradbeno strukturo vasi je bila pogosto vzrok neosveščenost vaških prebivalcev, ki se niso zavedali kulturnih vrednot, ki jih imajo v lasti.

Spominsko varstveni zavodi in muzeji so se zaradi pomanjkanja kadra in sredstev omejevali na reševanje najbolj značilnih in kvalitetnih spomenikov te vrste, žal velikokrat tudi zaman.

Kljub nekaterim poskusom arhitektom ni uspelo vnesti v gradbeno dogajanje vasi takih predlogov za prenovu starejših arhitektur, ki bi jih ljudje sprejeli in se po njih tudi ravnali. Někdanja urejenost vaških ambientov je začela upadati že takrat, ko se nehalo veljati stara nepisana pravila o gradnji in razporeditvi hiš, o njihovih merah in razmerjih, višinski liniji in uporabi okolju ustreznih gradiv, o kritini streh, barvanju pročelij in podobno. V nekdanjo enovito podobo vasi so se začeli vraščati povsem tuji gradbeni in urbanistični elementi, ki so spremenili prvotno zasnovno naselja.

Tako smo v nekaj desetletjih izgubili na stotine spomenikov ljudske arhitekture od skromnih lesenih bivališč do bogatih kmečkih dvorcev, nešteto kamnoseško obdelanih portalov, okenskih okvirov, obogatenih s kovanimi mrežami, rezljanih lesenih stropov in zidanih obokov, gospodarskih poslopjij vseh vrst, od hlevov do kašč, kozolcev, senikov in pastirskih stanov, da ne omenjam

znamenj, s katerimi je bilo nekdanj posejano obrobje cest in poti.

V preteklih obdobjih so nam naši slikarji obvarovali v svojih zapisih marsikatero dragocenost naše kulturne zapuščine. Nekaj podobnega so na naši razstavi storili tudi ljubiteljski slikarji. Mnogi so na to pomislili že sami, ne da bi jih kdo spodbujal, ker so se zavedali, kaj izgubljamo. Nekaj rezultatov teh stremeljenj je vidnih tudi na naši razstavi. Četudi niso bile vse slike sprejete na razstavo, ker smo se morali ozirati tudi na likovno kvaliteto del, je vendar večina predloženih upodobitev kulturnih spomenikov vredna, da se shrani in ohrani, kajti nemalokrat se je že zgodilo, da je likovno manj pomembna skica ali slika omogočila rekonstrukcijo najbolj dragocenega spomenika.

Govornik je izrazil tudi željo, da bi zavzemanje slikarjev za gradivo te vrste ne zamrlo in da bi vsaj na papirju ali platnu rešili še mnogo spomenikov.

Zvezi kulturnih organizacij Jesenice je na razpis poslalo 96 slik 49 slikarjev iz šestih gorenjskih občin, ki se povezujejo v gorenjski koordinaciji ZKO. Odzvala se ni edino kamniška občina. Žiranta, dr. Cene Avguštin in Slavica Osterman, pa sta za razstavo izbrala 45 del 33 avtorjev, in sicer:

DOMŽALE: France Orehek, Ida Rebuta, Tone Tomažič, Mojca Vilar; JESENICE: Rudolf Arh, Franc Berce, Branko Čušin, Franc Dolinšek, Zdravko Kotnik, Janko Korosec, France Kreuzer, Pavel Lužnik, Tine Markež, Draga Soklič, Tone Tomazin, Franc Vandot, Cyeto Velikajne, Marjan Židanek;

KRANJ: Lojze Dežman; Martin Goričanec;

RADOVLJICA: Vinko Bogataj, Poldi Gros, Marija Korosec, Marica Repinc, Jože Smolej;

ŠKOFJA LOKA: Matevž Jenštrle, Andrej Perko, Edi Sever, Snežana Taler, Mirko Polajnar;

TRZIC: Marjan Pančur, Stane Perko, Milan Piki.

O razstavi, ki sta jo organizacijsko izvedla likovni klub DOLIK in razstavn salon DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, so strokovnjaki menili, da je zelo skrbno in kvalitetno pripravljena. Razstava bo na ogled do vključno 24. aprila, in sicer vsak dan, razen nedelj in praznikov in sobot popoldan, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

XII. MEDNARODNI FESTIVAL AMATERSKEGA FILMA

Jesenice od 15. do 21. aprila 1985

program

PONEDELJEK, TOREK, SREDA od 15. do 17. aprila javno žiriranje filmov vsak dan od 8. do 12. ure, od 14. do 18. ure in od 19. do 22. ure v klubskih prostorih filmske skupine ODEON, Cesta železarjev 26.

ČETRTEK, 18. aprila predvajanje izbranih filmov za šolsko mladino po šolah ob 18. uri predvajanje izbranih filmov v dvorani na Dovjem in v delavskem domu Julke in Albina Pibernika na Javorniku ob 20. uri predvajanje izbranih filmov v kino dvorani v Kranjski gori in v dvorani kulturnega doma na Breznici

PETEK, 19. aprila ob 19. uri v gledališki dvorani na Jesenicah SVEČANA OTVORITEV FESTIVALA s kulturnim programom, ki ga bo izvajal ženski pevski zbor Milko Škoberne Jesenice in predvajanjem izbranih filmov

SOBOTA, 20. aprila ob 9. uri ogled tehničnega muzeja Železarne Jesenice, aleje kulturnih mož v Zabreznici, rojstnih hiš F. S. Finžgarja v Doslovčah, in Franceta Prešerna v Vrbi z dobrodoščico in kulturnim programom za udeležence festivala ob 15.30 v gledališki dvorani na Jesenicah predvajanje izbranih filmov

ob 18. uri v gledališki dvorani na Jesenicah ZAKLJUČEK FESTIVALA s kulturnim programom, ki ga bo izvajal vokalni moški oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica, podelitvijo nagrad in predvajanje izbranih filmov

NEDELJA, 21. aprila ob 10. uri v gledališki dvorani na Jesenicah predvajanje izbranih planinskih filmov

PONEDELJEK, 22. aprila ob 18. in 20. uri predvajanje izbranih filmov v mali dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani.

POKROVITELJI: predsednik Skupščine občine Jesenice inž. Franc Brelih, konferenca osnovnih organizacij zveze sindikatov Železarne Jesenice in Zveze kulturnih organizacij Jesenice.

Na festivalu s filmi sodelujejo avtorji iz: Alžirije, Argentine, Avstralije, Avstrije, Belgije, Bolgarije, Brazilije, ČSSR, Finske, Italije, Jugoslavije, Malte, Poljske, Portugalske, Španije, Švice, Zvezne republike Nemčije.

LETOŠNJI FESTIVAL JE POSVEČEN 40-LETNICI OSVOBODITVE IN 20-LETNICI FILMSKE SKUPINE ODEON JESENICE.

Marko Hudnik

Iz romana KONČNOST vam predstavljamo odlomek: Eva, ki v nepal-skem Pashupatinathu gleda sežig

OBČNI ZBOR DRUŠTVA UPOKOJENCEV JESENICE

V četrtek, 11. aprila je bil ob številni udeležbi v domu upokojencev, Pod gozdom 13 na Jesenicah, redni letni občni zbor društva. Na obširnem dnevnem redu zbor niso bili samo obračuni in poročila, temveč tudi podelitev Gallusovih značk, potrditev dopolnitve društvenih pravil, imenovanje disciplinske komisije, delegatov, razprava in program dela za tekoče leto.

Za uvod je društveni moški pevski zbor zapel štiri pesmi, nato je spregovoril predsednik Janko Burnik, ki je med gosti pozdravil predstavnika občine, Železarne, družbenopolitičnih organizacij, DU pobratenih Trbovelj, predsednika DU Radovljica in vseh naših društev v občini.

Po običajni izvolitvi organov občnega zbora je predsednik Zveze kulturnih organizacij občine Jesenice, Joža Varl izročil Gallusove značke članom moškega pevskega zbora. Za dolgoletno delo v amaterski pevski dejavnosti so značke prejeli: zlati pevovodkinja Mira Mesarič, srebrni Franc Pogačnik in Anton Smolej. Sledila so poročila, najprej predsednika Janka Burnika, ki je med drugim povedal, da je bilo največ dela vloženega v naslednja področja: boljše organizirati društveno dejavnost in povečati število članstva, ustanoviti poseben sklad solidarnostne posmrtninske samopomoči v občini, uskladiti zelo nizke pokojnine nekaterih starostnih upokojencev, ki so pred več leti delali v Železarni. Ta problem je že dolgo predmet številnih razprav in je o njem poročal tudi Železar januarja letos. Da bi društva upokojencev v občini bolj skladno delovala, je bil po številnih razpravah sprejet sklep, da bi se v letošnjem letu ustanovili Zvezo društev upokojencev občine Jesenice.

V svojem poročilu je predsednik Janko Burnik omenil splošni problem nizkih pokojnin, ki tudi v naši občini tarejo številne upokojence, posredoval je podatke, da kar 1.410 ali 27 % upokojencev prejema le do 15.000 din pokojnine, do 20.000 din pa 3.218 ali 61,5 % upokojencev. Predvidena uskladitev pokojnin s 1. julijem letos bo nekoliko popravila stanje, če se družbenoekonomske razmere ne bodo še v naprej slabšale.

Zanimivo poročilo je podal tajnik društva Jože Vehar, ki je povedal, da je veliko društvenega prizadevanja vloženega, da bi člani spoznali, da upokojitev ni začetek brezdelja in samotarnosti, ampak nasprotno, upokojenec naj se v večji meri posveti tistim dejavnostim, ki ga veselejo in ki jih telesno in duševno zmoro, kajti vse to odločilno vpliva na ohranitev zdravja in dobrega počutja. K temu veliko pripomorejo društva upokojencev, zato se je samo v letu 1984 na novo včlanilo 119 oseb tako, da je DU Jesenice, ki je po številu članstva najmočnejše izmed 6 društev, imelo ob koncu leta 1.286 članov. Društvo vodi 15 članski izvršni in 3 članski nadzorni odbor, ki vključuje tudi 3 komisije, katerih delo je zelo obširno in raznoliko.

GOSPODARSKA KOMISIJA skrbi za vzdrževanje stavbe, notranjih prostorov in okolice zgradbe. V preteklem letu so bila izvršena razna popravila v točilnici in obnovitvena ter vzdrževalna dela zunaj stavbe.

KULTURNA KOMISIJA je bila vse leto zelo aktivna in je skrbela za organizacijo in izvedbo številnih proslav in počastitev državnih, republiških in drugih praznikov ter kulturne prireditve. Imeli so tudi izobraževalna predavanja, popestrjena s filmi in diapozitivi. Ob tem niso pozabili na najstarejše člane, 80 letnim jubilejom je društvo pripravilo lep kulturni program s pogostitvijo in skromnimi darili. Tudi sindikat Železarne Jesenice je že več let zapored organiziral za upokojence brezplačen koncert godbe na pihala in preskrbel brezplačen prevoz. Komisija vključuje tudi moški pevski zbor, v katerem prepeva 18 upokojencev in 8 članov, ki so še v rednem delovnem razmerju. V preteklem letu so imeli 91 pevskih vaj in 34 nastopov na raznih koncertih in proslavah ne samo v Domu upokojencev, temveč so nastopili tudi na regijskem srečanju pevskih zborov Gorjanske na Bledu, na republiškem srečanju pevskih zborov Slovenije v Cankarjevem domu v Ljubljani in pevskem taboru v Šentvidu pri Stični, kjer so prejeli celo zlato plaketo. V preteklem letu je zbor pridobil 3 mlajše člane tako, da je povprečna starost zbora 58 let.

Tudi **ŽENSKI KROŽEK** ročnih del deluje že od leta 1977 in je imel ob praznovanju 8. marca že 6 samostojnih razstav. V zadnjem času je krožek povečal število članic, kar je dokaz, da se širi zanimanje za tovrstno dejavnost.

KOMISIJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO skrbi za ohranjanje in sprostitev svojih članov in si prizadeva vključiti v razna športna tekmovanja čimveč upokojencev. Najbolj aktivni so kegljači na asfaltu in balinarji, ki niso samo udeleženci temveč tudi organizatorji tovrstnih tekmovanj. Letošnjo zimo je ZDUS organizirala tekmovanje v veleslalomu in smučskih tehnik. Tekmovanja na Kobli in v Bohinju se je udeležilo 15 naših članov. Včasih se pomerijo tudi strelci, le šahistom ne uspeva sestaviti tekmovalne ekipe.

Za izlete vlada med upokojenci vedno veliko zanimanje kljub temu, da morajo nekateri v ta namen dalj časa varčevati. Društvo pomaga po svojih možnostih. V lanskem letu so bili organizirani 4 izleti:

- v Trbovlje na srečanje s tamkajšnjimi upokojenci,
- v Crikvenico, na krajši oddih v počitniški dom železarjev,
- v Izolo, kjer je imel moški pevski zbor v domu slovenskih upokojencev koncert,
- izlet po Štajerski so organizirale članice krožka ročnih del same.

V preteklem letu je v počitniškem domu upokojencev v Izoli letovalo 88 naših članov. Društvo je za 10 dnevno letovanje vsakomur prispevalo

1.500 din. Nekateri so letovali tudi v Crikvenici in Biogradu tako, da je skupaj letovalo 158 oseb.

Nato je poleg finančnega poročila za preteklo leto podala finančni načrt tudi za letošnje leto računovodkinja Zofka Škulj, Marija Premerlova pa poročilo nadzornega odbora.

V razpravi so sodelovali predstavniki Skupščine občine Jesenice Teodor Kreuzer, SPIZ enota Jesenice Zdravko Pogačnik, SIS za socialno varstvo Jesenice Stane Torkar, Ivan Voh in predstavniki DU Radovljica, Trbovlje, Rateče, Kr. gora, Mojstrana, Javornik Koroška Bela in Zirovnica.

Sprejeta so bila dopolnila Pravil društva, imenovana 3 članska disciplinska komisija in potrditev 42 delegatov za ustanovni občni zbor Zveze DU občine Jesenice. Sprejet je bil tudi delovni program za letošnje leto, ki predvideva razširitev dejavnosti na vseh področjih, predvsem pa pri pridobivanju novih članov.

Pri zaključkom občnega zbora je predsednik Janko Burnik izročil peto knjigo jeseniškega zbornika »Jeklo in Ljudje« Albinu Sodju iz Blejske Dobrave kot priznanje za dolgoletno in vestno delo v tamkajšnjem društvu.

Na občnem zboru je bilo iz številnih poročil opaziti izredno prizadevanost in zavzetost za uspešno delo v društvu. Želimo, da bi tako ostalo še v naprej.

Iv. Torkar

VPISOVANJE OTROK V VVO JESENICE

Vzgojnovarstvena organizacije Jesenice obvešča starše predšolskih otrok, da je vpisovanje otrok v VVO Jesenice za šolsko leto 1985/86 od 6. do 8. maja od 8. do 16. ure v:

- VVE Julke Pibernik za KS Sava in Podmežakla.
- VVE Cilke Zupančič za KS Edi Giorgioni Javornik-Kor. Bela in KS Blejska Dobrava,
- VVE Angele Očepek, Tavčarjeva 3/a in Tavčarjeva 21, za KS Staneta Bokala, KS Cirila Tavčarja, KS Mirka Roglja-Petka in KS Hrušica,
- VVE Ivanke Krničar za KS Blejska Dobrava — v torek, 7. maja, od 8. do 16. ure,
- VVE Franciške Ambrožič za KS Hrušica — v sredo, 8. maja, od 8. do 16. ure.

VPISOVALI BOMO V NASLEDNJE PROGRAME:

- v dnevno varstvo otroke, rojene od 1979. do 1985. leta,
- v cicanov vrtec (1 x tedensko popoldne) otroke, rojene 1980, 1981 ter januar in februar 1982. leta,
- v MALO ŠOLO — skrajšan program priprave na osnovno šolo — otroke, rojene 1979 in januar in februar 1980. leta ter pogojno otroke rojene od marca do septembra 1980. leta.

Prosimo, da starši prinesete s seboj izpisek iz rojstne matične knjige!

Uprava VVO Jesenice

ZIMSKI TABOR MLAJŠE SKUPINE PIONIRJEV PLANINCEV V MARTULJKU

Kot vsako leto je mladinski odsek pri Planinskem društvu Jesenice tudi letos organiziral zimski tabor.

Načrtovan je bil v dveh skupinah, vendar je zaradi slabih snežnih razmer in nevarnosti plazov tabor za starejšo skupino (5. razred osnovne šole in starejši) odpadel. Ta tabor naj bi potoval na Vršiču v Erjavčevi koči.

Tabor za mlajšo skupino (1.—4. razred osnovne šole) pa je bil izveden. Potoval je v Maretovo domo pod vrhovi Špičkov skupine. Tabora se je udeležilo 27 pionirjev iz osnovnih šol Tone Čufar, Prežihov Voranc in Zirovnica.

Zanje so skrbeli mladinski vodniki in kuharice.

DNEVNIK ZIMSKIH POČITNIC V MARETOVEM DOMU V MARTULJKU

1. DAN — NEDELJA, 20. JANUARJA: Zjutraj sem vstala kot ponavadi, vendar je bil dan drugačen, saj sem danes namenjena v Maretovo dom. Zato sem hitro pozajtrkovala. Z mano je odšel še ati. Sama sem imela nahrbtnik, pa mi je že zmanjkalo prostora. Zato je del mojih stvari nesel on. Preinili smo se v avtobus, ki nas je odpeljal do Martuljke. Tovariši nas je prešel. Začela se je hoja. Pot je bila zelo zasnežena in težka. Le s težavo smo se premikali. Čez približno eno uro smo prišli na cilj. Popili smo vroč čaj. Z atijem sva se poslovila, ko nam je tovarišica pokazala postelje. Kmalu smo oblekli smučarsko opremo in šli teptat sneg. Naredili smo si kar dobro progo. Delo nas je zelo izmutilo, saj smo delali do večera. Nato smo večerjali, se igrali in šali. Ko je bila ura 8, smo šli v posteljo. Tam so nekateri počivali, drugi razgrajali, tretji pa so se smejali. Bila sem že zelo zaspana in utrujena. Brali smo knjigo »Deklica z junaškim srcem«. Šele ob pol dvanajstih smo zaspali.

2. DAN — PONEDELJEK, 21. JANUARJA:

Zbudili smo se ob 7. uri. Po zajtrku smo v jedilnici pisali dnevnike. Po malici smo spet teptali sneg. S smučmi smo hodili po gozdu. Vsak je bil nekaj časa prvi. Potem smo se vrnili v kočjo na predavanje. Govorili smo o nesrečah v gorah in o plazovih. Po kosilu smo šli k počitku. Na nočno turo smo šli približno ob pol osmih. Hodili smo po gozdu. Bila je že trda tema. Šli smo do spomenika. Tam pa smo se ustavili in se pogovarjali. V kočjo smo se vrnili po drugi poti. V kočjo smo se preoblekli in jedli. Po večerji nam je Tilen bral Deklico z junaškim srcem. Nato smo zaspali.

3. DAN — TOREK, 22. JANUARJA: Zjutraj sem se zbudila prezgodaj. Kmalu pa smo šli na predavanje o planinski opremi. Nato pa smo pisali dnevnike. Kmalu je prišla na vrsto malica. Potem pa smo šli na smučišče. Vozili smo smuk. Ker je padal dež, smo se vrnili v kočjo, popili čaj in se igrali. Po kosilu smo imeli predavanje. Govorili smo o planinski opremi, nato pa smo se igrali. Nekateri smo kartali, drugi so razgrajali. Kmalu smo imeli večerjo. Po večerji smo imeli zabavni večer. Skoraj vsak je moral nekaj zapeti. Nato pa smo peli in ob pol desetih šli v postelje. Brali smo knjigo, potem pa zaspali.

4. DAN — SREDA, 23. JANUARJA: Zbudila sem se že zelo zaspana. Pospravili smo svoja ležišča in se igrali. Kmalu smo malicali. Nato pa smo pisali dnevnike in jih prebirali. Malo smo se še igrali in napisali kartice. Prišlo je kosilo. Po kosilu smo počivali. Tovariši nam je obljubil, da bomo po kosilu smučali, vendar je bilo vreme tako deževno, da smo morali ostati v koči. Lilo je kot iz škafa. Zato smo se igrali različne igre. Po večerji smo spet imeli zabavni večer. Zapeli smo nekaj pesmic in šli kmalu spat. Tilen nam je bral knjigo. Kmalu smo zaspali. Ta dan mi je bil všeč.

5. DAN — ČETRTEK, 24. JANUARJA: Zgodaj sem se že zbudila, pa sem še malo poležala. Pospravili smo ležišča in se preoblekli. Šli smo na malico, nato pa smo se igrali. Vreme je bilo nekaj časa deževno, nekaj časa pa je padal dež. Nato smo pisali dnevnike in jih prebirali. Imeli smo predavanje o zgodovini planinstva. Po kosilu smo teptali nov sneg. Kmalu smo se vrnili v kočjo in potem zrebrali vrstni red za jutrišnje tekmo. Jaz bom vozila četrti. Nato smo šli spat.

RAZPIS ZA TURNIR V MALEM NOGOMETU

OO ZSMS Hrušica razpisuje turnir v malem nogometu, ki bo vo soboto, 27. aprila ob 8. uri na igrišču na Hrušici.

Prijave zbira Mirsad Muratović, Hrušica 71 (ali Železarne Jesenice, telefon št. 81-441 int. 2939) in Anton Sintič, Hrušica 69.

Rok za prijavo ekip je do vključno 26. aprila do 12. ure. Ekipo sestavljajo sedem igralcev (6+1). Če bo vreme slabo, bo turnir prestavljen na 11. maj s pričetkom ob 8. uri zjutraj.

Prijavnina za posamezno ekipo znaša 1.000,00 din. Prijavijo se lahko osnovne organizacije ZSMS v občini Jesenice, ekipe TVD Partizana, ekipe TOZD in OZD in ostale ekipe. Prijavi se lahko več ekip iz ene organizacije.

KONEC APRILA ZASEDANJE SKUPŠČINE SKUPNOSTI POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

V pomladanskem delu leta je dejavnost vseh skupščinskih odborov Skupnosti invalidsko-pokojninskega zavarovanja zelo porasla, saj bo 24. aprila že druga seja skupščine, za katero je predložen zelo obširen dnevni red. Bralci Železarja — upokojence bom skušal v zgoščeni obliki seznaniti z najpomembnejšimi točkami dnevnega reda.

Rebalans finančnega načrta za leto 1985. Finančna sredstva so glavni dejavnik za izvajanje pokojninsko-invalidskega sistema za realizacijo pravic, ki jih predvideva zakon.

Skupščina skupnosti je sprejela finančni načrt za leto 1985 že v mesecu decembru, prav tako tudi ugotovljeni sklep o stopnjah prispevkov za financiranje skupnosti v letu 1985. Priprava finančnega načrta je temeljila na ugotovitvi, da bo poprečni osebni dohodek na zaposlenega v SR Sloveniji porasel za 47 %, to je bila tudi osnova za uskladitev pokojnin in drugih denarnih dodatkov v začetku leta 1985. Dejanska rast poprečnega osebnega dohodka pa je bila 52 %. Skupnost je sklenila poslovno leto 1984 s 3.391,7 milijona večjimi dohodki.

Z rebalansom finančnega načrta skupnosti za leto 1985 se zvišajo prihodki za 6,8 % (s 46,2 % na 53 %) glede na leto 1984, za enak znesek pa se zvišajo tudi odhodki skupnosti, ki bodo porasli za 7,2 % (od 54 % na 61,2 %) glede na preteklo leto. Toliko o finančnem načrtu.

V drugi točki bodo ponovno obravnavali gmotni položaj upokojencev.

Upokojenci so pričakovali, da se bo gmotni položaj upokojencev zaradi prestopnega prehoda na sprotno usklajevanje pokojnin, ki pa bo v celoti uresničeno v letu 1986, izboljšal. Toda standard upokojencev pada hitreje kot standard delavcem, kar povzroča precejšnje nezadovoljstvo v vrstah upokojencev. Zato je odbor za plan in finance ponovno razpravljal o gmotnem položaju upokojencev ter menil, naj skupščina obravnava možnost uvedbe sprotne uskladitve pokojnin prej, kot je to v skrajnem roku predvideno v statutu. Odbor predlaga, naj bi namesto 1. julija 1985 pokojnine uskladili prvič že 1. junija. Pokojnine naj bi se uskladile za 15 %, in sicer z veljavnostjo od 1. januarja 1985. Uskladile naj bi se vse pokojnine, pri katerih za izračun pokojninske osnove niso bili upoštevani OD iz leta 1985, oziroma to leto ne predstavlja zadnjega leta dela upokojencev. Uskladile bi se tudi pokojnine, odmerjene od najnižje pokojninske osnove — najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo

naj bi se povečale na 20.038,75 dinarjev. Izreden porast življenjskih stroškov ob koncu lanskega leta ter številne podražitve na začetku letošnjega leta so vplivale na ponovno znižanje realne vrednosti pokojnin, čeprav so se gmotne razmere upokojencev nekoliko izboljšale po dokončni uskladitvi pokojnin na podlagi gibanja osebnih dohodkov v letu 1984. Nove podražitve pa so to stanje spremenile in ga poslabšale.

Statut skupnosti v 113. členu določa, da se med letom pokojnine uskladijo najmanj trikrat, in sicer 1. julija, 1. oktobra in 1. decembra, če ni z družbenim dogovorom določeno drugače, vsakokrat pa z veljavnostjo od 1. januarja dalje, tako da povprečno povečanje pokojnin v posameznem koledarskem letu doseže največ 90 % porasta nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev v SR Sloveniji v tem letu.

Ta določba statuta pa je sedaj le še načelna. Po prvem odstavku 260. člena statuta mora skupnost njeno uporabo zagotoviti skladno z družbenim dogovorom in materialnimi možnostmi postopoma, tako da bo do 31. decembra 1986 povečala delež skupnega povečanja pokojnin na račun porasta nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev, zaposlenih v SR Sloveniji.

Ker je določba 113. člena statuta skupnosti sedaj le načelna, ker družbeni dogovor o usklajevanju pokojnin še ni sklenjen, ta določba vsaj v prehodnem obdobju ne more biti ovira za morebitno usklajevanje pokojnin izven rokov, določenih v 113. členu statuta. Določba navaja zapisano število uskladitev in navedene roke le kot spodnjo mejo, sicer pa so mogoče tudi uskladitve izven navedenih rokov.

Delegati se bodo na 16. seji skupščine skupnosti odločili, ali bo že v juniju prva uskladitev pokojnin. Verjetno se bodo odločili za!

Na seji bodo razpravljali še o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti za obdobje 1986—1990. Osnutek obsega 20 členov in temelji na zakonu o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, na zvezenem in republiškem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, na statutu skupnosti PIZ ter na elementih in usmeritvah analize razvojnih možnosti skupnosti v obdobju 1986—1990.

Ocena potrebnih sredstev za uresničevanje razvojnih usmeritev skupnosti temelji na naslednjih izhodiščih:

- da se obseg pravic zavarovancev in upokojencev ne bo spreminjal in bo ostal tak, kot je opredeljen v veljavni predpisi. Predvideno je, da se bo poprečno število uveljavljenih starostnih, invalidskih in družinskih pokojnin povečalo od 281.000 v letu 1986 in 315.000 v letu 1990, ali poprečno letno za 2,8 %,

- da se bo povečalo število uveljavljenih denarnih nadomestil na podlagi invalidskega varstva, denarnih nadomestil za telesno okvaro ter dodatkov za pomoč in postrežbo od 78.150 v letu 1986 na 96.600 v letu 1990 (poprečno 5,4 %),

- da bo življenjski standard uveljavljenih pokojnin in drugih denarnih nadomestil rasel skladno z rastjo življenjskega standarda delavcev v združenem delu, saj se bodo pokojnine in druga denarna nadomestila povečevala enako kot poprečni osebni dohodki na zaposlenega,

- da se pri skupnosti glede na zakon o stanovanjskem gospodarstvu v SR Sloveniji ne bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju več zadrževala sredstva za gradnjo domov in stanovanj za upokojence, razen v primeru, da se bo združevanje teh sredstev s spremembami navedenega zakona podaljšalo.

Na 16. seji skupščine skupnosti bodo obravnavali še: poročilo o izvajanju zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predlog pravilnika o postopku za uveljavljanje pravic iz PIZ, predlog pravilnika o izdajanju in urejanju ter vsebinski zasnovi glasila Vzajemnost, poročilo o reviziji del in nalog, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem, predloge in vprašanja delegatov.

Iz gradiva za sejo skupščine povzel:

Stane Torkar

OBVESTILO

Vse krajanke Javornika in Koroške Bele obveščamo, da bomo v ponedeljek, 22. aprila, organizirali enodnevno očistevalno akcijo. Ta dan bomo očistili okolico svojih stanovanjskih hiš in blokov. Kovinarji pa bodo za odvoz kosovnih odpadkov postavili kontejner na Savski cesti na Javorniku in na Kor. Beli pri trgovini. Da bi bil naš kraj bolj urejen, vas ponovno vabimo, da se te akcije udeležite vsi, komisija za varstvo okolja pa vam bo pri akciji pomagala. Če bo slabo vreme, bo akcija v sredo 24. aprila.

Komisija za varstvo okolja
KS Javornik-Koroška Bela

NOVE CENE ZA DNEVNI RIBOLOV

Ribiška družina Jesenice obvešča, da so nove cene dnevnih ribolovnic za lov rib naslednje:

- za člane ribiških družin 600 din
- za domače goste 700 din
- za tuje goste 3.000 din

Dnevne ribolovnice lahko kupite: na Jesenicah v frizerskem salonu Hudrič v hotelu Korotan, v Mojstrani pri Mihi Rabiču, v Mostah v gostilni Žener — Pod Stolum, v Kranjski gori pri Turističnem biroju in v kampu Šobec v recepciji.

OPRAVIČILO

Opravičujem se JOŽETU JANCU za izrečene besede in storjena dejanja.

Sašo Košir

VABILO OK JESENICE

Odbojkarice OK Jesenice vabijo na odločilno prvenstveno tekmo med:
OK JESENICE : OK NOVA GORICA

v četrtek, 18. aprila, ob 18. uri v telovadnici osnovne šole Prežihov Voranc.

RAZSTAVNI SALON DOLIK

V razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice si lahko do vključno 24. aprila ogledate razstavo likovnih del gorenjskih likovnih ustvarjalcev na temo NAŠA VAŠKA NASELJA IN KMEČKA ARHITEKTURA. Iz šestih gorenjskih občin se predstavljajo 33 slikarjev s 45 slikami.

Razstava je odprta vsak dan, razen nedelj in praznikov in sobot popoldan, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela in njihovega izvršnega odbora se iskreno zahvaljujemo za pozornost in vabilo, za skupno praznovanje praznika dneva žena. Naj povemo, da so nam v DU Javornik-Koroška Bela vedno naklonjeni in nikdar ne odrečejo naši prošnji.

V imenu vseh in za vse se iskreno zahvaljujemo.

odbor Društva invalidov Jesenice

Zahvale

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, brata

MUHAREMA RAKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Viktorju Hvalu, Ibrahimu Džafiču za pomoč pri prevozu v bolnišnico. Hvala tudi osebju Bolnice Jesenice, ki so mu pomagali v zadnjih trenutkih življenja in vsem za denarno pomoč.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prerani izgubi žene in mame

MARIJE ROMIH

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, hvala za zapete žalostinke in izrečena sožalja.

Družina Romih

ZAHVALA

Vsem, ki ste se poslovlili od naše drage mame

IVANE RAZINGER

se iskreno zahvaljujemo za cvetje, ki ste ji ga poklonili in se ob grobu poslovlili od nje.

Odšla je mirno in tiho, tak naj bo spomin nanjo.

Vsi njeni

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem iz PG se najlepše zahvaljujem za izrečena sožalja in denarno pomoč ob smrti mojega očeta.

Persa Trkulja

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Valjarna blumingštel se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Obenem se zahvaljujem tov. Mohoriču v mojem imenu in v imenu vseh sodelavk za cvetje ob dnevu žena.

Nada Omejc

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Plavž se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Stane Gaber

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Plavž se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Angela Kovačič

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 20. aprila, bosta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini:

ROŽCA, samopostrežna trgovina na Plavžu, Titova 79, in DELIKATESA, Kašta 3 na Koroški Beli, V. Svetina 8/a.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu aprilu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

OBVESTILO AMD ŽIROVNICA

Avto moto društvo Žirovnica bo v sodelovanju z Mlekarskim šolskim centrom Kranj organiziralo tečaj za delo s traktorjem in priklopnimi stroji, ko bo dovolj prijavljenih.

Avto moto društvo Žirovnica sprejema prijave vsako sredo od 17. do 18. ure v prostorih društva v domu TVD Partizan Žirovnica.

OBČNI ZBOR TVD PARTIZAN GORJE

Partizan Gorje, društvo za telesno vzgojo in rekreacijo, vabi vse svoje člane in prijatelje društva na OBČNI ZBOR, ki bo v petek, 19. aprila, ob 19. uri v domu PARTIZAN Zgornje Gorje.

Vabljeni!

OBVESTILO DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice vabi v četrtek, 25. aprila, ob 18. uri na proslavo obletnice ustanovitve OF in praznika dela 1. maj.

Proslava bo v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 14. ŠTEVILKE

nosorog, ostriga, Šolta, bor, Darian, ara, Borut Petrič, požar, rin, FP, Olt, Oto, oca, rašpa, Mari, Olib, Pavček, Slovin, krilo, manšeta, Pirančan, vojna, cepin, Atila, Luter, Oštir, NT, Keke, Starigrad, oko, Rac, Amanda, Čas.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

19. aprila, ital. amer. barv. pust. film BANANA JOE ob 17. in 19. uri, ob 21. premiera angl. barv. erot. komedije FANNY HILL.

20. aprila, amer. barv. glasb. plesni film FOOTLOOSE ob 17. in 19. uri. Cene zvišane! (100,00 din).

21. aprila, amer. barv. glasb. plesni film FOOTLOOSE ob 17. in 19. uri.

22. aprila, angl. barv. erot. komedija FANNY HILL ob 17. in 19. uri.

23. aprila, angl. barv. dokument. film NOSTRADAMUS — MOŽ, KI JE VIDEL PRIHODNOST ob 17. in 19. uri.

24. aprila, FILMSKO GLEDALIŠČE: angl. indij. barv. biografski film GANDHI ob 16. in 19. uri. (ob 16. uri abonma mladinski, ob 19. uri abonma odrasli). Cene zvišane! (150,00 din).

25. aprila, ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

19. aprila, amer. barv. glasb. plesni film FOOTLOOSE ob 18. in 20. uri (Cene zvišane 100,00 din).

20. aprila, angl. barv. erot. film FANNY HILL ob 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!

21. aprila, amer. ital. barv. pust. film BANANA JOE ob 16. uri, ob 18. in 20. uri angl. barv. erot. komedija FANNY HILL. Film ni primeren za otroke!

22. aprila, jug. barv. komedija POSLADKANA VODICA ob 18. in 20. uri.

23. aprila, hongkonški barv. akcij. film NORA MISIJA ob 18. in 20. uri.

24. aprila, ZAPRTO!

25. aprila, amer. barv. film STREL V LUNO ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

21. aprila, jap. angl. barv. vojni film SREČEN BOŽIČ, GOSPOD LAWRENCE ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

19. aprila, hongkonški barv. pust. film NORA MISIJA ob 17. uri.

20. aprila, amer. barv. krim. film POLICAJ IZ BRONXA ob 20. uri.

23. aprila, amer. barv. pust. film GOSPODAR ZVERI ob 20. uri.

DU JAVORNIK-KOROŠKA BELA VABI ČLANE NA IZLETE

1. V soboto, 18. maja: Kamnik z okolico, Domžale, (koncert pevskih zborov društev upokojencev Gorenjske).

2. V soboto, 8. junija: preko Ljubelja v Celovec, Gospa sveta, Krnski grad, vrnitev preko Beljaka in Korenskega sedla.

3. V ponedeljek, 17. junija: Zagreb — nekaj ogledov ter koncert pevskih zborov društev upokojencev Slovenije v dvorani Vatroslav Lisinski.

Nekaj izletov bomo pripravili tudi v septembru in oktobru.

Natančnejše podatke o izletih boste dobili vsak torek od 9. do 12. ure v pisarni društva na Javorniku. Prijavite se čimprej!

Člane, ki letos še niso poravnali svojih obveznosti do društva, prosimo, da to storijo vsaj do konca maja. Od prek tisoč članov jih je le še slabih sto, ki so morda pozabili na plačevanje članarine ter prispevka za vzajemno samopomoč.

VOZNI RED ZA RELACIJO HRUŠICA—JESENICE

DELAVNIK

Smer Hrušica—Koroška Bela: 5,23; 5,27; 5,40; 6,23; 7,08 (DŠP); 7,23; 7,53; 8,23; 8,53; 9,23; 9,53; 10,23; 10,53; 11,23; 11,53; 12,23; 12,53; 13,23; 14,23; 14,53; 15,23; 15,53; 16,23; 16,53; 17,23; 17,53; 18,23; 18,53; 19,23; 19,53; 20,23; 21,33.

Opomba: ob 5,23 vozi avtobus z Belega polja, ob 5,27 vozi avtobus s Hrušice (vasi) in ob 5,40 vozi avtobus z Belega polja do Železarne Jesenice.

Smer Koroška Bela—Hrušica: 5,25; 6,08; 7,00; 7,30; 8,00; 8,30; 9,00; 9,30; 10,00; 10,30; 11,00; 11,30; 12,00; 12,30; 13,00; 14,06; 14,08; 14,30; 15,00; 15,30; 16,00; 16,30; 17,00; 17,30; 18,00; 18,30; 19,00; 19,30; 20,00; 21,00; 22,06.

Opomba: ob 14,06 vozi avtobus iz Aneksa do Belega polja, ob 14,08 vozi avtobus iz Aneksa do Belega polja in ob 14,08 vozi avtobus od Železarne do Belega polja.

NEDELJA — PRAZNIKI

Smer Hrušica—Koroška Bela: 5,23; 6,23; 7,23; 8,23; 9,23; 10,23; 11,23; 12,23; 13,23; 14,23; 15,23; 16,23; 17,23; 18,23; 19,23; 20,23; 21,23.

Smer Koroška Bela—Hrušica: 6,08; 7,00; 8,00; 9,00; 10,00; 11,00; 12,00; 13,00; 14,06; 15,00; 16,00; 17,00; 18,00; 19,00; 20,00; 21,00; 22,06.

DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI
DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI	DEL DNEVA	UPAD-LOST	FRANCOSKI VOJSLO-VODJA	OBESEK V ARAB. STILU	ŽALOST	BOGAT RUSKI KMET	IME SL. PETKE TRATNIK	KRAJ PRI LUBELJ-ANI</

TRADICIONALNI TRIGLAVSKI TURNI SMUK

Triglavski turni smuk bomo izvedli 28. aprila zjutraj z grebena Rži nad Staničevim domom v Krmo.

Staničev dom pod Triglavom in Kovinarska koča na Zasipski planini v Krmi bosta zasilno oskrbovana od petka dalje.

Skupen odhod bo v soboto, 27. aprila, ob 6. uri zjutraj iz Krme. Pristop traja 5 do 7 ur, zato odsvetujemo vzpon v popoldanskem času in udeležbo telesno neprimernim.

Neizkušene planince opozarjamo, da obujejo zimske čevlje, primerne za hojo v snegu, nepropustno ogrinjalo in volneno perilo, ker so nad gozdno mejo še povsem zimski pogoji.

Prenočitvene zmogljivosti Staničevega doma verjetno ne bodo zadostale in bo del udeležencev moral prespati na Kredarici.

Prestavitev turnega smuka in začasne oskrbe obeh koč bo v primeru neugodnih snežnih razmer objavljena v naslednjem Železarju in 22. aprila po radiu Triglav Jesenice.

Gornjesavsko planinsko društvo

PRVENSTVO ŽELEZARNE V VELESLOMOMU IN SMUČARSKIH TEKIH

Prvenstvo je potekalo v Kranjski gori in Ratečah. Udeležba je bila zelo slaba: 108 tekmovalcev v veleslalomu in le 32 v tekih. Čeprav je bilo prijavljenih precej več tekmovalcev, niso vsi nastopili, nekaj pa jih je tudi zamudilo zaradi premaknitve ure. V prihodnje bo potrebno več pozornosti posvetiti prijavam, ker so nastopili tudi neprijavljeni tekmovalci.

VELESLOMOM — ŽENSKO DO 25 LET: 1. Pika Ferk — KO-FI, 2. Ljiljana Legat — KSI, 3. Nevenka Perko — E-TKR-NG.

ŽENSKO OD 25 DO 35 LET: 1. Metka Koblar — E-TKR-NG, 2. Saša Kofler — KO-FI, 3. Nataša Židan — KSI, 4. Milena Solar — KSI, 5. Verona Korošec, 6. Tina Bernard (obe E-TKR-NG), 7. Sonja Černe — KO-FI.

ŽENSKO OD 35 DO 45 LET: 1. Olga Pervanja — VBS, 2. Marjana Svetina — KO-FI, 3. Andreja Mahnič — E-TKR-NG, 4. Albina Tušar — KSI, 5. Milena Lužnik — E-TKR-NG.

MOŠKI DO 25 LET: 1. Vili Dolenšek — SD, 2. Tone Milonik — Jeklovlec, 3. Gorazd Blatnik — RD, 4. Janez Zajšek — Vzdrževanje, 5. Miloš Ferk — E-TKR-NG, 6. Janko Legat — KSI, 7. Miran Zupančič — VDP, 8. Franci Cerkovnik — SD, 9. Rado Legat — Vzdrževanje, 10. Robert Frelj — HVB.

MOŠKI OD 25 DO 35 LET: 1. Tone Albreht — Jeklarna, 2. Janez Babič — E-TKR-NG, 3. Sašo Jeklar — Vzdrževanje, 4. Stane Urbas — SD, 5. Alojz Noč — Jeklarna, 6. Marjan Debevc, 7. Jože Martinko (oba Vzdrževanje), 8. Marko Razinger — Jeklarna, 9. Vasja Erovšek — SD, 9. Božo Černe — E-TKR-NG.

MOŠKI OD 35 DO 45 LET: 1. Ivan Šuštaršič — Vzdrževanje, 2. Anton Mlakar — Jeklarna, 3. Janez Kunstelj, 4. Cveto Pohar (oba E-TKR-NG), 5. Martin Zvab — Jeklarna, 6. Tine Pretnar — E-TKR-NG, 7. Miran Rabič — Jeklarna, Peter Kikelj — E-TKR-NG, 9. Andrej Kutin — Jeklarna, 10. Jože Šebjanič — SD.

MOŠKI NAD 45 LET: 1. Lado Repe, 2. Jože Noč (oba SD), 3. Jože Klinar — HVJ, 4. Viktor Rakovec — Jeklarna, 5. Štefan Razinger — Livarna, 6. Slavko Koselj — HVB, 7. Dominik Soklič — Jeklarna, 8. Slavko Bizilj — Elektrode, 9. Milan Lavtižar, 10. Franc Horvat (oba Livarna).

EKIPNO ŽENSKO: 1. KO-FI, 2. E-TKR-NG, 3. KSI.

EKIPNO MOŠKI: 1. SD, 2. Vzdrževanje, 3. E-TKR-NG, 4. Jeklarna, 5. KSI, 6. Transport, 7. HVB.

SMUČARSKI TEKI — ŽENSKO DO 35 LET: 1. Bojana Sušnik, 2. Tina Bernard (oba E-TKR-NG), 3. Saša Kofler — KO-FI, 4. Metka Koblar — E-TKR-NG.

MOŠKI DO 35 LET: 1. Rado Pristov, 2. Boris Kobentar (oba Jeklarna), 3. Marko Sušnik, 4. Milan Novak (oba Vzdrževanje), 5. Branko Lendero — Vratni podboji, 6. Slavko Pogačnik — RD, 7. Ivan Špolad — Vzdrževanje, 8. Miloš Kernc — Transport, 9. Boštjan Klinar — Vzdrževanje, 10. Stane Urbas — SD.

MOŠKI OD 35 DO 45 LET: 1. Alojz Kerštain — E-TKR-NG, 2. Andrej Janša — RD, 3. Milan Vidic — E-TKR-NG, 4. Jože Dovžan — KO-FI, 5. Ivan Šuštaršič — Vzdrževanje, 6. Peter Kikelj — E-TKR-NG, 7. Franc Čerin — Žičarna, 8.

JESENICE : JADRAN LAMA 2:2 (0:1)

Jeseniškim nogometašem v spomladanskem delu druge slovenske lige zahod ne gre in ne gre. V nedeljo so se na igrišču v Podmežakli pomerili z moštvo Jadran Lama, rezultat pa je bil neodločen 2:2, polčas 0:1.

Začetek tekme ni obetal nič dobrega za domačine, saj so igralci Jadran Lame že v 3. minuti vodili z 1:0. Čeprav so začeli s precej obrambno igro, so v protinapadih vse bolj ogrožali domača vrata. Jeseničani so se sicer trudili, vendar jim akcije niso uspevale. V drugem polčasu je gostujoči igralec preigral domačo obrambo, vratar Vukalič je bil nemočen in v 62. minuti je bilo že 2:0 za moštvo Jadran Lama.

V drugem polčasu je bilo med Jeseničani le opaziti nekaj več živahnosti v igri, napravili pa so nekaj izrednih priložnosti. Ko je kazalo, da bodo ostali prazni rok, je v 75. minuti Troha znižal na 1:2, v 83. minuti pa je Zubanovič izenačil. V zadnjih minutah so bili Jeseničani spet nezbrani, čeprav so si zelo želeli zmage, s katero bi se rešili zadnjega mesta na lestvici. Njihov nasprotnik je namreč prav tako na dnu lestvice, točka z Jesenic pa jih je obdržala na predzadnjem mestu. Imajo 9 točk, Jeseničani pa so z osmimi točkami ostali na zadnjem mestu. Na lestvici vodi Stol z 21. točkami. V naslednjem kolu Jeseničani gostujejo v Novem mestu pri Elanu.

V nedeljo so za domače moštvo igrali: Vukalič, Trkulja (M. Bešič), Sulejmanović, Hadžišulejmanović, Džamastagić, Blagojević, Čatak, Bešič, Pihler (Zubano-
vič), Troha in Lamberger (Bakonič).

J. R.

PETEROBOJ '85 ŽELEZARJEM

V nedeljo, 14. aprila, je bil v Žalcu 18. tradicionalni PETEROBOJ gumarjev, kemikov, kovinarjev, steklarjev in železarjev. Letos je bil peteroboj prejel, ker je organizator — Feralit iz Žalca, prav v tem času praznoval 105-letnico obstoja.

Delavci petih delovnih organizacij (Donit Medvode, Feralit Žalec, Sava Kranj, Steklarna Hrastnik in Železarna Jesenice) so se pomerili v: malem nogometu, rokometu, šahu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, ribolovu, streljanju ter v ženski konkurenci v: namiznem tenisu, kegljanju, streljanju, odbojki in pikadu. V moški konkurenci je prehodni pokal obrnila ekipa Železarne, tako da bo veliki prehodni pokal še naprej krasil vitrine koordinacijskega sveta ZSMS Železarne, v ženski konkurenci pa je zmaga ekipa Steklarne pred Železarno, ker se odbojka, ki je bila izven konkurence, ni točkovala.

REZULTATI — MOŠKI:
mali nogomet: 1. Feralit, 2. Sava, 3. Steklarna, 4. Donit in 5. Železarna;
rokomet: 1. Donit, 2. Feralit, 3. Železarna, 4. Steklarna, 5. Sava;

šah: 1. Železarna, 2. Sava, 3. Steklarna, 4. Donit, 5. Feralit;

odbojka: 1. Feralit, 2. Železarna, 3. Sava, 4. Donit, 5. Steklarna;

ribolov: 1. Steklarna, 2. Donit, 3. Železarna, 4. Feralit, 5. Sava; posamezno:

1. Boris Kešlin — Steklarna, 2. Janez Sever — Donit, 3. Radenko Sančanin — Železarna;

streljanje: 1. Steklarna, 2. Feralit, 3. Železarna, 4. Donit, 5. Sava; posamezno: 1.

Vilko Vene — Steklarna, 2. Vinko Vidmarjev — Steklarna, 3. Anže Bernot — Železarna;

kegljanje: 1. Sava, 2. Donit, 3. Železarna, 4. Feralit, 5. Steklarna; posamezno: 1. Janez Lužar — Sava, 2. Dolfi Laznik — Steklarna, 3. Albert Ramšak — Feralit;

namizni tenis: 1. Železarna, 2. Sava, 3. Feralit, 4. Donit, 5. Steklarna;

REZULTATI — ŽENSKO:
streljanje: 1. Steklarna, 2. Železarna,

3. Sava, 4. Feralit, 5. Donit; posamezno: 1. Vera Deželak — Steklarna, 2. Majda

Kralj — Železarna, 3. Marija Pečnik — Feralit;

pikado: 1. Steklarna, 2. Sava, 3. Feralit, 4. Železarna, 5. Donit;

odbojka: 1. Železarna, 2. Sava, 3. Feralit (nastopile so samo tri ekipe);

kegljanje: 1. Donit, 2. Steklarna, 3. Železarna, 4. Sava, 5. Feralit;

namizni tenis: 1. Železarna, 2. Sava, 3. Feralit, 4. Donit, 5. Steklarna.

SKUPNI VRSTNI RED — MOŠKI:
1. Železarna Jesenice, 27 točk, 2. Feralit Žalec, 26 točk, 3. Sava Kranj, 23 točk, 4.

Donit Medvode, 23 točk, 5. Steklarna Hrastnik, 21 točk.

SKUPNI VRSTNI RED — ŽENSKO:
1. Steklarna Hrastnik, 18 točk, 2. Železarna, 15 točk, 3. Donit Medvode, 10 točk,

4. Sava Kranj, 10 točk in 5. Feralit Žalec, 8 točk.

Z. K.

PRVO SREČANJE NAVIJAČEV HK JESENICE Z VSE GORENJSKE

V soboto, 20. aprila, organizirajo navijači in ljubitelji jeseniškega hokeja iz Škofje Loke prvo srečanje navijačev Gorenjske.

Jeseniški hokejisti imajo po vsej Sloveniji številne ljubitelje. O tem smo se lahko prepričali tudi po številnih čestitkah, ki so prišle na naslov kluba ob osvojitvi nove zvezdice.

Posebej zvesti so navijači iz Škofje Loke. In prav pri njih se je rodila ideja, da organizirajo srečanje navijačev in ljubiteljev HK Jesenice z vse Gorenjske.

Gostitelj srečanja bo priznani gostilničar Žibert v restavraciji GRADISA na Trati v Škofji Loki. Dvorana sprejme 500 do 600 ljudi. Za ples bo igral ansambel »Triglav«.

Kot gostje bodo na srečanju vsi igralci državnega prvaka.

Čisti izkupiček od vstopnine je namenjen za delo HK Jesenice. Vstopnice bodo po 300 din. Na srečanje so vabljeni tudi navijači iz jeseniške občine.

B. R.

SANDI CIZELJ
Center srednjega usmerjenega
izobraževanja, Bratov Rupar 2

JEKLO KUJ, DOKLER JE VROČE!

SLOVENSKE
ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

ohranja in razvija izročilo v novi Jeklarni 2 z najsodobnejšimi električnimi pečmi

z računalniško tehniko in avtomatizirano proizvodnjo omogoča prenos znanja na sorodna ali celo različna področja proizvodnje

zagotavlja izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje znanja doma in v tujini

ceni umsko delo in zato ukinja zastarele postopke proizvodnje

spoštuje ta poklic s posebnimi pravicami (beneficirana delovna doba, dodatki, premije)

razvija družbeni standard delavcev (stanovanja, varnost delovnega okolja, družbena prehrana, prevozi, športna rekreacija, kulturna dejavnost)

štipendira svoje bodoče delavce

prisluhne vsakemu potencialnemu delavcu v svojem kadrovskem sektorju, Cesta železarjev 8, 64270 Jesenice, tel. 81-441, int. 2809